

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 16. joulukuuta 2020
(OR. en)

14088/20

Toimielinten välinen asia:
2020/0360(COD)

ENER 499
TRANS 606
RELEX 1013
ECOFIN 1156
ENV 810
CODEC 1355
IA 115

EHDOTUS

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	15. joulukuuta 2020
Vastaanottaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2020) 824 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI Euroopan laajuisten energianinfrastruktuurien suuntaviivoista ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2020) 824 final.

Liite: COM(2020) 824 final

Bryssel 15.12.2020
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja asetuksen (EU) N:o
347/2013 kumoamisesta**

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Vuonna 2013 luotiin rajatylittävien energiainfrastruktuurien suunnittelua varten uusi kehys, jolla nykyaikaistettiin ja laajennettiin Euroopan energiainfrastruktuureja. Tavoitteena oli puuttua jäsenvaltioiden hajanaisiin yhteenliittäntöihin, poistaa jäsenvaltioiden eristyneisyys kaasu- ja sähköverkoista, turvata ja monipuolistaa unionin energiatoimituksia, -lähteitä ja -reittejä sekä lisätä uusiutuvien energialähteiden integrointia. TEN-E-asetuksella annettiin unionille mahdollisuus saavuttaa keskeiset energiapoliittiset tavoitteensa vahvistamalla säännöt yhteistä etua koskevien hankkeiden (Project of Common Interest, PCI) yksilöimistä ja viiveetöntä kehittämistä varten. Näin varmistetaan Euroopan laajuisten energiaverkkojen yhteentoimivuus, energian sisämarkkinoiden toiminta, toimitusvarmuus unionissa ja uusiutuvien energiamuotojen integrointi. Asetuksessa edellytetään myös, että jäsenvaltiot tehostavat PCI-hankkeiden lupamenettelyjä, ja siinä säädetään sääntelytuesta, säännöistä ja ohjeista kustannusten rajatylittävälle jakamiselle ja riskeihin liittyville kannustimille sekä edellytyksistä rahoituksen saamiselle Verkkojen Eurooppa -välineestä.

Komission puheenjohtaja on asettanut Euroopan vihreän kehityksen ohjelman unionin tärkeimmäksi poliittiseksi prioriteetiksi. Tavoitteena on tehdä unionista oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta, jolla on nykyaikainen, resurssitehokas ja kilpailukykyinen talous. Komission ehdottamassa ilmastotavoitesuunnitelmassa¹ asetetaan Eurooppa kestävälle tielle tämän tavoitteen toteuttamiseksi ja ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä. Vihreän kehityksen ohjelmassa korostetaan lisäksi, että ilmastonmuutoksella, jota ei voida välttää, on merkittäviä vaikutuksia Euroopassa torjumistoimista huolimatta. Sen vuoksi toimia ilmastokestävyyden varmistamiseksi, sietokyvyn kasvattamiseksi sekä ilmastonmuutoksen vaikutusten estämiseksi ja niihin valmistautumiseksi on ehdottomasti tehostettava.

Energiainfrastruktuurit ovat keskeinen tekijä energiakäänteen mahdollistamisessa, kuten käy ilmi vihreän kehityksen ohjelmaa koskevasta komission tiedonannosta ja komission tiedonannosta ”Puhdas maapallo kaikille”². Infrastruktuureissa on kyse pitkäaikaisista rakenteista, ja sen vuoksi niiden on oltava sopuosinnassa ilmastoneutraaliuden ja muiden ympäristötavoitteiden, kuten vihreän kehityksen ohjelman vahingon välttämisen periaatteen, kanssa. Näin mahdollistetaan energiajärjestelmän ja laajemmin talouden nopea ja kustannustehokas irtautuminen hiilestä. TEN-E-asetus on keskeinen väline energian sisämarkkinoiden kehittämisessä ja välttämätön väline Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Nykyiset ilmasto- ja energiataavoitteet eivät ole riittävän kunnianhimoisia, jotta niillä voidaan saavuttaa vuodelle 2030 asetettu ilmastotavoite, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöjä olisi vähennettävä vähintään 55 prosenttia, kuten komissio on ehdottanut³ ilmastoneutraaliuteen tähtäävissä pyrkimyksissään. Tämä kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen edellyttää Euroopan energiajärjestelmän perusteellista muutosta sekä kysyntä- että tarjontapuolella.

¹ EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle – Panostetaan ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen ihmisten hyväksi, COM(2020) 562 final.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>

³ EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle – Panostetaan ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen ihmisten hyväksi, COM(2020) 562 final.

Unionin on lisättävä merkittävästi sähkön tuotantoa uusiutuvista energialähteistä, jotta sen osuus kasvaisi yli 80 prosenttiin vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi tällaisesta sähköstä yhä suurempi osuus tuotettaisiin merellä⁴. Euroopan merituuliavoimakapasiteettia olisi lisättävä 300 GW:iin ja valtamerienergian tuotantokapasiteettia 40 GW:iin eli 25-kertaiseksi nykytasoon verrattuna vuoteen 2050 mennessä, jotta ilmastoneutraalius voidaan saavuttaa⁵. Tämä aiheuttaa merkittävän tarpeen koordinoida maalla ja merellä sijaitsevien sähköverkkojen pitkän aikavälin suunnittelua ja kehittämistä merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevan EU:n strategian mukaisesti⁶. Merellä tapahtuvan uusiutuvan energian tuotannon lisääminen Euroopassa vuoteen 2050 mennessä aiheuttaa arviolta 800 miljardin euron kustannukset, joista kaksi kolmasosaa koskee siihen liittyvää verkkoinfrastruktuuria. Jotta kustannuksia voitaisiin pienentää mahdollisimman paljon, on keskityttävä voimakkaasti järkevään verkkojen kehittämiseen.

Barcelonassa maaliskuussa 2002 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmissä sovittua tavoitetta, jonka mukaan jäsenvaltioiden sähköverkkojen yhteenliitännästeen olisi vastattava vähintään 10:tä prosenttia niiden asennetusta tuotantokapasiteetista, ei ole vielä saavutettu. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 ja 24. lokakuuta 2014 antamissaan päätelmissä sähköverkkojen yhteenliitännästettä koskevaksi tavoitteeksi vähintään 15 prosenttia. Euroopan energiaverkkojen vahvistamisesta 23. marraskuuta 2017 annetussa komission tiedonannossa arvioidaan edistymistä kohti 10 prosentin yhteenliitännätavoitteen saavuttamista ja ehdotetaan keinoja vuodelle 2030 asetetun 15 prosentin yhteenliitännätavoitteen toteuttamiseksi.

Jotta pelkästään vuodelle 2030 asetetut tavoitteet saavutetaan, on vuosittain investoitava arviolta keskimäärin 50,5 miljardia euroa sähkön siirto- ja jakeluverkkoihin. Sähkön suurempaa merkitystä täydennetään lisäämällä suhteessa uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen suhteellista osuutta hiilestä irrotetussa energialähteiden yhdistelmässä, kuten kaikissa ilmastoneutraaliutta kohti etenemistä koskevissa mallinnusskenaarioissa esitetään⁷. Vedyn tuotanto, kuljetus ja kulutus ovat tällä hetkellä alhaisella tasolla, mutta sen osuuden kaikista uusiutuvista ja vähähiilisistä kaasuista odotetaan olevan noin 46–49 prosenttia vuonna 2050. Vedyntuotannon elektrolyysilaitteistoihin tehtävien investointien kokonaistarpeen arvioidaan olevan 24–42 miljardia euroa vuoteen 2030 mennessä. Vedyn kuljetukseen, jakeluun ja varastointiin tarvitaan noin 65 miljardia euroa⁴⁷.

Vaikka nykyisen asetuksen tavoitteet pätevät edelleen suurelta osin, nykyinen TEN-E-kehys ei vielä täysin vastaa muutoksia, joita energiajärjestelmään on odotettavissa uudesta poliittisesta tilanteesta ja erityisesti vuodelle 2030 päivitetystä tavoitteista sekä Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa vuodelle 2050 asetetusta ilmastoneutraaliustavoitteesta johtuen.

Puutteellisiksi jäävät erityisesti nykyisellä TEN-E-asetuksella aikaansaatu rajatylittävien infrastruktuurien kehityksen tyyppi ja laajuus, koska se ei kata kaikkia energiakäänteen kannalta merkityksellisiä infrastruktuuriluokkia eikä siinä oteta riittävästi huomioon teknologian kehitystä. Sen vuoksi TEN-E-asetus ei nyky muodossaan sovellu ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisen

⁴ Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta, COM(2018) 773 final.

⁵ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Vaikutusten arviointi – EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle, SWD(2020) 176 final.

⁶ EU:n strategia merellä tuotettavan uusiutuvan energian potentiaalın valjastamiseksi ilmastoneutraalin tulevaisuuden tarpeisiin, COM(2020) 741 final.

⁷ Näitä skenaarioita ovat muun muassa unionin pitkän aikavälin strategiaan (2018) sisältyvät skenaariot, Kaasu-ENTSO- ja Sähkö-ENTSO-verkostoissa laaditut kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman (2020) skenaariot, Euroopan sähköteollisuuden liitto Eurelectricin ”Decarbonisation pathways” (2018) tai energian pääosastolle biometaanin ja vetypotentiaalın käytön vaikutusta Euroopan laajuisiin infrastruktuureihin koskevan tutkimuksen (2019) yhteydessä kehitetyt skenaariot.

tukemiseen. Älykkäät verkkoratkaisut, kuten kulutusjousto, ovat kehittyneet huomattavasti viime vuosina sähköalan digitalisaation kiihtymisen vuoksi. Älykäs järjestelmien integrointi sähkö- ja kaasujärjestelmien välillä sekä muiden alojen, kuten liikenteen ja teollisuuden, kanssa tarjoaa lisämahdollisuuksia kaasuverkon hiilestä irrottamiseen ja energijärjestelmän tehokkaampaan hallintaan esimerkiksi tuottamalla vetyä ja synteettisiä kaasuja uusiutuvista energialähteistä. Nykyinen järjestelmien verkkosuunnittelu perustuu liikaa alakohtaiseen lähestymistapaan, joten se ei vastaa älykkään järjestelmien integroinnin tarvetta, koska kaasu- ja sähköalojen investointitarpeet arvioidaan omina kokonaisuuksinaan. Myös merellä sijaitsevan sähköverkon odotettu laajentuminen on otettava asianmukaisesti huomioon tulevassa verkkosuunnittelussa. Lisäksi energiainfrastruktuurien suunnittelussa on jakeluverkkotasolla tärkeämpi merkitys myös siksi, että huomattava osa uusiutuvan energian tuotantokapasiteetista on liitetty pien- ja keskijänniteverkkoon. Niin ikään nykyisen TEN-E-kehityksen arviointi on osoittanut viivästyksiä sellaisten PCI-hankkeiden täytäntöönpanossa, jotka on todettu tarpeelliseksi unionin ilmasto- ja energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2020 PCI-hankkeista kaikkiaan 27 prosenttia viivästyi keskimäärin 17 kuukautta verrattuna niiden alun perin suunniteltuun käyttöönottoajankohtaan.

Tätä varten tarkistetulla TEN-E-asetuksella pyritään erityisesti

- mahdollistamaan energiakäänteen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien unionin sisällä ja naapurimaiden kanssa toteutettavien rajatylittävien hankkeiden ja investointien yksilöinti;
- parantamaan infrastruktuurien suunnittelua energijärjestelmän integrointia ja merellä sijaitsevia sähköverkkoja varten;
- lyhentämään PCI-hankkeiden lupamenettelyä, jotta vältetään viivästyksset hankkeissa, joilla helpotetaan energiakäännettä;
- varmistamaan kustannustenjakovälineiden ja sääntelykannustimien asianmukainen käyttö.

Tämän aloitteen yhteydessä on arvioitu ja yksilöity toimenpiteitä, joilla yksinkertaistetaan TEN-E-asetusta ja tehostetaan sen toimintaa sekä vähennetään mahdollisuuksien mukaan säännösten noudattamisesta ja sääntelystä aiheutuvia kustannuksia. Aloitteen avulla voidaan i) yksinkertaistaa raportointi- ja seurantavelvoitteita, ii) luopua lupamenettelyä edeltävää kuulemistä koskevista vaatimuksista, jos ne jo sisältyvät kansallisiin sääntöihin, jotka perustuvat samoihin tai tiukempiin vaatimuksiin kuin TEN-E-asetuksessa, ja iii) yksinkertaistaa PCI-hankkeiden sisällyttämistä kymmenvuotiseen verkonkehittämissuunnitelmaan. Yksinkertaistamistoimenpiteistä saadaan välittömiä hyötyjä, koska hallinnollisiin velvoitteisiin liittyvät toistuvat suorat kustannukset pienenevät seuranta- ja raportointivelvoitteiden kevenemisen ansiosta. Nämä välittömät hyödyt kohdistuvat pääasiassa yksityisinä hyötyinä tietyille sidosryhmille, kuten hankkeen toteuttajille.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Komissio arvioi TEN-E-asetuksen tähänastista toimivuutta ja totesi, että nykyinen kehys ei ole ollut riittävän joustava mukautuakseen unionin muuttuviin poliittisiin tavoitteisiin. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon unionin energia- ja ilmastopolitiikan kehitys ja erityisesti hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden entistä suurempi painoarvo ja tavoitetaso. Pariisin ilmasopimuksessa ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa edellytetään merkittäviä muutoksia nykyisiin energiainfrastruktuureihin, jotta täysin integroitu hiilineutraali energijärjestelmä voidaan toteuttaa vuoteen 2050 mennessä. Vaikka TEN-E-asetuksen alkuperäiset tavoitteet – toimitusvarmuus, markkinoiden yhdentymisen, kilpailu ja kestävyys – ovat edelleen merkityksellisiä, tarkistetussa TEN-E-asetuksessa säädetään muutoksista, joilla varmistetaan yhdenmukaisuus hiilestä irtautumista

koskevien tavoitteiden sekä ilmastoneutraaliutta koskevan tavoitteen ja luokitusjärjestelmäasetuksessa⁸ määritellyn ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen kanssa.

Tarkistetulla TEN-E-asetuksella vastataan tarpeeseen yhdenmukaistaa asetuksen yleisperiaatteet sekä puhtaan energian säädöspaketissa, etenkin sähkömarkkinadirektiivissä ja -asetuksessa, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetussa asetuksessa ja uusiutuvia energialähteitä koskevassa direktiivissä, vahvistetut tavoitteet ja päämäärät, erityisesti mahdollistamalla uusiutuvien energialähteiden laajamittainen käyttöönotto ja integrointi ja tukemalla jakeluverkonhaltijoiden merkityksen kasvattamista.

Vihreän kehityksen ohjelmassa ja siihen liittyvissä päästövähennystavoitteissa liikenneala asetetaan aiempia tavoitteita dynamisemmalle tielle hiilestä irtautumiseksi. Näin ollen öljyn kysynnän odotetaan vähenevän merkittävästi ja kaiken korkeapäästöisen öljyn kulutuksen odotetaan vähenevän asteittain. Niinpä vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisesti öljyntoimitusinfrastruktuuri ei sisälly tähän asetukseen.

Vaikka arvioinnissa ei havaittu suoraa epäjohtonmukaisuutta nykyisen TEN-E-asetuksen ja energiatehokkuusdirektiiviin sisältyvien erityistoimenpiteiden välillä, tarkistetuilla säännöksillä lujitetaan energiatehokkuus etusijalle -periaatetta tulevassa monialaisessa infrastruktuurien suunnittelussa.

TEN-E-asetusta täydennetään Verkkojen Eurooppa -välineellä korjaamalla sellaisten PCI-hankkeiden rahoitusvajetta, joilla on suuri sosioekonominen arvo mutta jotka eivät ole kaupallisesti kannattavia. Mahdollisuus saada tukea Verkkojen Eurooppa -välineestä liittyy tarkistettuun TEN-E-asetukseen sisältyvien infrastruktuuriluokkien soveltamisalaan, koska TEN-E-asetuksen mukainen PCI-asema on edellytyksenä sille, että Verkkojen Eurooppa -välineestä voidaan myöntää rahoitusta rajatylittäviin infrastruktuurihankkeisiin.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Vahvistamalla nykyistä PCI-hankkeiden kestävyys arviointia tarkistetussa TEN-E-asetuksessa komissio pyrkii myös lisäämään yhdenmukaisuutta aloitteen ja kestäviä investointeja koskevan EU:n luokitusjärjestelmän asianomaisten osa-alueiden välillä. Luokitusjärjestelmäasetuksessa⁹ vahvistetaan kehys sellaisten perusteiden määrittelylle, joilla määritetään, voidaanko taloudellista toimintaa pitää ympäristön kannalta kestävä, ja asetetaan näin ollen tiedonantovelvollisuuksia yksityissektorilla toimiville rahoitusalan yrityksille ja muille kuin rahoitusalan yrityksille, jotka suuntaavat pääomaa sellaisiin kestäviin (kestävämpiin) taloudellisiin toimintoihin, jotka on määritelty kuuden ympäristötavoitteen perusteella.

PCI-hankkeissa noudatetaan vihreän kehityksen ohjelman ja luokitusjärjestelmäasetuksen 17 artiklan mukaista ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta. Ympäristövaikutusten rajoittamiseksi infrastruktuurien suunnittelussa ja infrastruktuurien puutteiden tunnistamisessa noudatetaan energiatehokkuus etusijalle -periaatetta ja tarkastellaan ensisijaisesti kaikkia asiaa koskevia muita kuin infrastruktuureihin liittyviä ratkaisuja havaittujen puutteiden korjaamiseksi laajan sidosryhmäprosessin pohjalta. Lisäksi hankkeen toteuttajien olisi hankkeen toteutuksen aikana raportoitava ympäristölainsäädännön noudattamisesta sen varmistamiseksi, että hankkeista ei aiheudu merkittävää haittaa ympäristölle. Tämä raportointi on tärkeä osa seurantaprosessia ja unionin tulevaan luetteloon sisällyttämistä koskevia

⁸ Asetus (EU) 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁹ Asetus (EU) 2020/852 kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

hakemuksia. Lisäksi asetuksessa säädetään PCI-hankkeisiin liittyvästä velvoitteesta toteuttaa niiden yhteydessä ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia toimenpiteitä. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 171 artiklan 3 kohdassa määrätään, että unioni voi päättää yhteistyöstä kolmansien maiden kanssa edistääkseen keskinäistä etua koskevia hankkeita (project of mutual interest – PMI) ja turvatakseen verkkojen yhteentoimivuuden unionin naapurustossa¹⁰. Tällainen yhteistyö voi auttaa vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä unionissa ja kolmansissa maissa ja edistää siten Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamista. Jos PMI-hankkeet sisällytettäisiin tarkistettuun TEN-E-asetukseen, tällä otettaisiin huomioon kolmansien maiden kanssa toteutettavien yhteenliittäntöjen kasvava merkitys ja mahdollistettaisiin unionin sääntelykehityksen täytäntöönpanosta saatavien hyötyjen laajentaminen unionin rajojen ulkopuolelle. Komission tiedonanto Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelmasta otetaan asianmukaisesti huomioon¹¹.

Tarkistetulla TEN-E-asetuksella pyritään puuttumaan eräisiin vaikeasti ratkaistaviin ongelmiin, jotka ovat kasvaneet entisestään terveystilanteissa. Tällaisia ongelmia ovat esimerkiksi viivästykset hankkeiden toteuttamisessa ja rahoituksen saatavuus rajatylittävälle infrastruktuurihankkeille, jotka ovat yhdenmukaisia elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteiden kanssa. Jäsenvaltioiden tavoitteista riippuen rajatylittävien älykkäiden ja kestävien energiaverkkojen yhteenliittäntöjen rahoittaminen tapahtuu vain vähäisessä määrin elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa.

Kohdennetut tukitoimenpiteet, joita jäsenvaltiot voisivat päättää myöntää PCI-hankkeille, voitaisiin katsoa valtiontueksi. Tällaiset toimenpiteet olisi arvioitava erikseen valtiontukisääntöjen perusteella. Hankkeiden PCI-asema on merkityksellinen valtiontukisääntöjä sovellettaessa, sekä vuoden 2014 yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen¹² että vuosia 2014–2020 koskevien energia- ja ympäristötuen suuntaviivojen¹³ mukaisesti. On tärkeää muistaa, että kansalliset toimenpiteet, joita toteutetaan PCI-hankkeiden tukemiseksi TEN-E-asetuksessa tarkoitettujen rajatylittävän kustannustenjaon ja investointikannustimien lisäksi, voivat olla valtiontukea, ja niitä saatetaan joutua arvioimaan valtiontukisääntöjen mukaisesti. Tämä koskee erityisesti elektrolyysilaitteisto- ja varastointihankkeita, joilla voi olla suurempi vaikutus energiantuotantomarkkinoihin.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

SEUT-sopimuksen 170 artiklassa määrätään, että unioni myötävaikuttaa Euroopan laajuisten verkkojen perustamiseen ja kehittämiseen, myös energian infrastruktuurien alalla. Unionin on tarpeen edistää kansallisten verkkojen yhteenliittämistä. TEN-E-asetus perustuu SEUT-sopimuksen 172 artiklaan, jossa määrätään oikeusperustasta sellaisten suuntaviivojen vahvistamiseksi, jotka koskevat 171 artiklassa tarkoitettujen Euroopan laajuisten verkkoja varten suunniteltujen toimenpiteiden tavoitteita, painopisteitä ja päälinjoja. Suuntaviivoissa yksilöidään PCI-hankkeet, jotka ovat tarpeen TEN-E-

¹⁰ SEUT-sopimuksen 171 artiklan 3 kohta: ”Unioni voi päättää yhteistyöstä kolmansien maiden kanssa yhteistä [po. keskinäistä] etua koskevien hankkeiden edistämiseksi ja verkkojen yhteentoimivuuden turvaamiseksi.”

¹¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelma, SWD(2020) 223 final.

¹² Komission asetus (EU) N:o 651/2014, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2014, tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (EUVL L 187, 26.6.2014, s. 1).

¹³ Komission tiedonanto – Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020 (EUVL C 200, 28.6.2014, s. 1).

asetuksen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Niissä myös vahvistetaan edellytykset, joiden täytyessä unioni voi tukea taloudellisesti PCI-hankkeita.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Energiansiirtoinfrastruktuureilla (kuten yhteenliitettyllä merellä sijaitsevalla sähköverkolla ja älykkäällä verkkoinfrastruktuurilla) on rajatylittävien vaikutusten vuoksi eurooppalaista lisäarvoa, ja ne ovat olennaisen tärkeitä ilmastoneutraalin energijärjestelmän saavuttamiseksi. TEN-E-asetus on tuonut lisäarvoa ja edistänyt unionin energiamarkkinoiden yhdentymistä, kilpailua ja toimitusvarmuutta koskevien tulosten saavuttamista. Rajatylittävien energiainfrastruktuurien kehittäminen edellyttää jäsenvaltioiden välistä alueellista yhteistyötä. Yksittäisten jäsenvaltioiden säännökset ja toimet eivät riitä näiden infrastruktuurihankkeiden toteuttamiseen kaikilta osin.

Energian sisämarkkinat tarvitsevat rajatylittäviä infrastruktuureja, joiden kehittäminen edellyttää kahden tai useamman jäsenvaltion yhteistyötä, mutta niillä kaikilla on omat sääntelykehyksensä. TEN-E-asetus on tuonut lisäarvoa verrattuna siihen, mitä olisi voitu saavuttaa pelkästään kansallisella tai alueellisella tasolla. Sen voimaantulon jälkeen on toteutettu yli 40 keskeistä energiainfrastruktuurihanketta, minkä avulla useimmat jäsenvaltiot saavuttivat 10 prosentin yhteenliitännätavoitteen vuoteen 2020 mennessä ja ovat pystyneet toteuttamaan hyvin yhteenliitetyn ja häiriönsietokykyisen kaasuverkon. Unionin energiamarkkinat ovat yhentyneemmät ja kilpailukykyisemmät kuin vuonna 2013, ja unionin energiavarmuus on parantunut. Verkkojen Eurooppa -välineestä myönnetyn kohdennetun rahoituksen avulla on pystytty toteuttamaan 95 PCI-hanketta, joihin olisi muutoin ollut vaikeuksia saada markkinaehtoista rahoitusta.

Tätä edistymistä ei olisi voinut tapahtua pelkillä jäsenvaltioiden toimilla. Useat sidosryhmät ovat vahvistaneet TEN-E-asetuksesta saadun lisäarvon ja korostaneet alueellisen yhteistyön merkitystä rajatylittävien hankkeiden toteuttamisessa, avoimuutta, sääntelyvarmuutta ja rahoituksen saantia.

- **Suhteellisuusperiaate**

Aloite on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Se kuuluu SEUT-sopimuksen 170 artiklassa määriteltyyn Euroopan laajuisten energiaverkkojen toiminta-alaan. Poliittikkatoimet ovat oikeassa suhteessa määriteltyjen ongelmien laajuuteen ja luonteeseen sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen nähden.

Ehdotuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen sen yleisen tavoitteen saavuttamiseksi, joka koskee riittävien energiainfrastruktuurien viiveettömän kehittämisen helpottamista kaikkialla unionissa ja sen naapurialueilla. Näin voidaan saavuttaa unionin energia- ja ilmastotavoitteet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti, erityisesti vuosille 2030 ja 2050 asetetut tavoitteet, mukaan luettuina ilmastoneutraaliuden tavoite, yhdenmukaisuus ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen kanssa sekä markkinoiden yhdentymisen, kilpailukyky ja toimitusvarmuus.

Arvioinnin tulosten perusteella komissio vertaili useita toimintavaihtoehtoja, jotka kuuluvat nykyisen TEN-E-kehityksen neljään vaikutusalaan, kuten soveltamisalaan, hallintoon ja infrastruktuurien suunnitteluun, lupamenettelyihin ja yleisön osallistumiseen sekä sääntelykohteluun.

Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu (ks. erityisesti tähän ehdotukseen liittyvän vaikutustenarvioinnin 7 ja 8 kohta) osoittavat, ettei mikään yksittäinen vaihtoehto riitä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Erityistavoitteiden saavuttamiseen parhaiten soveltuvien toimintavaihtoehtojen yhdistelmän määrittely perustuu arviointiin, jossa otetaan huomioon suhteellisuusperiaate.

Toimintavaihtoehtojen yhdistelmän tavoitteena on tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottava TEN-E-asetus. Asetuksen tulevaa soveltamisalaa koskevat vaihtoehdot kattavat kaikki teknologiat, joita energiakäänne ja ilmastotavoitteet edellyttävät. Määritelmät ovat samalla sekä spesifisiä että riittävän

laajoja, jotta niissä voidaan ottaa huomioon teknologian kehitys mahdollisimman hyvin. PCI-hankkeiden valintakehyksessä ja monialaista infrastruktuurien suunnittelua koskevassa uudessa lähestymistavassa asetetaan keskeiset tavoitteet ja perusteet. Tulevassa kehyksessä säilytetään alueellisten ryhmien rooli valintaprosessissa näiden osatekijöiden täsmentämiseksi ja mukauttamiseksi uusiin poliittisiin painopisteisiin ja teknologian kehitykseen siten, että huomioon otetaan myös alueellinen konteksti.

- **Toimintatavan valinta**

Nykyisestä asetuksesta saadun yleisen myönteisen arvioinnin perusteella välineeksi valitaan asetus, koska se on tehokas väline, jota sovelletaan sellaisenaan, joka on kaikilta osiltaan velvoittava ja jolla varmistetaan yhdenmukainen täytäntöönpano ja oikeusvarmuus.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Osana Euroopan parlamentin ja neuvoston osittaista poliittista yhteisymmärrystä vuosia 2021–2027 koskevasta Verkkojen Eurooppa -välineestä lainsäädäntövallan käyttäjät sopivat maaliskuussa 2019 tarpeesta arvioida Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista annetun asetuksen (EU) N:o 347/2013 (TEN-E-asetus) tehokkuutta ja politiikan johdonmukaisuutta 31. joulukuuta 2020 mennessä¹⁴. Joulukuussa 2019 Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta annetussa komission tiedonannossa¹⁵ viitattiin nimenomaisesti tarpeeseen tarkistaa TEN-E-asetusta, jotta varmistetaan johdonmukaisuus ilmastonutraaliustavoitteiden kanssa.

Ottaen huomioon TEN-E-asetuksen arvioinnin ja tarkistamisen aikataulun komissio päätti toteuttaa arvioinnin ja vaikutustenarvioinnin samanaikaisesti yhtenä prosessina. TEN-E-asetuksen arviointi toteutettiin tammikuun 2019 ja syyskuun 2020 välisenä aikana. Arvioinnissa tarkasteltiin, missä määrin TEN-E-asetuksella on tähän mennessä onnistuttu saavuttamaan sille asetetut tavoitteet, ja yksilöitiin tekijöitä, jotka ovat auttaneet tai estäneet tavoitteiden saavuttamista. Siinä arvioitiin erityisesti asetuksen vaikuttavuutta verrattuna perusskenaarioon (eli tilanteeseen ilman asetusta) sen arvioimiseksi, onko asetuksen vaikutus ollut merkittävä ja onko siitä koitunut lisäarvoa.

Arvioinnissa tarkasteltiin seuraavia seikkoja:

- miten ja miksi nykyinen TEN-E-asetus on toiminut hyvin tai huonosti ja mitkä tekijät ovat tukeneet tai haitanneet asetuksen tavoitteiden saavuttamista;
- miten asetus on vaikuttanut erityisesti sen tavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneeseen edistymiseen.

Samanaikaisella yhtenä prosessina toteutettavalla lähestymistavalla varmistettiin, että arvioinnin tuloksista nostetaan esille keskeiset osatekijät, jotta voidaan päätellä, missä määrin asetus on edelleen tarkoituksenmukainen ja merkityksellinen tulevaisuudessa, kun otetaan huomioon hyväksytyt tai suunnitellut poliittiset aloitteet, joilla nopeutetaan hiilestä irtautumista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Tulevaisuuteen suuntautuvien osatekijöiden osalta tarkasteltiin sitä, miten voidaan

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>
http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_EN.pdf

¹⁵ COM(2019) 640.

varmistaa, että käytettävissä ovat mahdollistavat energiainfrastruktuurit, jotka vastaavat yhä kunnianhimoisempia hiilestä irtautumista ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskevia tavoitteita, ja osoitettiin osa-alueet, joilla toimia tarvitaan.

TEN-E-asetuksen soveltamisalan ja sovellettavuuden mukaisesti arviointi kattoi kaikki jäsenvaltiot. Paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti TEN-E-asetuksen toimivuuden arvioinnissa sovellettiin viittä perustetta: vaikuttavuus, tehokkuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja unionin tasolla saatava lisäarvo.

Arviointi on osoittanut, että vuodesta 2013 lähtien energiaverkkojen yhteenliitännät ovat lisääntyneet kaikkialla unionissa TEN-E-asetuksen ja kaikilla maantieteellisillä alueilla toteutettujen PCI-hankkeiden ansiosta. Yhteenliitännöiden lisäämisellä on parannettu jäsenvaltioiden verkkojen yhdentymistä, mikä on tehnyt unionin energiamarkkinoista yhdentyneemmät ja kilpailukykyisemmät kuin ennen TEN-E-asetuksen täytäntöönpanoa. Sähkön tukkuhinnat ovat lähentyneet lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Myös kaasun hinnoissa on tapahtunut lähentymistä. Kaasun toimitusvarmuus on parantunut huomattavasti vuodesta 2013 uusien yhteenliitännöiden ja nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaalien ansiosta. PCI-hankkeiden avulla on pystytty saavuttamaan nykyisen TEN-E-asetuksen tavoitteet, sellaisina kuin ne vahvistettiin vuonna 2013. Nykyisen TEN-E-asetuksen infrastruktuuriluokat eivät kuitenkaan vastaa uusia ilmastotavoitteita ja ilmastoneutraaliustavoitetta eivätkä uusinta teknologista kehitystä. Tämä kehitys olisi otettava huomioon asetuksen kattamissa infrastruktuuriluokissa, PCI-hankkeiden valintaperusteissa sekä ensisijaisissa käytävissä ja ensisijaisissa aihealueissa.

Alueellisissa ryhmissä tapahtuvan PCI-hankkeiden yksilöinti- ja valintaprosessin on todettu olevan tehokas keino parantaa yhteistyötä ja mahdollistaa rajatylittäviä hankkeita koskevat päätökset alueellisen ja eurooppalaisen lähestymistavan pohjalta. Kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman laatiminen on osoittautunut tehokkaaksi ensimmäiseksi vaiheeksi PCI-hankkeiden määrittämisessä. Vaikka ENTSOilla ja siirtoverkonhaltijoilla on tärkeä rooli prosessissa, prosessiin kohdistuvan luottamuksen lisäämiseksi tarvitaan kuitenkin laajempaa osallistavuutta ja tärkeimpien panosten ja oletusten tarkastelua.

Rajatylittävän kustannustenjaon mekanismi on tärkeä hankkeiden toteuttamisen mahdollistava tekijä. Monissa tapauksissa rajatylittävä kustannustenjako ei ole kuitenkaan vähentänyt hankkeen rahoitusvajetta suunnitellulla tavalla.

Lupamenettelyjä on lyhennetty, mutta joissakin tapauksissa ne ovat edelleen pitkiä. Taustalla olevat syyt liittyvät kuitenkin pääasiassa kansalliseen täytäntöönpanoon eivätkä kuulu TEN-E-asetuksen soveltamisalaan.

Verkkojen Eurooppa -välineestä myönnetyllä rahoitustuella on mahdollistettu tehokkaasti 95 hankkeen toteuttaminen. Tutkimuksiin myönnettyillä avustuksilla on voitu vähentää hankkeiden riskejä niiden kehityksen alkuvaiheessa, kun taas töihin myönnettyillä avustuksilla on tuettu hankkeita, joilla on pyritty puuttumaan infrastruktuurien keskeisiin pullonkauloihin, joita ei ole markkinaehtoisella rahoituksella pystytty riittävästi poistamaan.

Arvioinnissa todettiin, että asetuksen hyödyt ovat suuremmat kuin siitä koituvat kustannukset, mikä todistaa sen tehokkuuden. TEN-E-asetuksesta on saatu sosioekonomisia hyötyjä, kun toimitusvarmuus on parantunut ja energiamarkkinat ovat entistä yhdentyneemmät ja kilpailukykyisemmät. Asetuksella on myös parannettu tietojen saatavuutta, koordinoitua ja avoimuutta.

TEN-E-asetuksen alkuperäiset tavoitteet – markkinoiden yhdentyminen, toimitusvarmuuden ja kestävyuden parantuminen sekä kilpailun muodostuminen – ovat edelleen merkityksellisiä. Pariisin ilmastopimuksen ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman myötä ilmastotavoitteita on kiristetty, mikä edellyttää tavoitteiden tasapainottamista uudelleen, jotta voidaan saavuttaa hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet ja edistää ilmastoneutraaliutta.

Arvioinnissa on saatu vain vähän näyttöä TEN-E-asetuksen sisäiseen johdonmukaisuuteen liittyvistä ongelmista, lukuun ottamatta joustavuuden puute mukautumisessa nopeasti kehittyviin politiikan aloihin sekä mahdollisten mekaanisten muutosten tarve.

TEN-E-asetus on tuottanut tuloksia, joita ei olisi muutoin voitu saavuttaa jäsenvaltioiden tason toimilla, mikä on osoitus unionin tason tuomasta lisäarvosta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio järjesti samanaikaisesti yhtenä prosessina toteutettavia arviointeja ja vaikutustenarviointeja koskevien paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti sidosryhmien kattavan kuulemisen, joka perustui erilaisia menetelmiä ja välineitä sisältäneeseen kuulemisstrategiaan. Kuulemisstrategialla pyrittiin varmistamaan, että kaikki asiaan liittyvä näyttö otettiin huomioon, myös tiedot kustannuksista, yhteiskunnallisista ja sosiaalisista vaikutuksista ja aloitteen mahdollisista hyödyistä. Strategia suunniteltiin toimintalogiikan mukaisesti ja siihen yhdistettiin sekä taaksepäin että tulevaisuuteen suuntautuvia elementtejä. Käytössä oli useita kuulemisvälineitä: julkinen verkkokuuleminen, kohdennettu verkkokysely, syvähaastattelut ja sidosryhmien verkkoseminaarit (neljä seminaaria).

Komissio sai avoimeen julkiseen kuulemiseen ja kohdennettuun verkkokyselyyn 215 vastausta, ja lisäksi se sai sähköpostitse 169 vastausta pääasiassa yksityishenkilöiltä, hankkeen toteuttajilta ja toimialajärjestöiltä. Konsultin tuella tehtiin syvähaastattelu 80:lle TEN-E-asetuksen keskeisen sidosryhmän edustajalle. Haastatteluista saatiin yksityiskohtaista tietoa ja näyttöä keskeisistä näkökohdista, joita ei voitu käsitellä kattavasti kohdennetussa kyselylomakkeessa. Neljässä sidosryhmien verkkoseminaarissa, joihin osallistui yli 40 paneelin jäsentä ja 300 osallistujaa, käsiteltiin asetuksen tarkistuksen keskeisiä osia.

Yleisesti ottaen sidosryhmät vahvistavat pitkälti hyödyt, joita TEN-E-asetuksesta on tähän mennessä saatu yleisten tavoitteiden saavuttamisessa: sillä on edistetty energiamarkkinoiden yhdentymistä ja unionin energiamarkkinoiden kilpailukykyä ja sen avulla on saavutettu riittävä toimitusvarmuuden taso. Kun on kyse vuoden 2020 ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamisesta, mielipiteet jakautuvat siirtoverkonhaltijoiden ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten – usein Keski- ja Itä-Euroopan maiden – myönteisten arvioiden ja useiden kansalaisjärjestöjen kielteisten näkemysten välillä. Näkemuserot koskevat erityisesti kaasun merkitystä.

Yleisesti ottaen sidosryhmät ovat pitkälti sitä mieltä, että TEN-E-tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeimmät PCI-hankkeet voidaan PCI-prosessin avulla valita alueellisten ryhmien harjoittamaa alueellista yhteistyötä hyödyntäen. Vaikka valintaperusteita pidetään periaatteessa asianmukaisina, sidosryhmät vaativat johdonmukaisuutta ilmastotavoitteiden kanssa siten, että tehdään perusteellinen kestävyystarkastus. Toisaalta eräät kansalaisjärjestöt ja alan sidosryhmät pitävät älykkäitä verkkoja koskevien hankkeiden perusteita liian rajoittavina.

Sidosryhmät katsovat, että TEN-E-asetuksessa ei käsitellä kaikilta osin keskeisiä kysymyksiä, kuten uusiutuvan energian integroinnin syventämistä, energiatehokkuuden parantamista ja ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Kannanotoissa tuotiin esiin eräitä epäyhdennä mukaisuuksia TEN-E-asetuksen ja muiden unionin tason politiikkojen tai aloitteiden, kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja hiilestä irtautumista koskevan pitkän aikavälin strategian, välillä. Vastauksena näihin haasteisiin sidosryhmät katsoivat, että seuraavat infrastruktuuriluokat olisi syytä sisällyttää TEN-E-kehukseen: vetyinfrastruktuurit ja älykkäät kaasunjakeluverkot, sähköstä kaasuksi -sovellukset, energiaverkko, jolla tuetaan sähkölatauksen tai vedyn tankkauksen infrastruktuureja, ja merituulivoiman hybridihankkeisiin liittyvä energiaverkko. Pelkästään vedylle varattu infrastruktuuri,

älykkäät kaasuverkot ja sähköstä kaasuksi -teknologiat saivat kuitenkin vaihtelevaa tukea erityisesti kansalaisjärjestöiltä. Sidosryhmiltä, erityisesti kansalaisyhteiskunnan edustajilta, kansalaisjärjestöiltä ja sähköalan järjestöiltä, saatiin melko vähän tukea hiilidioksidiverkoille ja erityisesti hiilidioksidin varastoinnille. Hiilidioksidiverkkojen sisällyttämistä asetukseen uutena infrastruktuuriluokkana koskevien kannanottojen tarkemmassa analyysissä kävi ilmi, että hiilidioksidiverkkojen poistamiselle TEN-E-asetuksesta on vain vähän perusteita.

Hallinnon ja eri toimijoiden roolin osalta sidosryhmät kehottivat pienentämään ENTSOjen roolia, mutta vahvistamaan jakeluverkonhaltijoiden ja muiden sidosryhmien, kuten kansalaisjärjestöjen, merkitystä.

Vaikka lupamenettelyt ovat nopeutuneet TEN-E-asetuksen voimaantulon jälkeen, eri sidosryhmät ovat todenneet, että niiden tehokkuus riippuu huomattavasti kansallisesta täytäntöönpanosta. Yhtenä syynä tähän ovat edelleen monimutkaiset kansalliset menettelyt. Lisäksi luvankäsittelyaikoja pidentävät PCI-hankkeisiin liittyvät ympäristökysymykset ja yleinen vastustus, joiden vuoksi hankkeita vastaan käydään pitkiä oikeusprosesseja. TEN-E-asetuksen julkista kuulemista koskevat vaatimukset näyttävät lisänneen tietoisuutta PCI-hankkeista ja parantaneen yleisön osallistumista ja luottamusta prosessiin. Säännöksillä näyttää kuitenkin olevan rajallinen vaikutus yleisen hyväksynnän lisääntymiseen, mikä johtuu lähinnä siitä, että infrastruktuuritarpeista ei ole (ajantasaista) tietoa ja hankkeiden suunnittelusta ei ole mahdollista antaa palautetta.

TEN-E-asetuksessa otettiin käyttöön lähestymistapa – rajatylittävän kustannustenjaon mekanismi – jossa kustannukset jaetaan jäsenvaltioiden kesken. Mekanismi mahdollistaa sellaiset hankkeet, joista saatavat hyödyt koskevat useampaa valtiota. Mekanismilla on laaja kannatus, koska sillä on pystytty poistamaan kustannusten ja hyötyjen välinen epäsymmetria. Rajatylittävä kustannustenjako on joissakin tapauksissa osoittautunut tulokseksikaaksi, vaikka mekanismin arvonmääritys, tietojen saamisen monimutkaisuus, investointipäätöksen tekemiseen tarvittava lisäaika ja päätöksen perustaksi tarvittavien yksiselitteisten tulosten puuttuminen ovat tekijöitä, jotka heikentävät sidosryhmien tyytyväisyyttä prosessiin.

Sidosryhmät ovat laajalti yhtä mieltä siitä, että TEN-E-asetus tuo unionin tason lisäarvoa ja että jäsenvaltiot eivät yksinään olisi voineet saavuttaa vastaavia tuloksia. Yhtä suuri enemmistö ilmoitti, että TEN-E-asetuksessa käsitellyt kysymykset edellyttävät edelleen unionin tason toimia. Lisäksi suurin osa vastaajista katsoo, että TEN-E-asetuksen hyödyt ovat sen kustannuksia suuremmat.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ehdotus ja sen taustalla oleva vaikutustenarviointi perustuvat Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevista suuntaviivoista annetun asetuksen (EU) N:o 347/2013 arvioinnista saatuu näyttöön, asiaa koskeviin sidosryhmien kannanottoihin ja laajoihin kuulemisiin sekä kirjallisuuskatsaukseen, PCI-hankkeiden portfolioanalyysiin ja mallintamiseen. Kirjallisuuskatsaukseen sisältyivät TEN-E-asetuksen keskeisiä osia koskevien ajankohtaisten tutkimusten tulokset, TEN-E-asetuksen väliarvioinnin tulokset sekä muiden asiaan liittyvien komission aloitteiden yhteydessä tehdyt arvioinnit.

Analyysissä otettiin huomioon myös energiainfrastruktuureja ja niihin liittyvää politiikkaa käsittelevillä sidosryhmäfoorumeilla hyväksytyt viralliset päätelmät. Niin ikään analyysissä otettiin huomioon Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) vuotuiset konsolidoidut seurantakertomukset sähkö- ja kaasualan PCI-hankkeiden, kapasiteetin laajennushankkeiden ja virtuaalisten yhteenliitäntäpisteiden edistymisestä sekä muut ajankohtaiset tiedot rajatylittävää kustannustenjakoa koskevista päätöksistä ja hankekohtaisista riskiperusteisista kannustimista.

• **Vaikutustenarviointi**

Paremmen sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti komissio teki vaikutustenarvioinnin useista toimintavaihtoehtoista. Työn tukena oli komission sisäinen jäsenetty kuuleminen komission yksiköiden välisen ohjausryhmän kautta.

Vaikutustenarviointi esitettiin sääntelyntarkastelulautakunnalle, ja siitä keskusteltiin lautakunnan kanssa. Sääntelyntarkastelulautakunnan ensimmäisessä (kielteisessä) lausunnossaan 25. syyskuuta 2020 antamien suositusten perusteella toteutettiin erityisesti seuraavat toimet: i) selvennettiin lisää nykyisen TEN-E-asetuksen taustaa ja keskeisiä tekijöitä, ii) korostettiin nykyisen TEN-E-asetuksen onnistumisia ja puutteita koskevan arvioinnin keskeisiä päätelmiä ja liitettiin ne järjestelmällisesti ongelmanmäärittelyyn, iii) selvennettiin entisestään ongelmanmäärittelyä, jotta voitiin perustella tarkemmin, miten TEN-E-kehys sopii vihreän kehityksen ohjelman luomaan uuteen poliittiseen kontekstiin ja miten tavoitteet ja vaihtoehdot liittyvät ongelmiin ja taustalla oleviin tekijöihin, iv) perusteltiin tarkemmin, miksi parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmän katsotaan soveltuvan parhaiten havaittujen ongelmien ratkaisemiseen, v) ja määriteltiin onnistumista mittaavat indikaattorit. Sääntelyntarkastelulautakunnan 1. joulukuuta 2020 antama toinen lausunto oli myönteinen, mutta se sisälsi varauksia, joiden perusteella toteutettiin erityisesti seuraavat toimet: i) selvennettiin lisää TEN-E-asetuksen ja luokitusjärjestelmäasetuksen eri soveltamisalaa ja tarkoitusta, ii) perusteltiin, että ehdotettujen muutosten yhteisvaikutuksilla sovitetaan PCI-hankkeiden valinta yhteen EU:n poliittisten tavoitteiden, myös vihreän kehityksen ohjelman, kanssa, iii) selvennettiin, miksi parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmää pidetään tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavana, ja iv) perusteltiin tarkemmin, että kansallinen täytäntöönpano ja sen valvonta ovat keskeinen kysymys, jolla puututaan lupien myöntämisen viivästyksiin, sekä kerrottiin, miten parhaiksi arvioidulla vaihtoehdolla voidaan edistää PCI-hankkeiden viiveetöntä täytäntöönpanoa.

Vaikutustenarvioinnissa tarkasteltiin kaikilla osa-alueilla eri toimenpiteitä havaittujen ongelmien ja ongelmatekijöiden ratkaisemiseksi, jotta aloitteen tavoitteet voitaisiin saavuttaa. Parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmän vaikuttavuuden, tehokkuuden, johdonmukaisuuden ja suhteellisuuden arvioinnin perusteella on todettu, että kyseinen yhdistelmä soveltuu parhaiten asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmään sisältyvät seuraavia seikkoja koskevat keskeiset säännökset:

- älykkäitä sähköverkkoja koskevien kelpoisuusvaatimusten ajan tasalle saattaminen
- maakaasuinfrastruktuurin poistaminen soveltamisalasta, mutta vedyn, sähköstä kaasuksi -infrastruktuurin ja älykkäiden kaasuverkkojen sisällyttäminen siihen
- keskinäistä etua koskevat hankkeet (project of mutual interest – PMI)
- yhdennetyt meritekniset kehityssuunnitelmat
- hallinnon ja kestävyuden lujittaminen
- hankkeiden täytäntöönpanon nopeuttaminen
- merellä tuotettavaan uusiutuvaan energiaan liittyvien hankkeiden keskitetty palvelupiste kutakin merialuetta varten
- investointikustannusten huomioon ottaminen kokonaisuudessaan.

TEN-E-asetuksen tulevan soveltamisalan osalta keskeinen kysymys on, pitäisikö maakaasuinfrastruktuuri säilyttää tukikelpoisena infrastruktuuriluokkana. Vaikutustenarvioinnin 6 ja 7

kohdassa esitetyn analyysin perusteella metaanikaasuinfrastruktuurin jättäminen soveltamisalan ulkopuolelle vaikuttaa tehokkaimmalta ja johdonmukaisimmalta lähestymistavalta. Samalla vetyinfrastruktuurin sisällyttäminen TEN-E-kehiksen soveltamisalaan vaikuttaa perustellulta, kun otetaan huomioon vedyn odotettu kasvava merkitys tiettyjen alojen hiilestä irtautumisessa ja rajaylittävän kaupan mahdollisuudet. Kaikkiaan näillä muutoksilla varmistettaisiin, että tuleva TEN-E-asetus sisältää kaikki infrastruktuuriluokat, joita tarvitaan unionin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja erityisesti vuosille 2030 ja 2050 asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Infrastruktuurien suunnittelua koskevan tulevan toimintatavan osalta infrastruktuurien suunnittelun radikaali muuttaminen ei vaikuta perustellulta, koska siitä saatavat lisähyödyt ovat rajalliset ja siitä aiheutuisi transaktiokustannusten merkittävä nousu, mikä vähentäisi tehokkuutta ja saattaisi heikentää välineen tehokkuutta verrattuna nykyisen toimintatavan lujittamiseen. Kun kuitenkin otetaan huomioon sekä nykytilanteeseen liittyvät erityispiirteet että odotettu vaikutus pitkän aikavälin ilmasto- ja energiatavoitteisiin, radikaalimpi muutos vaikuttaa perustellulta merellä sijaitsevien sähköverkkojen tapauksessa.

Merellä sijaitsevia sähköverkkoja ja monialaista infrastruktuurien suunnittelua koskevilla vaihtoehdoilla parannetaan hallintoa ja infrastruktuurien suunnittelukehystä, jotta voidaan yksilöidä energiakäännettä ja ilmastotavoitteita varten tarvittavat hankkeet merellä tuotettavaan uusiutuvaan energiaan kullakin merialueella liittyvien mahdollisuuksien, ympäristönsuojelun ja meren muun käytön mukaisesti. Kaksi keskeistä parannusta ovat seuraavat: ensiksi otetaan käyttöön meritekniistä infrastruktuuria koskeva yhdenmukainen verkonkehittämissuunnitelma, joka perustuu jäsenvaltioiden yhteisiin sitoumuksiin merellä sijaitsevien uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton määrästä kullakin merialueella (meritekniisessä suunnittelussa sovellettava ylhäältä alas -lähestymistapa); toiseksi mukautetaan kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman laatimiseen osallistuvien keskeisten toimijoiden rooleja vahvistamalla komission ja ACERin harjoittamaa ENTSOjen valvontaa. Näitä parannuksia täydennetään lupamenettelyjä ja sääntelykohtelua koskevilla toimintavaihtoehdoilla, joilla helpotetaan yksilöityjen PCI-hankkeiden viiveetöntä kehittämistä: a) meritekniistä infrastruktuuria koskevan keskitetyn palvelupisteen käyttöönotto kutakin merialuetta varten, b) mahdollisuus nopeuttaa tuomioistuinmenettelyitä, jos tällainen vaihtoehto on olemassa, ja c) kaikkien investointikustannusten sisällyttäminen rajatylittävään kustannustenjakoon. Merellä sijaitseviin sähköverkkoihin liittyvien muutosten lisäksi muutokset koskevat tarkistetun TEN-E-asetuksen soveltamisalaa ja kaikkia tukikelpoisia infrastruktuuriluokkia. Edellä mainitut hyödyt laajennetaan koskemaan hankkeita, jotka yhdistävät unionin kolmansiin maihin (PMI-hankkeet), koska niiden merkityksen odotetaan kasvavan ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Lisäksi toimenpiteiden yhdistelmään kuuluu useita teknisiä vaihtoehtoja (ks. vaikutustenarvioinnin liite 9): lupamenettelyn nopeuttaminen, PCI-hankkeiden avoimuuden lisääminen, älykkäitä verkkoja koskevien hankkeiden mahdollisuus hyödyntää rajatylittävää kustannustenjakoa, rajatylittävää kustannustenjakoa koskevien säännösten selkeyttäminen ja investointikannustimien ajan tasalle saattaminen. Lisäksi öljyputket ja sähkönsiirron valtaväylät poistetaan infrastruktuuriluokituksista ja aihealueista.

Vaikutusten arviointi perustuu suurelta osin laadulliseen lähestymistapaan. Kaikkien vaihtoehtojen vaikutuksia ei ollut mahdollista arvioida määrällisesti, koska hankekohtaisia tietoja ei ollut saatavilla etenkin uusista infrastruktuuriluokista. Lisäksi ehdotetut muutokset ovat pääasiassa asteittaisia parannuksia nykyiseen kehykseen, jonka on katsottu toimivan melko hyvin.

Säädöksen soveltamisalan mukauttaminen varmistamalla, että infrastruktuuriluokat ovat ilmastoneutraaliuden tavoitteen mukaisia, johtaa kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen. Tätä tuetaan optimaalisella ja tehokkaalla integroitujen infrastruktuurien suunnittelulla, jolla myös

minimoidaan mahdolliset ympäristövaikutukset. Nopeutetulla lupamenettelyllä mahdollistetaan myös keskeisten hankkeiden nopeampi täytäntöönpano, mikä tuottaa ympäristö- ja sosioekonomisia hyötyjä.

Vaikutustenarvioinnissa yksilöitiin seuraavat keskeiset kohderyhmät, joihin tämä aloite vaikuttaisi: Euroopan kansalaiset ja kuluttajat, kansalaisjärjestöt, unionin tason sääntelylimet, kansalliset sääntelyviranomaiset, kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ja niiden paikalliset ja alueelliset edustajat, sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto (Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO), jakeluverkonhaltijoiden toimialajärjestöt, hankkeiden toteuttajat, myös siirtoverkonhaltijat, energiantuottajat/energia-ala, tiedeyhteisö ja eri alojen asiantuntijat.

Parhaiksi arvioitujen toimintavaihtoehtojen yhdistelmän *välittömät hyödyt* liittyvät pääasiassa kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen ja tehokkuuden paranemiseen laajassa mittakaavassa, kun lähestymistapa infrastruktuurien suunnitteluun on koordinoitumpaa Euroopan tasolla ja meriteknisten kehityshankkeiden lupamenettelyt ovat entistä sujuvampia. Näihin välittömiin hyötyihin kuuluvat sekä yhteiskunnalliset hyödyt, kuten se, että koko yhteiskunta hyötyy kasvihuonekaasupäästöjen vähenemisestä ja ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisesta, että yksityiset hyödyt, kuten lyhyempiin lupamenettelyihin liittyvien hallinnollisten kustannusten väheneminen.

Yksinkertaistamistoimenpiteistä saadaan välittömiä hyötyjä, koska nykyiset hallinnollisiin velvoitteisiin liittyvät toistuvat suorat kustannukset pienenevät seuranta- ja raportointivelvoitteiden kevenemisen ansiosta. Nämä välittömät hyödyt kohdistuvat pääasiassa yksityisinä hyötyinä tietyille sidosryhmille, kuten hankkeen toteuttajille.

Välillisiin hyötyihin kuuluvat alakohtaiset hyödyt, sillä ne lisäävät tiettyjen innovatiivisten teknologioiden kysyntää markkinoilla, mikä puolestaan mahdollisesti parantaa työllisyyttä.

Parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen arviointi osoitti, että niillä on myönteisiä vaikutuksia eri sidosryhmien sosiaaliseen hyvinvointiin ja talouteen. Tällaista vaikutusta ei kuitenkaan parhaiksi arvioitujen toimintavaihtoehtojen yhdistelmän kokonaisuuden osalta voitu täysin arvioida määrällisesti tai rahallisesti, koska arviointi olisi edellyttänyt sellaisia tietoja tulevien PCI-hankkeiden käyttöönottonopeudesta tai uusien tai kehittyvien infrastruktuuriluokkien markkinoiden laajenemisesta, joita ei ole saatavilla ja joita ei voida arvioida riittävän luotettavasti.

On tärkeää korostaa, että yksi yleinen valintaperuste kullekin PCI-hankkeelle on se, että sen mahdolliset kokonaishyödyt ovat suuremmat kuin sen kustannukset, myös pitkällä aikavälillä¹⁶.

TEN-E-asetuksessa ei oteta käyttöön sääntelymaksuja, kuten veroja, veronluonteisia maksuja ja muita maksuja. Parhaiksi arvioitujen toimintavaihtoehtojen yhdistelmästä aiheutuu *välittömiä kustannuksia* yrityksille (pääasiassa hankkeen toteuttajille), joille koituu kustannuksia sääntöjen noudattamisesta ja hallinnollisesta rasitteesta, ja hallinnoille (kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, kansallisille sääntelyviranomaisille, komissiolle ja ACERille), kun ne joutuvat noudattamaan asetuksessa säädetyjä aineellisia velvoitteita tai vaatimuksia. Parhaiksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmän soveltaminen aiheuttaa *välillisiä kustannuksia* kansalaisille/kuluttajille, yrityksille ja hallinnoille, kun verkkotariffeja korotetaan, jotta voidaan rahoittaa investointeja sääntelyviranomaisen määrittämään pääomapohjaan. Verkkojen Eurooppa -välineen rahoitustuella voidaan kuitenkin lieventää vaikutusta verkkotariffeihin, jos PCI-hankkeella on merkittäviä ulkoisvaikutuksia toimitusvarmuuteen, yhteisvastuuseen tai innovointiin.

¹⁶ TEN-E-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohta.

Näitä kustannuksia ei ollut tässä vaiheessa mahdollista arvioida kaikkien toimien osalta, mutta niitä ei pidetä merkittävänä. Lisäkustannukset olisivat vähäiset nykyisiin kustannuksiin verrattuna¹⁷. Kansallisella ja unionin tasolla toteuttavasta *täytäntöönpanon valvonnasta aiheutuvat lisäkustannukset* riippuvat toteutusmuodosta.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Tarkistetulla TEN-E-asetuksella pyritään vähentämään raportointivelvoitteita etsimällä synergioita toimivaltaisten viranomaisten ja hankkeen toteuttajien raportoinnin välillä. Toimivaltaisten viranomaisten vuosikertomus voitaisiin sisällyttää hankkeen toteuttajien raporttiin, jotta voidaan turvata avoimuus ja alueellisten ryhmien pääsy mahdollisimman ajantasaisiin hankkeen täytäntöönpanon tilannetietoihin samalla, kun saavutetaan toistuvia kustannussäästöjä. Toiseksi ACERin seurantavelvoitteita kevennetään siten, että raportointi tapahtuu kahden vuoden välein, jotta se valmistuu ajoissa ennen uusien PCI-hanke-ehdokkaiden arviointia¹⁸. Näin saadaan ACERin raportointityömäärää kevennettyä noin 20 prosentilla, mikä vastaa 60 000 euron vuotuista säästöä (tai 0,4 henkilötyövuotta). Kolmanneksi tarkistettu TEN-E-asetus mahdollistaa PCI-hankkeiden lupamenettelyn käynnistämistä edeltävän kuulemista muuttamisen valinnaiseksi, jos se jo sisältyy kansallisiin sääntöihin samojen tai tiukempien vaatimusten mukaisesti kuin joista TEN-E-asetuksessa säädetään. Yleisön osallistuminen ja paikallisyhteisöjen ja sidosryhmien, joihin PCI-hankkeen rakentaminen vaikuttaa, osallistaminen turvataan, mutta samalla vältetään nykyisten kansallisten menettelyiden lisäksi tulevia uusia velvoitteita. Neljänneksi uusissa säännöksissä suositellaan, että nykyiset PCI-hankkeet voidaan sisällyttää entistä yksinkertaisemmin kymmenvuotisiin verkonkehittämissuunnitelmiin. Näin unionin luetteloon sisältyvät PCI-hankkeet, joista on jo toimitettu tarvittavat hallinnolliset ja tekniset tiedot kymmenvuotissuunnitelmaan sisällyttämiseen liittyvää prosessia varten, voidaan sisällyttää automaattisesti myöhempisiin suunnitelmiin, jos niiden tiedot eivät ole muuttuneet.

Säännösten noudattamisesta tai hallinnosta pk-yrityksille aiheutuviin kustannuksiin liittyviä välittömiä vaikutuksia ei ole havaittu. Pk-yritykset voisivat hyötyä kilpailukyvyn parantumisesta niillä teknologian aloilla, jotka sisältyvät tai joita vahvistetaan tulevassa TEN-E-kehyksessä (esim. merellä tuotettava uusiutuva energia, digitaaliset palvelut tai vety).

Aloite on yhdenmukainen digitaalisten sisämarkkinoiden ja unionin datastrategian kanssa.

- **Perusoikeudet**

Aloitteella ei odoteta olevan vaikutusta perusoikeuksiin.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotukseen liittyvät talousarviovaikutukset koskevat energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) resursseja. ACER ryhtyy vastaamaan kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman valvontaan liittyvistä lisävelvoitteista. Tähän tarvitaan jonkin verran lisäresursseja (yksi kokoaikavastaava työntekijä lisää, ks. rahoitus selvitys).

¹⁷ Ecorys ym., *Support to the evaluation of Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure*, luonnos loppuraportiksi, 2020, s. 122.

¹⁸ Tämä vaihtoehto vastaa ACERilta sidosryhmien kuulemisessa saatua palautetta.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Hankkeen toteuttajien ja kansallisten sääntelyviranomaisten säännöllisesti laatimista raporteista saatujen tietojen nykyisten seurantaprosessien pohjalta on kehitetty useita indikaattoreita, joilla mitataan tarkistetun TEN-E-asetuksen kunkin erityistavoitteen saavuttamista. Lainsäädännön tosiasiallisia vaikutuksia seurataan ja arvioidaan käyttämällä indikaattoreita, jotka on räätälöity lainsäädännön avulla saavutettaviin erityisiin poliittisiin tavoitteisiin. Lisäksi neljää valittuun toimintavaihtoehtojen yhdistelmään liittyvää toiminnallista tavoitetta mitataan joukolla indikaattoreita. Kaikkia tietoja seurataan hankkeen toteuttajien ja kansallisten sääntelyviranomaisten säännöllisten raporttien perusteella.

Uuden lainsäädännön toimivuutta olisi tarkasteltava uudelleen vuonna 2026, jolloin uuden kehyksen mukainen toinen PCI-hankkeiden valintaprosessi on määrä olla saatettuna päätökseen.

• Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)

Asetus pannaan suoraan ja yhdenmukaisesti täytäntöön jäsenvaltioissa, joten se ei edellytä selittävää asiakirjaa.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Tarkistetun asetuksen I luvussa annetaan yleiset säännökset, jotka koskevat asetuksen kohdetta ja uusien infrastruktuuriluokkien soveltamisalaa. Niitä on tarkistettu, jotta niissä huomioidaan ehdotuksen yleinen tavoite helpottaa riittävien energiainfrastruktuurien viiveetöntä kehittämistä unionissa ja sen naapurialueilla. Näin voidaan saavuttaa unionin energia- ja ilmastotavoitteet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti, erityisesti vuosille 2030 ja 2050 asetetut tavoitteet, mukaan luettuna ilmastoneutraaliuden tavoite, sekä markkinoiden yhdentyminen, kilpailukyky ja toimitusvarmuus siten, että kuluttajille ja yrityksille aiheutuu mahdollisimman vähän kustannuksia.

Nykyiset 2 artiklan 7 kohta, 4 artiklan 2 kohdan c alakohta ja 4 artiklan 4 kohta sekä liitteet I, II ja IV, joissa määritellään älykkäitä sähköverkkoja koskevat perusteet, on saatettu ajan tasalle siten, että niissä otetaan huomioon teknologiset muutokset, ja niihin on sisällytetty innovointia ja digitaalisia näkökohtia koskevia seikkoja, jotka voitaisiin ottaa huomioon älykkäiden verkkojen laitteissa tai laitteistoissa. Älykkäiden sähköverkkojen soveltamisalan laajentaminen on otettu huomioon valintaperusteiden mukauttamisessa. Lisäksi hankkeen toteuttajien roolia on selkeytetty. Älykkäiden verkkoteknologioiden olisi myös autettava parantamaan energiaverkon mahdollistamaa tukea suuren kapasiteetin lataamiselle, jotta voidaan tukea liikennealan irtautumista hiilestä.

Säännöksissä, jotka koskevat maakaasuun liittyvien seikkojen sisällyttämistä TEN-E-asetuksen soveltamisalaan, erityisesti 4 artiklassa ja liitteissä I, II ja IV, huomioidaan nyt TEN-E-politiikan tähänastisen täytäntöönpanon ansiosta toimitusvarmuudessa tapahtuneet merkittävät parannukset. Kun parhaillaan rakenteilla olevat PCI-kaasuhankkeet ovat käytössä 2020-luvun alkupuolella, Euroopan on määrä saavuttaa hyvin yhteenliitetty ja häiriönkestävä kaasuverkko, ja kaikilla jäsenvaltioilla on pääsy vähintään kolmeen kaasulähteeseen. Kun otetaan huomioon, että maakaasun kysynnän arvioidaan vähenevän merkittävästi vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisesti, maakaasuinfrastruktuuria ei enää tarvitse tukea TEN-E-politiikalla.

Toisaalta tarkistetun TEN-E-asetuksen 2 ja 4 artiklassa sekä liitteissä I, II ja IV otetaan huomioon kaasualan muuttuva toimintaympäristö, jossa uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen merkitys kasvaa. Asetuksessa otetaan käyttöön uusi infrastruktuuriluokka älykkäitä kaasuverkkoja varten. Tällä tuetaan

jakelu- ja/tai siirtotason investointeja vihreiden kaasujen (tyypillisesti biokaasun ja biometaanin mutta myös vedyn) integroimiseksi verkkoon ja autetaan hallinnoimaan näin syntyvää monimutkaisempaa järjestelmää innovatiivisiin teknologioihin perustuen. Ehdolla olevat hankkeet käsittäisivät joukon investointeja, joiden tavoitteena on tietyn kaasuverkon muuttaminen älyverkoksi ja hiilestä irrottaminen.

Alojen, joilla päästöjen vähentäminen on vaikeaa, hiilestä irtautumista koskevien tarpeiden tukemiseksi TEN-E-asetukseen sisältyy erityisiä uusia ja käyttötarkoitukseltaan muutettuja vetyverkkoja, joilla on rajatylittävää merkitystä (mukaan luettuina vedyn siirtoputket ja niihin liittyvät laitteet, kuten kompressorit, varastointilaitokset ja nesteytetyn vedyn käsittelylaitokset), sekä tietyn raja-arvon ylittäviä sähköstä kaasuksi -toimintaa harjoittavia laitoksia, joilla on rajatylittävää merkitystä eli joiden tarkoituksena on toimittaa energiaa vähintään kahdelle jäsenvaltiolle. Vetyverkot otetaan asianmukaisesti huomioon kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston laatimissa unionin laajuisissa kymmenvuotisissa verkonkehittämissuunnitelmissa.

Asetuksen 4 artiklan 2 kohtaan lisätään uusia yleisiä valintaperusteita, jotta keskinäistä etua koskevat hankkeet (PMI-hankkeiden) voidaan sisällyttää asetuksen soveltamisalaan, jos niillä voidaan osoittaa olevan merkittäviä sosioekonomisia nettohyötyjä vähintään kahdelle unionin jäsenvaltiolle ja vähintään yhdelle kolmannelle maalle. Tällaiset hankkeet voitaisiin sisällyttää unionin luetteloon sillä edellytyksellä, että kolmannen maan sääntelykehystä lähennetään unionin sääntelykehukseen ja osoitetaan, että hankkeilla edistetään unionin yleisiä energia- ja ilmastotavoitteita toimitusvarmuuden ja hiilestä irtautumisen osalta.

Rajatylittäviä öljyputkia ei enää sisällytetä asetukseen, koska ne eivät ole hiilestä irtautumista koskevien pitkän aikavälin tavoitteiden ja vihreän kehityksen ohjelman mukaisia.

Asetuksen II luvussa annetaan säännökset, jotka koskevat PCI-hankkeista alueellisissa ryhmissä laadittavia unionin luetteloita sekä hankkeiden valintaperusteista ja hankkeiden toteutuksen seurantaperusteista.

Hankkeiden valintaperusteisiin sisältyy nyt hankkeiden valintavaiheessa pakollinen kestävyyttä koskeva peruste kaikissa infrastruktuuriluokissa ja vähintään yksi muu peruste (markkinoiden yhdentymisen, toimitusvarmuus, kilpailu), jotta varmistetaan johdonmukaisuus unionin infrastruktuuritarpeiden kehityksen ja hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden kanssa. Lisäksi alueellinen ryhmä ottaa nyt PCI-hankkeiden valintaprosessissa huomioon hankkeen toteutuksen edistymisen sekä todisteet avoimuudesta ja raportointivelvoitteet.

Asetuksen II ja IV luvun uusilla säännöksillä pyritään parantamaan infrastruktuurien suunnittelua energiajärjestelmän integroimiseksi. Tätä varten tarkistetulla TEN-E-asetuksella lujitetaan unionin laajuisen kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman hallinnointia. Suunnitelma muodostaa perustan PCI-hankkeiden yksilöimiselle sähkö- ja kaasuluokissa. Vaikka ENTSOilla ja siirtoverkonhaltijoilla on suuri merkitys prosessissa, tarvitaan lisää valvontaa, jotta voidaan lisätä luottamusta prosessiin erityisesti tulevaisuuden skenaarioiden määrittelyn, pitkän aikavälin infrastruktuuripuutteiden ja pullonkaulojen tunnistamisen sekä yksittäisten hankkeiden arvioinnin osalta. Riippumattoman validoinnin tarpeen vuoksi energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER) ja komission merkitys prosessissa vahvistuu.

Asetuksen III luvun säännöksillä pyritään lyhentämään PCI-hankkeiden lupamenettelyjä, jotta vältetään viiveet energiakäännettä helpottavissa hankkeissa. Tarkistetussa TEN-E-asetuksessa korostetaan, että toimivaltaisten viranomaisten on koordinoitava toimintaansa ja etsittävä synergiaetuja naapurimaiden kanssa laatiessaan menettelykäsikirjansa, vältettävä lisävaatimuksia tai lainsäädäntömuutoksia lupamenettelyn aikana ja osoitettava joustavuutta lupamenettelyn soveltamisessa infrastruktuuriluokasta riippuen, jotta lupamenettelyä voidaan nopeuttaa tai sen kokonaiskestoa

lyhentää. Tarkistetussa TEN-E-asetuksessa otetaan käyttöön meriteknistä infrastruktuuria koskeva keskitetty palvelupiste, jolla yksinkertaistetaan ja nopeutetaan uusiutuvan energiaa varten merelle rakennettavien sähköverkkojen lupamenettelyä ja joka toimii olemassa olevien merialuetutkimusten ja -suunnitelmien arkistona. Tällä pyritään helpottamaan yksittäisten PCI-hankkeiden lupamenettelyä ja tekemään näitä hankkeita koskevia kattavia päätöksiä. Jotta voidaan välttää se, että varhaisessa vaiheessa tarvitaan useita kuulemisia, lupamenettelyä edeltävän kuulemisen olisi oltava valinnainen, jos se jo sisältyy kansallisiin sääntöihin samojen tai tiukempien vaatimusten mukaisesti kuin niiden, joista nykyisessä TEN-E-asetuksessa säädetään. Tarkistetun TEN-E-asetuksen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että nopeutettuja oikeudenkäyntimenettelyjä voidaan soveltaa PCI-hankkeisiin kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jos lainsäädäntö tuntee tällaisen menettelyn.

Uusilla säännöksillä vahvistetaan myös PCI-hankkeiden toteutusta koskevia tietoja hallussaan pitävien hankkeen toteuttajien avoimuusvelvoitetta. Niiden on julkaistava ja päivitettävä asiaa koskevat verkkosivut kaikkien niiden jäsenvaltioiden kielillä, joihin PCI-hankkeet vaikuttavat. Lisäksi hankkeen toteuttajan on otettava huomioon julkisissa kuulemisissa esitetyt näkemykset ja osoitettava, miten tämä on tehty.

Hankkeen toteuttajan on julkaistava verkkosivustollaan raportti, josta käy ilmi, miten julkisissa kuulemisissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon, osoittamalla, mitä muutoksia hankkeen sijaintipaikan, reitityksen ja suunnittelun suhteen on tehty, tai perustelemalla, miksi tällaisia näkemyksiä ei ole otettu huomioon.

Asetuksen V luvun säännöksillä tuetaan tarvetta kehittää verkko, jollaista merellä olevista uusiutuvista energialähteistä tuotettavan sähkön odotettavissa oleva merkittävä kasvu edellyttää. TEN-E-asetuksella varmistetaan maalla ja merellä sijaitsevien sähköverkkojen koordinoitu pitkän aikavälin suunnittelu ja kehittäminen, jolloin hankekohtaisesta lähestymistavasta luovutaan ja ympäristö- ja ilmastovaikutukset minimoidaan.

Kustannustenjakovälineiden ja sääntelykannustimien asianmukaisen käytön varmistamiseksi VI luvussa tarkistetaan nykyisiä säännöksiä, jotta voidaan selkeyttää rajatylittävää kustannustenjakoa ja lisätä sen avoimuutta sekä nopeuttaa investointeja rajatylittäviin infrastruktuureihin. TEN-E-asetuksessa edellytetään, että investointikustannukset on sisällytettävä täysimääräisesti tariffeihin, minkä jälkeen niiden kohtuuhintaisuutta on arvioitava kuluttajien kannalta. Sääntelykehyksissä olisi tarjottava suhteellisia ja asianmukaisia investointikannustimia erityishankkeille, joihin todennäköisesti liittyy suurempia riskejä. Tällaisia hankkeita ovat esimerkiksi innovatiiviset sähkönsiirtoteknologiat, jotka mahdollistavat uusiutuvan energian laajamittaisen integroinnin, hajautettujen energiavarojen hyödyntämisen tai kulutusjouston yhteenliitetyissä verkoissa, sekä energiateknologiaan ja digitalisointiin liittyvät tai toimintamenoiltaan erityisen suuret hankkeet.

Asetuksen VII luvun uusilla säännöksillä saatetaan ajan tasalle hankkeiden kelpoisuus saada unionin rahoitustukea uusien infrastruktuuriluokkien osalta. PMI-hankkeille voidaan myöntää unionin rahoitustukea, mutta ainoastaan unionin alueella sijaitseville investoinneille voidaan tietyin edellytyksin myöntää unionin rahoitustukea Verkkojen Eurooppa -välineestä töihin myönnettävinä avustuksina.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS**Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹⁹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²⁰,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Komissio on esittänyt 11 päivänä joulukuuta 2019 Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta antamassaan tiedonannossa²¹ uuden kasvustrategian, jonka tavoitteena on tehdä unionista oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta, jonka talous on nykyaikainen, resurssitehokas ja kilpailukykyinen. Kasvihuonekaasujen nettopäästöistä pyritään eroon vuoteen 2050 mennessä, ja kasvuun pyritään lisäämättä luonnonvarojen käyttöä. Ilmastotavoitesuunnitelmasta annetussa komission tiedonannossa²², jossa ehdotetaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä – tavoite, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 11 päivänä joulukuuta 2020 – ja tiedonannon pohjaksi laaditussa vaikutustenarvioinnissa todetaan, että tulevaisuuden energialähteiden yhdistelmä poikkeaa hyvin paljon nykyisestä ja että energialainsäädäntöä voidaan joutua tarkastelemaan uudelleen ja tarvittaessa muuttamaan. Nykyiset investoinnit energiainfrastruktuureihin eivät selvästikään riitä energiainfrastruktuurien muuttamiseen ja tulevaisuuden energiainfrastruktuurien rakentamiseen. Tämä tarkoittaa myös sitä, että käytössä on oltava infrastruktuurit, joilla tuetaan Euroopan energiakäännettä, kuten nopeaa sähköistämistä, uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon lisäämistä, uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käytön lisäämistä, energiajärjestelmän integrointia ja innovatiivisten ratkaisujen laajempaa käyttöönottoa.
- (2) Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille -säädospakettiin sisältyvien komission ehdotusten pohjalta päästiin yhteisymmärrykseen unionin tason sitovasta tavoitteesta uusiutuvan energian

¹⁹ EUVL C , , s. .

²⁰ EUVL C , , s. .

²¹ Komission tiedonanto – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final, annettu 11 päivänä joulukuuta 2019.

²² Komission tiedonanto – EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle – Panostetaan ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen ihmisten hyväksi, COM(2020) 562 final, 17.9.2020.

osuuden nostamiseksi vähintään 32 prosenttiin energian loppukulutuksesta vuoteen 2030 mennessä ja unionin tason yleistavoitteesta energiatehokkuuden nostamiseksi vähintään 32,5 prosenttiin.

- (3) Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen osapuolten 21. konferenssin tuloksena vuonna 2015 tehdyssä Pariisin sopimuksessa, jäljempänä 'Pariisin sopimus', asetetaan pitkän aikavälin tavoitteeksi pitää maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle 2 °C:ssa suhteessa esiteolliseen aikaan ja pyrkiä toimiin, joilla lämpötilan nousu saataisiin rajattua 1,5 °C:seen suhteessa esiteolliseen aikaan. Sopimuksessa korostetaan, että on tärkeää sopeutua ilmastonmuutoksen haittavaikutuksiin ja suunnata rahoitusvirrat niin, että niillä tuetaan alhaisiin kasvihuonekaasupäästöihin tähtäävää ja ilmastokestävää kehitystä. Eurooppa-neuvosto vahvisti 12 päivänä joulukuuta 2019 tavoitteen ilmastoneutraalista Euroopan unionista vuoteen 2050 mennessä Pariisin sopimuksen tavoitteiden mukaisesti.
- (4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013²³ eli nykyisessä TEN-E-asetuksessa vahvistetaan Euroopan laajuisten energiaverkkojen viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta koskevat säännöt, jotta voidaan saavuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen energiapoliittiset tavoitteet eli varmistaa energian sisämarkkinoiden toimivuus, energian toimitusvarmuus ja kilpailukykyiset energiamarkkinat unionissa, edistää energiatehokkuutta ja energiansäästöä sekä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä ja energiaverkkojen yhteenliittämistä. Asetuksessa (EU) N:o 347/2013 otetaan käyttöön kehys, jossa jäsenvaltiot ja asianomaiset sidosryhmät voivat tehdä alueellista yhteistyötä tarkoituksenaan kehittää paremmin yhteenliitettöjä energiaverkkoja. Tavoitteena on yhdistää alueet, jotka ovat tällä hetkellä eristyksissä Euroopan energiamarkkinoista, lujittaa olemassa olevia rajatylittäviä yhteenliittäntöjä ja auttaa integroimaan uusiutuvaa energiaa. Näiden tavoitteiden kautta asetuksella (EU) N:o 347/2013 edistetään älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua ja tuodaan koko unionille kilpailukykyyn sekä taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyviä hyötyjä.
- (5) Asetuksen (EU) N:o 347/2013 arviointi on osoittanut selvästi, että kehyksellä on parannettu tuloksekkaasti jäsenvaltioiden verkkojen yhdentymistä sekä edistetty energiakauppaa ja siten parannettu unionin kilpailukykyä. Yhteistä etua koskevilla sähkö- ja kaasuhankkeilla on parannettu merkittävästi toimitusvarmuutta. Kaasuinfrastruktuurien yhteenkytkentä on toteutunut hyvin, ja toimitusten häiriönsietokyky on parantunut huomattavasti vuodesta 2013. Alueellisissa ryhmissä tapahtuvalla alueellisella yhteistyöllä ja rajatylittävällä kustannustenjaolla on tärkeä merkitys hankkeiden toteuttamisessa. Monissa tapauksissa rajatylittävä kustannustenjako ei ole kuitenkaan vähentänyt hankkeen rahoitusvajetta suunnitellulla tavalla. Vaikka suurinta osaa lupamenettelyistä on lyhennetty, joissakin tapauksissa menettely on edelleen pitkä. Verkkojen Eurooppa -välineestä myönnetty rahoitustuki on ollut tärkeä tekijä, sillä tutkimuksiin myönnettyillä avustuksilla on pystytty vähentämään hankkeiden riskejä niiden kehittämisen alkuvaiheessa, kun taas töihin myönnettyillä avustuksilla on tuettu hankkeita, joilla on korjattu infrastruktuurien keskeisiä pullonkauloja, joita ei ole markkinaehtoisella rahoituksella pystytty riittävästi poistamaan.
- (6) TEN-E-politiikka on keskeinen väline energian sisämarkkinoiden kehittämisessä ja välttämätön Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Jotta ilmastoneutraalius

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 347/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 39–75).

saavutettaisiin vuoteen 2050 mennessä ja kasvihuonekaasupäästövähennyksiä saataisiin nostettua vuoteen 2030 mennessä, Eurooppa tarvitsee entistä integroidumman energijärjestelmän, joka tukeutuu uusiutuviin energialähteisiin perustuvaan lisääntyneeseen sähköistämiseen ja kaasualan hiilestä irrottamiseen. TEN-E-politiikalla voidaan varmistaa, että unionin energiainfrastruktuurien kehittämisellä tuetaan ilmastoneutraaliuden edellyttämää energiakäännettä energiatehokkuus etusijalle -periaatteen mukaisesti.

- (7) Vaikka asetuksen (EU) N:o 347/2013 tavoitteet pätevät edelleen suurelta osin, nykyinen TEN-E-kehys ei vielä täysin vastaa energijärjestelmään odotettavissa olevia muutoksia. Kyseiset muutokset johtuvat uudesta poliittisesta tilanteesta, erityisesti entistä kunnianhimoisemmista vuotta 2030 koskevista tavoitteista ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa vuodelle 2050 asetetusta ilmastoneutraaliustavoitteesta. Sen lisäksi, että poliittinen tilanne on muuttunut ja tavoitteita on nostettu, myös teknologian kehitys on ollut nopeaa viime vuosikymmenen aikana. Kehitys olisi otettava huomioon tämän asetuksen kattamissa infrastruktuuriluokissa, yhteistä etua koskevien hankkeiden valintaperusteissa sekä ensisijaisissa käytävissä ja ensisijaisissa aihealueissa.
- (8) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä (EU) 2019/944²⁴ ja 2009/73/EY²⁵ säädetään energian sisämarkkinoista. Vaikka energian sisämarkkinoiden toteuttamisessa on edistytty merkittävästi, parantamisen varaa on edelleen: energijärjestelmä olisi integroitava, olemassa olevia energiainfrastruktuureja olisi käytettävä tehokkaammin ja jatkuvasti kasvava uusiutuvan energian määrä olisi saatava integroitua verkkoon.
- (9) Unionin energiainfrastruktuureja olisi parannettava, jotta voidaan ehkäistä teknisiä häiriöitä ja parantaa infrastruktuurien kykyä sietää tällaisia häiriöitä sekä luonnonkatastrofeja tai ihmisen aiheuttamia onnettomuuksia, ilmastonmuutoksen kielteisiä vaikutuksia ja turvallisuusuhkia. Tämä koskee erityisesti Euroopan elintärkeitä infrastruktuureja, jotka on määritelty neuvoston direktiivissä 2008/114/EY²⁶.
- (10) Unionin energiainfrastruktuurien olisi kyettävä sietämään niitä väistämättömiä vaikutuksia, joita ilmastonmuutoksen arvioidaan aiheuttavan Euroopassa hillitsemistoimista huolimatta. Sen vuoksi toimia ilmastomuutokseen sopeutumiseksi, sietokyvyn parantamiseksi sekä katastrofien estämiseksi ja niihin valmistautumiseksi on ehdottomasti tehostettava.
- (11) Toimitusvarmuutta, joka on yksi tärkeimmistä asetuksen (EU) N:o 347/2013 taustalla olevista tekijöistä, on parannettu merkittävästi yhteistä etua koskevilla hankkeilla. Komission tekemässä ilmastotavoitteita koskevassa vaikutustenarvioinnissa²⁷ odotetaan myös maakaasun kulutuksen vähenevän huomattavasti, sillä sen päästöjä aiheuttava käyttö ei ole hiilineutraaliuden mukaista. Toisaalta biokaasun, uusiutuvan ja vähähiilisen vedyn ja synteettisten kaasumaisten polttoaineiden kulutus kasvaa merkittävästi vuoteen 2050 mennessä. Näin ollen maakaasuinfrastruktuuria ei enää tarvitse tukea TEN-E-politiikalla. Energiainfrastruktuurien suunnittelussa olisi otettava huomioon tämä kaasualan muuttuva toimintaympäristö.

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125).

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94).

²⁶ EUVL L 345, 14.11.2008, s. 75.

²⁷ SWD(2020) 176 final.

- (12) Älykkäiden sähköverkkojen merkitys unionin energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa on tunnustettu energijärjestelmien yhdentämistä koskevassa komission tiedonannossa²⁸. Luokan perusteisiin olisi sisällyttävä myös teknologinen kehitys, joka käsittää innovoinnin ja digitaaliset näkökohdat. Lisäksi hankkeen toteuttajien roolia olisi selkeytettävä. Koska sähkön kysynnän odotetaan kasvavan merkittävästi liikennealalla ja erityisesti valtateilla ja kaupunkialueilla liikenteessä olevien sähköajoneuvojen vuoksi, älykkäillä verkkoteknologioilla olisi myös pystyttävä parantamaan energiaverkon mahdollistamaa tukea rajatylittävälle suuren kapasiteetin lataamiselle, jotta voidaan tukea liikennealan irtautumista hiilestä.
- (13) Energijärjestelmän integrointia koskevassa komission tiedonannossa korostetaan tarvetta integroitujen energiainfrastruktuurien suunnitteluun, joka kattaa energiankantajat, infrastruktuurit ja kulutussektorit. Tällaisen järjestelmän integroinnin lähtökohtana on energiatehokkuus etusijalle -periaatteen soveltaminen ja kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka ulottuu yksittäisiä aloja laajemmalle. Tiedonannossa käsitellään myös tarvetta irtautua hiilestä aloilla, joilla päästöjä on vaikea vähentää, kuten osassa teollisuutta tai tietyissä liikennemuodoissa, joissa suora sähköistäminen on tällä hetkellä teknisesti tai taloudellisesti haastavaa. Ratkaisuna ovat investoinnit muun muassa vetyyn ja elektrolyysilaitteistoihin, joiden kehitys on edistymässä kohti laajamittaista kaupallista käyttöönottoa. Komission vetystrategiassa asetetaan etusijalle vedyn tuotanto uusiutuvista energialähteistä tuotetusta sähköstä, joka on puhtain ratkaisu ja parhaiten yhteensopiva EU:n ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa. Siirtymävaiheessa tarvitaan kuitenkin myös muita vähähiilisen vedyn muotoja nyt käytössä olevan vedyn nopeampaan korvaamiseen sekä mittakaavaetujen aikaansaamiseksi.
- (14) Lisäksi komission vetystrategiassa²⁹ todetaan, että vedyn käyttöönoton edellyttämä laajamittainen infrastruktuuriverkko on tärkeä tekijä, jonka ainoastaan unioni ja sisämarkkinat voivat tarjota. Tällä hetkellä on käytössä hyvin vähän vedyn rajatylittävään kauppaan ja kuljetukseen tarvittavaa infrastruktuuria. Tällaisen infrastruktuurin olisi koostuttava merkittävästä määrästä maakaasukäytöstä muunnettua rakenteita, joita täydennetään vetyä varten rakennetuilla uusilla rakenteilla. Lisäksi vetystrategiassa asetetaan strategiseksi tavoitteeksi nostaa elektrolyysilaitteistojen asennettu kapasiteetti 40 gigawattiin vuoteen 2030 mennessä, jotta voidaan lisätä uusiutuvan vedyn tuotantoa ja helpottaa hiilestä irtautumista fossiilisista polttoaineista riippuvaisilla aloilla, kuten teollisuudessa tai liikenteessä. Siksi TEN-E-politiikkaan olisi sisällytettävä uusi ja uuteen käyttötarkoitukseen muunnettu vedyn siirto- ja varastointi-infrastruktuuri sekä elektrolyysilaitteistot. Vetyrunkoverkon luominen unionille edellyttää, että unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkonkehittämissuunnitelmaan olisi sisällytettävä myös vedyn siirto- ja varastointi-infrastruktuuri, jotta voidaan arvioida kattavasti ja johdonmukaisesti infrastruktuurien kustannuksia ja hyötyjä energijärjestelmälle, myös niiden vaikutusta alojen integroitumiseen ja hiilestä irtautumiseen.
- (15) Lisäksi olisi luotava älykkäille kaasuverkoille uusi infrastruktuuriluokka, jolla tuetaan investointeja, joilla integroidaan verkkoon uusiutuvat ja vähähiiliset kaasut, kuten biokaasu, biometaani ja vety, ja autetaan hallinnoimaan näin syntyvää monimutkaisempaa järjestelmää innovatiivisiin digitaaliteknologioihin perustuen.
- (16) Asetuksessa (EU) N:o 347/2013 edellytetään, että yhteistä etua koskevasta ehdolla olevasta hankkeesta on unionin luettelon laatimisen yhteydessä osoitettava, että sillä edistetään

²⁸ COM(2020) 299 final.

²⁹ Vetystrategia ilmastoneutraalille Euroopalle, COM(2020) 301 final.

merkittävästi vähintään yhden perusteen täyttymistä. Unionin luetteloon voi perusteena sisältyä kestävyys, mutta sen ei tarvitse sisältää sitä. Tämä vaatimus, joka vastasi energian sisämarkkinoiden tuolloisia erityistarpeita, mahdollisti sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämisen, joissa puututtiin ainoastaan toimitusvarmuuteen liittyviin riskeihin, vaikkei niillä olisikaan osoitettu olevan hyötyä kestävyuden kannalta. Ottaen huomioon unionin infrastruktuuritarpeiden kehittyminen ja hiilestä irtautumista koskevat tavoitteet sekä heinäkuussa 2020 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät, joiden mukaan unionin menojen olisi oltava yhdenmukaisia Pariisin sopimuksen tavoitteiden ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman vahingon välttämisen periaatteen kanssa, uusiutuvien energialähteiden verkkoon integroimisen tai kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen kestävyyttä olisi tapauksen mukaan arvioitava sen varmistamiseksi, että TEN-E-politiikka on johdonmukaista unionin energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden kanssa. Hiilidioksidin siirtoverkkojen kestävyyskohdistetaan toimia, koska verkkojen tarkoituksena on siirtää hiilidioksidia.

- (17) Unionin olisi helpotettava infrastruktuurihankkeita, joilla unionin energiaverkot yhdistetään kolmansien maiden verkkoihin ja jotka ovat molempia osapuolia hyödyttäviä ja tarpeellisia energiakäanteen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta ja jotka täyttävät myös tämän asetuksen mukaiset asianomaisten infrastruktuuriluokkien erityiset perusteet. Tällaisia hankkeita olisi helpotettava erityisesti naapurimaiden ja niiden maiden kanssa, joiden kanssa unioni on tehnyt erityistä energia-alan yhteistyötä. Sen vuoksi tämän asetuksen soveltamisalaan olisi sisällytettävä keskinäistä etua koskevia hankkeita, jos ne ovat kestäviä ja niillä voidaan saada merkittäviä sosioekonomisia nettohyötyjä vähintään kahdelle jäsenvaltiolle ja vähintään yhdelle kolmannelle maalle. Tällaiset hankkeet voitaisiin sisällyttää unionin luetteloon sillä edellytyksellä, että kolmannen maan sääntelykehystä lähennetään unionin sääntelykehukseen ja osoitetaan, että hankkeilla edistetään unionin yleisiä energia- ja ilmastotavoitteita toimitusvarmuuden ja hiilestä irtautumisen osalta. Tällaista sääntelyn yhdenmukaistamista tai lähentämistä olisi edellytettävä silloin, kun kyseessä on Euroopan talousalueen tai energiayhteisön sopimuspuoli. Lisäksi kolmannen maan, jonka kanssa unioni tekee yhteistyötä keskinäistä etua koskevien hankkeiden kehittämisessä, olisi helpotettava sitä, että tämän asetuksen mukainen vastaava aikataulu nopeutetulle täytäntöönpanolle ja muille poliittisille tukitoimenpiteille toteutuu. Sen vuoksi keskinäistä etua koskevia hankkeita olisi tarkasteltava tässä asetuksessa samalla tavalla kuin yhteistä etua koskevia hankkeita siten, että kaikkia yhteistä etua koskevia hankkeita koskevia säännöksiä sovelletaan myös keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin, jollei toisin säädetä.
- (18) Lisäksi vuosille 2030 ja 2050 asetettujen unionin ilmasto- ja energiatavoitteiden ja ilmastoneutraaliutta koskevan tavoitteen saavuttamiseksi Euroopan on lisättävä merkittävästi sähkön tuotantoa uusiutuvista energialähteistä. Nykyiset sähkön siirtoa ja varastointia koskevat infrastruktuuriluokat ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähköntuotannon merkittävä kasvu voidaan integroida sähköverkkoon. Tämä edellyttää lisäksi merellä tuotettavaan uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien lisäämistä³⁰. Toimia olisi toteutettava myös maalla ja merellä sijaitsevien sähköverkkojen pitkän aikavälin suunnittelun ja kehittämisen koordinoinnissa. Erityisesti merellä sijaitsevan infrastruktuurin suunnittelussa olisi siirryttävä hankekohtaisesta lähestymistavasta koordinoituun ja kattavaan lähestymistapaan, jolla varmistetaan integroitujen merellä sijaitsevien verkkojen kestävä kehittäminen merellä tuotettavaan uusiutuvaan energiaan kullakin merialueella liittyvien mahdollisuuksien, ympäristönsuojelun ja muun meren käytön mukaisesti.

³⁰ Tiedonanto merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevasta strategiasta.

- (19) Asianomaisten jäsenvaltioiden olisi voitava arvioida eri merialueille uusiutuvaa energiaa varten mahdollisesti rakennettavien sähköverkkojen hyödyt ja kustannukset ja tehdä alustava kustannustenjakoa analyysi merialuetasolla, jotta voidaan tukea yhteisiä poliittisia sitoumuksia, jotka koskevat merellä tuotettavan uusiutuvan energian merialuekohtaista kehittämistä. Sen vuoksi komission olisi laadittava yhtenäiset periaatteet kustannus-hyötyanalyysia ja kustannustenjakomenetelmää varten merellä sijaitsevan integroidun verkon kehittämissuunnitelmien käyttöönottoa varten, jotta jäsenvaltiot voivat tehdä asianmukaisen arvioinnin.
- (20) Unionin laajuinen kymmenvuotinen verkonkehittämissuunnitelma, jonka pohjalta määritetään yhteistä etua koskevat hankkeet sähkö- ja kaasuluokissa, on osoittautunut toimivaksi. Vaikka sähkön ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisella verkostolla (ENTSOt) ja siirtoverkonhaltijoilla on tärkeä rooli prosessissa, lisätarkastelu on tarpeen erityisesti, kun on kyse tulevaisuuden skenaarioiden määrittämisestä, infrastruktuurien pitkän aikavälin puutteiden ja pullonkaulojen määrittämisestä sekä yksittäisten hankkeiden arvioimisesta, jotta voidaan lisätä luottamusta prosessiin. Riippumattoman validoinnin tarpeen vuoksi energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolla, jäljempänä 'ACER', ja komissiolla olisi oltava suurempi rooli prosessissa myös silloin, kun on kyse Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2019/943³¹ ja (EY) N:o 715/2009³² mukaisen unionin laajuisen kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman laatimisesta.
- (21) On tärkeää varmistaa, että yhteistä etua koskevana hankkeena voidaan pitää ainoastaan sellaisia infrastruktuurihankkeita, joille ei ole olemassa järkeviä vaihtoehtoisia ratkaisuja. Tämän vuoksi infrastruktuuripuutteiden tunnistamisessa noudatetaan energiatehokkuus etusijalle -periaatetta ja tarkastellaan ensisijaisesti kaikkia asiaa koskevia muita kuin infrastruktuuriin liittyviä ratkaisuja havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Lisäksi hankkeen toteuttajien olisi raportoitava hankkeen toteutuksen aikana ympäristölainsäädännön noudattamisesta ja osoitettava, että hankkeista ei aiheudu asetuksen (EU) 2020/852³³ 17 artiklassa tarkoitettua merkittävää haittaa ympäristölle. Jos olemassa olevat yhteistä etua koskevat hankkeet ovat saavuttaneet riittävän kypsyyden, tämä otetaan huomioon, kun alueelliset ryhmät valitsevat myöhemmin hankkeita unionin luetteloon.
- (22) Jännite- ja taajuusvakavuuden varmistamiseksi olisi kiinnitettävä erityistä huomiota Euroopan sähköverkon vakauteen, koska olosuhteet muuttuvat erityisesti uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuuden kasvaessa.
- (23) Kaikkien jäsenvaltioiden ja sidosryhmien tiiviin kuulemisen jälkeen komissio on määritellyt 13 strategista Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaista käytävää ja aluetta, joiden toteuttaminen on olennaisen tärkeää vuosille 2030 ja 2050 asetettujen unionin energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Nämä ensisijaiset kohteet liittyvät sähkönsiirtoon ja -varastointiin ja koskevat eri maantieteellisiä alueita tai aihealueita, merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa varten rakennettavia sähköverkoja, vedyn siirtoa ja

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 54).

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36).

³³ Asetus (EU) 2020/852 kestävästä sijoittamisesta helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

varastointia, elektrolyysilaitteistoja, älykkäitä kaasuverkkoja, älykkäitä sähköverkkoja ja hiilidioksidin siirtoa.

- (24) Yhteistä etua koskevissa hankkeissa olisi noudatettava yhteisiä, läpinäkyviä ja puolueettomia arviointiperusteita sen mukaan, miten ne vaikuttavat energiapolitiittisten tavoitteiden saavuttamiseen. Sähkö- ja vetyhankkeiden olisi oltava osa viimeisintä saatavilla olevaa unionin laajuista kymmenvuotista verkonkehittämissuunnitelmaa, jotta ne voidaan sisällyttää unionin luetteluihin. Koska vetyinfrastruktuuri ei tällä hetkellä sisälly unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkonkehittämissuunnitelmaan, vetyhankkeita koskevaa vaatimusta olisi sovellettava vasta 1 päivästä tammikuuta 2024 tämän asetuksen nojalla laadittavaan toiseen unionin luetteloon.
- (25) Olisi perustettava alueellisia ryhmiä, joiden tehtävänä on ehdottaa ja tarkastella uudelleen yhteistä etua koskevia hankkeita, jotta voidaan laatia yhteistä etua koskevien hankkeiden alueellisia luetteloja. Laajan yksimielisyyden saavuttamiseksi alueellisten ryhmien olisi varmistettava jäsenvaltioiden, kansallisten sääntelyviranomaisten, hankkeen toteuttajien ja asianomaisten sidosryhmien tiivis yhteistyö. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi osana tällaista yhteistyötä annettava tarvittaessa alueellisille ryhmille neuvoja, jotka koskevat muun muassa ehdotettujen hankkeiden sääntelyyn liittyvien seikkojen ja lakisääteisen hyväksynnän ehdotetun aikataulun toteutettavuutta.
- (26) Uusi unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista, jäljempänä 'unionin luettelo', olisi laadittava joka toinen vuosi. Seuraavassa unionin luettelossa ei saisi olla sellaisia yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka on jo saatu päätökseen tai jotka eivät enää täytä tässä asetuksessa säädettyjä asiaankuuluvia arviointiperusteita ja vaatimuksia. Tästä syystä seuraavaan unionin luetteloon sisällytettäviin nykyisiin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin olisi alueellisten luetteloiden ja unionin luettelon laatimista varten sovellettava samaa valintamenettelyä kuin mitä sovelletaan ehdotettuihin hankkeisiin. Tästä aiheutuva hallinnollista räsitusta olisi kuitenkin vähennettävä mahdollisimman paljon esimerkiksi käyttämällä mahdollisuuksien mukaan aiemmin toimitettuja tietoja ja ottamalla huomioon hankkeen toteuttajien vuosikertomukset. Tämän vuoksi nykyisiin yhteistä etua koskevien hankkeisiin, joissa on edistytty merkittävästi, olisi sovellettava yksinkertaistettua sisällyttämistä unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkonkehittämissuunnitelmaan.
- (27) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi toteutettava mahdollisimman nopeasti, ja niitä olisi seurattava ja arvioitava tiiviisti aiheuttamatta kuitenkaan liiallista hallinnollista räsitusta hankkeen toteuttajille. Komission olisi nimitettävä eurooppalaisia koordinaattoreita hankkeille, joissa ilmenee erityisiä vaikeuksia. Edistymisen yksittäisten hankkeiden toteuttamisessa ja tähän asetukseen liittyvien velvoitteiden täyttäminen olisi otettava huomioon valittaessa hankkeita myöhempiin unionin luetteluihin.
- (28) Lupamenettely ei saisi aiheuttaa hankkeen kokoon tai monimutkaisuuteen nähden suhteetonta hallinnollista räsitusta eikä luoda esteitä Euroopan laajuisten verkkojen kehittämiselle ja markkinoille pääsülle.
- (29) Unionin energia-, liikenne- ja televiestintäinfrastruktuurien alan yhteistä etua koskevien hankkeiden suunnittelua ja toteuttamista olisi synergioiden luomiseksi koordinoitava silloin, kun se on taloudelliselta tai tekniseltä taikka ympäristön, ilmaston tai alueidenkäytön suunnittelun kannalta mahdollista, ja siten, että turvallisuusnäkökohdat otetaan asiaankuuluvasti huomioon. Näin ollen erilaisia Euroopan laajuisia verkkoja suunniteltaessa pitäisi olla mahdollista asettaa etusijalle liikenne-, viestintä- ja energiaverkkojen integrointi siten, että maa-alaa käytetään mahdollisimman vähän ja huolehditaan samalla mahdollisuuksien mukaan siitä,

että olemassa olevia tai käytöstä pois jääneitä reittejä käytetään uudelleen, jotta voidaan vähentää mahdollisimman paljon hankkeiden kielteisiä sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä ympäristö-, ilmasto- ja rahoitusvaikutuksia.

- (30) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi asetettava etusijalle kansallisella tasolla nopean hallinnollisen käsittelyn varmistamiseksi, ja toimivaltaisten viranomaisten olisi pidettävä niitä yleisen edun mukaisina. Hankkeet, joilla on haitallisia ympäristövaikutuksia, olisi hyväksyttävä, jos se on erittäin tärkeää yleisen edun vuoksi ja jos kaikki neuvoston direktiivissä 92/43/ETY³⁴ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/60/EY³⁵ säädetyt edellytykset täyttyvät.
- (31) Yhteistä etua koskevat hankkeet olisi myös asetettava kansallisella tasolla etusijalle, jotta varmistetaan kiireellinen käsittely kaikissa niihin liittyvissä oikeudellisissa ja riitojenratkaisumenettelyissä.
- (32) Monimutkaisuuden vähentämiseksi, tehokkuuden ja avoimuuden lisäämiseksi ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tehostamiseksi olisi oltava yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka yhdistää tai koordinoi kaikki lupamenettelyt ("keskitetty palvelupiste").
- (33) Uusiutuvaa energiaa varten merelle rakennettavien verkkojen lupamenettelyn yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi tietyn merialueen ympärillä olevien jäsenvaltioiden olisi alueellisten ja maantieteellisten erityispiirteiden vuoksi perustettava yhteisiä yhteyspisteitä, joista käytetään ilmaisua "meritekniä infrastruktuuria koskeva keskitetty palvelupiste". Palvelupisteiden tarkoituksena on helpottaa ja koordinoita tällaisten hankkeiden lupamenettelyä. Lisäksi se, että kutakin merialuetta varten perustettaisiin yksi yhteyspiste uusiutuvaa energiaa varten tarkoitetuille merellä sijaitseville verkoille, vähentäisi monimutkaisuutta, lisäisi tehokkuutta ja nopeuttaisi usein monien lainkäyttöalueiden kautta kulkeviin merellä sijaitsevia siirtoverkkoja koskeviin rakenteisiin liittyvää lupamenettelyä.
- (34) Vaikka yleisön osallistumisen varmistamisesta ympäristöalan päätöksentekomenettelyihin on olemassa vakiintuneita vaatimuksia, joita sovelletaan kaikilta osin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, tässä asetuksessa säädetään lisätoimenpiteistä, joilla voidaan varmistaa avoimuus ja yleisön osallistuminen parhaimmalla mahdollisella tavalla kaikissa yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyyn liittyvissä merkityksellisissä kysymyksissä. Jos kansallisiin sääntöihin jo sisältyvät samat tai tiukemmat vaatimukset kuin tässä asetuksessa, lupamenettelyä edeltävästä kuulemisesta olisi tehtävä valinnaista ja oikeudellisten vaatimusten päällekkäisyyttä olisi vältettävä.
- (35) Ympäristö- ja ilmastovaikutusten arvioinnin pääperiaatteiden yhdenmukaistaminen myös rajatylittävissä tapauksissa olisi varmistettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2011/92/EU³⁶ ja 2001/42/EY³⁷ sekä soveltuvin osin tiedon saatavuudesta, yleisön osallistumisesta päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuudesta ympäristöasioissa Århusissa 25

³⁴ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21. toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

³⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30).

päivänä kesäkuuta 1998 allekirjoitetun yleissopimuksen³⁸ (Århusin yleissopimus) ja valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskevan yleissopimuksen (Espoon yleissopimus) moitteettomalla ja koordinoitulla täytäntöönpanolla. Komissio on antanut ohjeita jäsenvaltioiden tukemiseksi sellaisten riittävien lainsäädäntötoimenpiteiden ja muiden toimenpiteiden määrittelyssä, joilla järjeistetään ympäristöarviointimenettelyjä ja varmistetaan unionin oikeudessa edellytetyjen ympäristöarviointimenettelyjen yhdenmukainen soveltaminen yhteistä etua koskevissa hankkeissa³⁹. Jäsenvaltioiden olisi koordinoitava yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyviä arviointeja ja toteutettava mahdollisuuksien mukaan yhteisiä arviointeja. Jäsenvaltioita olisi kannustettava vaihtamaan keskenään tietoja lupamenettelyihin liittyvistä parhaista käytännöistä ja hallinnollisten valmiuksien kehittämisestä.

- (36) On tärkeää järjeistää ja parantaa lupamenettelyjä kunnioittaen – niin pitkälle kuin mahdollista ja ottaen toissijaisuusperiaate asianmukaisesti huomioon – uusien infrastruktuurien rakentamista koskevia kansallisia toimivaltuuksia ja menettelyjä. Koska energiainfrastruktuureja on pikaisesti kehitettävä, lupamenettelyjen yksinkertaistamisen ohella olisi otettava käyttöön selkeä määräaika, johon mennessä asianomaisten viranomaisten on tehtävä päätöksensä hankkeen rakentamisesta. Määräajan olisi tehostettava menettelyjen rakennetta ja toteuttamista, eikä se missään tapauksessa saisi vaarantaa ympäristölainsäädännön mukaista ympäristönsuojelua ja yleisön osallistumista koskevien tiukkojen vaatimusten noudattamista. Tässä asetuksessa olisi vahvistettava enimmäismääräajat, mutta jäsenvaltiot voivat kuitenkin pyrkiä mahdollisuuksien mukaan lyhyempiin määräaikoihin, erityisesti älykkäiden verkkojen kaltaisissa hankkeissa, jotka eivät välttämättä edellytä yhtä monimutkaisia lupamenettelyjä kuin siirtoinfrastruktuurit. Toimivaltaisten viranomaisten olisi vastattava määräaikaisten noudattamisen varmistamisesta.
- (37) Jäsenvaltiot voivat sisällyttää tarpeen mukaan kattaviin päätöksiin päätöksiä, jotka koskevat yksittäisten maanomistajien kanssa käytyjä neuvotteluja kiinteistön käyttöoikeuden myöntämisestä, kiinteistön omistuksesta tai oikeudesta hallita kiinteistöä, alueidenkäytön suunnittelua, jolla määritetään tietyn alueen, mukaan luettuina muut rakennuskohteet, kuten moottoritiet, rautatiet, rakennukset ja luonnonsuojelualueet ja jota ei toteuteta nimenomaisesti suunniteltua hanketta varten, sekä toimintalupien myöntämistä. Yhteistä etua koskeva hanke voi lupamenettelyn yhteydessä kattaa siihen liittyvän infrastruktuurin, siltä osin kuin se on hankkeen rakentamisen tai toimivuuden kannalta olennaista. Tämän asetuksen ja erityisesti sen lupien myöntämistä, yleisön osallistumista ja yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamista koskevien säännösten ei pitäisi rajoittaa kansainvälisen ja unionin oikeuden soveltamista, mukaan luettuina ympäristön ja ihmisten terveyden suojelua koskevat säännökset sekä yhteisen kalastus- ja meripolitiikan nojalla hyväksytyt säännökset, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/89/EU⁴⁰.
- (38) Infrastruktuurin käyttäjien olisi pääsääntöisesti vastattava kaikilta osin yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämis-, rakentamis-, toiminta- ja ylläpitokustannuksista. Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin olisi voitava soveltaa rajatylittävää kustannustenjakoa, kun kustannuksia ei markkinoiden kysyntää tai tariffeihin kohdistuvia odotettuja vaikutuksia koskevan arvion perusteella voida odottaa katettavan infrastruktuurin käyttäjien maksamilla tariffeilla.

³⁸ EUVL L 124, 17.5.2005, s. 4.

³⁹ Ohjeasiakirja ”Streamlining environmental assessment procedures for energy infrastructure ‘Projects of Common Interest’ (PCIs)”, https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf.

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/89/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, merten aluesuunnittelun puitteista (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 135).

- (39) Kustannusten asianmukaisesta jakamisesta käytävien neuvotteluiden olisi perustuttava infrastruktuurihankkeen kustannusten ja hyötyjen analyysiin, joka tehdään koko energiajärjestelmän kattavan analyysin yhdenmukaistetun menetelmän pohjalta. Analyysissä olisi käytettävä samaa skenaariota, jota käytettiin silloin, kun hanke sisällytettiin yhteistä etua koskevien hankkeiden unionin luetteloon siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisten verkostojen asetusten (EU) 2019/943 ja (EY) N:o 715/2009 nojalla laatimien ja ACERin tarkistamien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkonkehittämissuunnitelmien puitteissa. Kyseisessä arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yksikkökohtaisten investointikustannusten vertailua koskevat indikaattorit ja vastaavat vertailuarvot.
- (40) Entistä yhdentyneemmillä energian sisämarkkinoilla tarvitaan selkeitä ja läpinäkyviä sääntöjä kustannusten jakamisesta rajojen yli, jotta voidaan nopeuttaa investointeja rajatylittävään infrastruktuuriin. On olennaisen tärkeää varmistaa vakaa rahoituskehys yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämiseksi ja samalla minimoida rahoitustuen tarve. Päätöksessään rajatylittävästä kustannustenjaosta kansallisten sääntelyviranomaisten olisi jaettava investointikustannukset valtioiden rajojen yli kokonaisuudessaan ja sisällytettävä ne kansallisiin tariffeihin ja sen jälkeen määritettävä, muodostaako niiden vaikutus kansallisiin tariffeihin kohtuuttoman rasituksen kuluttajille. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi vältettävä hankkeiden päällekkäiseen tukeen liittyvät riskit ottamalla huomioon todelliset tai arvioidut maksut ja tulot. Kyseiset maksut ja tulot olisi otettava huomioon ainoastaan siltä osin kuin ne liittyvät hankkeisiin ja niiden tarkoituksena on kattaa kyseiset kustannukset.
- (41) Energian sisämarkkinoita koskevassa lainsäädännössä edellytetään, että verkkoihin pääsystä veloittavat tariffit kannustavat asianmukaisesti investointeihin. Useilla erityyppisillä yhteistä etua koskevilla hankkeilla on kuitenkin todennäköisesti ulkoisvaikutuksia, joita ei ehkä voida ottaa kaikilta osin huomioon ja saada takaisin tavanomaisen tariffijärjestelmän kautta. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi energian sisämarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä soveltaessaan varmistettava vakaa ja ennustettava sääntely- ja rahoituskehys sekä kannustimia yhteistä etua koskeville hankkeille, myös pitkän aikavälin kannustimia, jotka ovat oikeassa suhteessa hankkeen riskeihin. Tätä periaatetta olisi sovellettava erityisesti rajatylittäviin hankkeisiin, innovatiivisiin sähkösiirtoteknologioihin, jotka mahdollistavat uusiutuvan energian, hajautettujen energiaresurssien tai kulutusjoustop laaja-alaisen integroinnin yhteenliitettyihin verkkoihin, sekä energiateknologiaan ja digitalisointiin liittyviin hankkeisiin, joihin todennäköisesti liittyy suurempia riskejä kuin yhden jäsenvaltion alueella toteutettaviin vastaaviin hankkeisiin, tai joista koituu unionille suurempia hyötyjä. Lisäksi hankkeisiin, joiden toimintamenot ovat suuret, olisi voitava soveltaa asianmukaisia investointikannustimia. Erityisesti merellä sijaitseviin uusiutuvan energian verkkoihin, jotka palvelevat toisaalta sähköverkkojen yhteenliittäjä ja toisaalta yhdistävät toisiinsa merellä tapahtuvaan uusiutuvan energian tuotantoon liittyviä hankkeita, liittyy todennäköisesti suurempia riskejä kuin vastaaviin maalla toteutettaviin infrastruktuurihankkeisiin, koska niillä on luontainen yhteys tuotantorakenteisiin, mikä aiheuttaa sääntelyriskejä, rahoitusriskejä, kuten ennakoivien investointien tarve, markkinariskit ja uusien innovatiivisten teknologioiden käyttöön liittyvät riskit.
- (42) Tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan lupien myöntämiseen yhteistä etua koskeville hankkeille, yleisön osallistumiseen ja hankkeiden sääntelyyn. Jäsenvaltiot saavat kuitenkin antaa kansallisia säännöksiä, joiden nojalla samoja tai vastaavia sääntöjä sovelletaan muihin hankkeisiin, joilla ei ole tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen asemaa. Jäsenvaltiot voivat antaa sääntelyyn liittyvistä kannustimista kansallisia

säännöksiä, joiden nojalla samoja tai vastaavia sääntöjä sovelletaan yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jotka kuuluvat sähkön varastoinnin luokkaan.

- (43) Jäsenvaltioita, jotka eivät tällä hetkellä anna energiainfrastruktuurihankkeille suurinta mahdollista kansallista merkitystä lupamenettelyissä, olisi kannustettava harkitsemaan tällaisen kansallisen merkityksen antamista ja erityisesti arvioimaan, johtaisiko tämä lupamenettelyn nopeutumiseen.
- (44) Jäsenvaltioita, joilla ei tällä hetkellä ole energiainfrastruktuurihankkeisiin sovellettavia nopeutettuja tai kiireellisiä oikeudellisia menettelyjä, olisi kannustettava harkitsemaan tällaisten menettelyjen käyttöönottoa ja erityisesti arvioimaan, johtaisiko tämä näiden hankkeiden nopeampaan toteuttamiseen.
- (45) Asetus (EU) N:o 347/2013 on osoittanut lisäarvon, joka saadaan hankkimalla yksityistä rahoitusta merkittävän unionin rahoitustuen avulla, jotta voidaan toteuttaa Euroopan kannalta merkittäviä hankkeita. Taloudellisen ja rahoituksellisen tilanteen ja talousarviorajoitusten vuoksi monivuotisessa rahoituskehyksessä olisi jatkettava avustusten ja rahoitusvälineiden kautta annettavaa kohdennettua tukea, jotta voidaan houkuttaa uusia sijoittajia investoimaan energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin samalla, kun unionin rahoitusosuus pidetään mahdollisimman pienenä.
- (46) Yhteistä etua koskevien hankkeiden olisi voitava saada unionin rahoitustukea tutkimuksiin ja tietyin edellytyksin töihin [Verkkojen Eurooppa -välineestä, sellaisena kuin ehdotus sisältyy asiakirjaan COM(2018) 438] annetun asetuksen (EU) ... mukaisesti avustusten tai innovatiivisten rahoitusvälineiden muodossa sen varmistamiseksi, että niille yhteistä etua koskeville hankkeille, jotka eivät ole toteuttamiskelpoisia nykyisessä sääntelykehyksessä ja markkinaolosuhteissa, voidaan antaa räätälöityä tukea. On tärkeää välttää kilpailun vääristyminen erityisesti sellaisten hankkeiden välillä, joilla edistetään unionin saman ensisijaisen käytävän toteuttamista. Tällaisella rahoitustuella olisi varmistettava tarvittavat synergiat rakennerahastojen kanssa, jotta voidaan rahoittaa älykkäitä energian jakeluverkkoja, ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2020/1294⁴¹ mukaisen unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin kanssa. Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin tehtävissä investoinneissa olisi sovellettava kolmivaiheista harkintaa. Ensiksi investoinneissa olisi annettava etusija markkinoille. Toiseksi, jos investoinnit eivät toteudu markkinaehtoisesti, olisi tarkasteltava sääntelyyn liittyviä ratkaisuja ja tarvittaessa mukautettava asianomaista sääntelykehystä sekä varmistettava sen asianmukainen soveltaminen. Kolmanneksi, jos kahden ensimmäisen vaiheen perusteella ei pystytä varmistamaan tarvittavia investointeja yhteistä etua koskevaan hankkeeseen, siihen olisi voitava myöntää unionin rahoitustukea, jos se täyttää sovellettavat kelpoisuusehdot. Yhteistä etua koskeville hankkeille voidaan myöntää tukea myös InvestEU-ohjelmasta, jolla täydennetään avustuksina annettavaa rahoitusta.
- (47) Keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin liittyviin töihin olisi voitava myöntää avustuksia ainoastaan unionin alueella sijaitseviin investointeihin ja vain, jos vähintään kaksi jäsenvaltiota osallistuu hankkeen investointikustannuksiin merkittävällä tavalla, ja tässä olisi otettava huomioon hankkeen hyödyt.

⁴¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1294, annettu 15 päivänä syyskuuta 2020, unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismista (EUVL L 303, 17.9.2020, s. 1).

(48) Sen vuoksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksia (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942⁴² ja (EU) 2019/943⁴³ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivejä 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 olisi muutettava.

(49) Sen vuoksi asetus (EU) N:o 347/2013 olisi kumottava.

(50) Jotta voidaan varmistaa, että ensisijaisten käytävien ja aihealueiden koostumuksessa otetaan mahdollisimman hyvin huomioon energiainfrastruktuurien kehitys ja että ehdotettavien hankkeiden lukumäärä kussakin ryhmässä pysyy asianmukaisena ja kohtuullisena, jotta mahdollistetaan kattava perusteellinen arviointi ja jotta voidaan varmistaa, että unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista rajoitetaan hankkeisiin, joilla edistetään eniten strategisten energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja aihealueiden toteuttamista, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla

– täydennetään tätä asetusta tarkastelemalla uudelleen ensisijaisten käytävien ja aihealueiden soveltamisalaa ja kokoonpanoa ja hyväksymällä uusia luetteloita ensisijaisista käytävistä ja aihealueista,

– muutetaan tämän asetuksen liitteitä siten, että hyväksytään ja tarkistetaan unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista kunnioittaen samalla jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden oikeutta hyväksyä yhteistä etua koskevia hankkeita tai alueellaan toteutettavia keskinäistä etua koskevia hankkeita.

Kun otetaan huomioon tarve varmistaa tämän asetuksen tavoitteiden saavuttaminen, ja unionin luetteloihin tähän mennessä sisällytettyjen hankkeiden lukumäärä, yhteistä etua koskevien hankkeiden kokonaismäärän olisi oltava jatkuvasti hallittavissa, eikä se näin ollen saisi olla merkittävästi suurempi kuin 220. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asianomaiset asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhtäaikaaisesti, hyvissä ajoin ja asianmukaisesti. Jos Euroopan parlamentti ja neuvosto katsovat sen tarpeelliseksi, ne voivat kumpikin lähettää asiantuntijoita komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä ja joihin jäsenvaltioiden asiantuntijat on kutsuttu. Alueellisissa ryhmissä käytävät keskustelut ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta komissio voi antaa delegoituja säädöksiä, joissa vahvistetaan luettelot yhteistä etua koskevista hankkeista. Sen vuoksi on asianmukaista – siinä määrin kuin se on mahdollista ja tämän asetuksen kehyksen mukaista – että Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedotetaan ja ne voivat lähettää asiantuntijoita alueellisten ryhmien kokouksiin paremmasta lainsäädännöstä vuonna 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti⁴⁴.

(51) Komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 291 artiklan mukaisesti, jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano rajatylittävää kustannustenjakoa koskevissa menettelyissä ja antaa jäsenvaltioille mahdollisuus arvioida eri merialueilla sijaitsevien uusiutuvan energian verkkojen hyötyjä ja kustannuksia ottaen huomioon myös tuotantolaitosten markkina- ja rahoitusjärjestelyt, kuten jo myönnetty tuki, ja tehdä alustava kustannustenjakoa analyysi

⁴² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/942, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 22).

⁴³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 54).

⁴⁴ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1–14. Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä.

merialueiden tasolla. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁴⁵ mukaisesti. Näitä täytäntöönpanosäädöksiä annettaessa olisi käytettävä neuvoa-antavaa menettelyä.

- (52) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli Euroopan laajuisten energiaverkkojen kehittämistä ja yhteentoimivuutta ja liitäntöjä näihin verkkoihin, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, minkä vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

ILUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

1. Tässä asetuksessa vahvistetaan suuntaviivat liitteessä I vahvistettujen Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden, jäljempänä 'energiainfrastruktuurien ensisijaiset käytävät ja alueet', viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta varten, millä edistetään EU:n vuotta 2030 koskevia ilmasto- ja energiatavoitteita sekä tavoitetta saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä.

2. Erityisesti tässä asetuksessa

- a) käsitellään sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden yksilöintiä, jotka ovat välttämättömiä ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi ja jotka kuuluvat liitteessä II vahvistettuihin sähkön, älykkäiden kaasuverkkojen, vedyn, elektrolyysilaitteistojen ja hiilidioksidin energiainfrastruktuuriluokkiin, jäljempänä 'energiainfrastruktuuriluokat';
- b) helpotetaan yhteistä etua koskevien hankkeiden viiveetöntä toteuttamista järkeistämällä, koordinoimalla entistä tiiviimmin ja nopeuttamalla lupamenettelyjä ja parantamalla yleisön osallistumista;
- c) vahvistetaan rajatylittävää kustannusten jakamista ja riskisidonnaisia kannustimia koskevat säännöt ja ohjeet yhteistä etua koskevia hankkeita varten;
- d) määritetään edellytykset, joiden täytyessä yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea;
- e) käsitellään keskinäistä etua koskevien hankkeiden yksilöintiä.

2 artikla

Määritelmät

⁴⁵ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä 2009/73/EY, (EU) 2018/2001⁴⁶ ja (EU) 2019/944 sekä asetuksissa (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 vahvistettujen määritelmien lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- (1) 'energiainfrastruktuurilla' kaikkia fyysisiä laitteita tai laitoksia, jotka kuuluvat energiaiinfrastruktuuriluokkiin ja jotka sijaitsevat unionin alueella tai yhdistävät unionin ja yhden tai useamman kolmannen maan;
- (2) 'kattavalla päätöksellä' jäsenvaltion yhden tai useamman viranomaisen, tuomioistuinten lukuun ottamatta, tekemää lainvoimaista päätöstä tai päätösten sarjaa, jolla määritetään, onko hankkeen toteuttajalla lupa energiaiinfrastruktuurin rakentamiseen yhteistä etua koskevan hankkeen toteuttamiseksi siten, että sillä on mahdollisuus aloittaa tai tilata alihankintana ja aloittaa tarvittavat rakennustyöt, jäljempänä 'rakennusvalmius', sanotun kuitenkin rajoittamatta hallinnollisen muutoksenhakumenettelyn yhteydessä tehtävien päätösten soveltamista;
- (3) 'hankkeella' yhtä tai useampaa energiaiinfrastruktuuriluokkiin kuuluvaa johtoa, putkijohtoa, laitosta, laitetta tai laitteistoa;
- (4) 'yhteistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, joka on välttämätön liitteessä I vahvistettujen energiaiinfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamiseksi ja joka kuuluu 3 artiklassa tarkoitettuun unionin luetteloon yhteistä etua koskevista hankkeista;
- (5) 'keskinäistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, jota unioni edistää yhteistyössä kolmansien maiden kanssa;
- (6) 'energiainfrastruktuurin pullonkaulalla' energiaijärjestelmän fyysisten virtojen rajoitusta, jonka syynä on riittämätön siirtokapasiteetti, mukaan lukien infrastruktuurin puuttuminen;
- (7) 'hankkeen toteuttajalla' yhtä seuraavista:
 - (a) siirtoverkonhaltijaa tai jakeluverkonhaltijaa tai muuta verkonhaltijaa tai sijoittajaa, joka kehittää yhteistä etua koskevaa hanketta;
 - (b) silloin, kun siirtoverkonhaltijoita, jakeluverkonhaltijoita, muita verkonhaltijoita tai sijoittajia on useita tai niistä on muodostettu ryhmittymä, yhteisöä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan kansallisen oikeuden mukaisesti ja joka on nimetty näiden osapuolten välisessä sopimusjärjestelyssä ja jolla on valtuudet tehdä oikeudellisia sitoumuksia ja ottaa taloudellisia vastuita sopimusjärjestelyn osapuolten puolesta;
- (8) 'älykkäällä sähköverkolla' sähköverkkoa, jossa kantaverkonhaltija voi digitaalisesti seurata siihen liittyneiden käyttäjien toimia, sekä tieto- ja viestintätekniikkaa, jonka avulla voidaan viestiä toisten kantaverkonhaltijoiden, tuottajien, kuluttajien ja/tai tuottajakuluttajien kanssa siten, että sähkö siirto tapahtuu kestävästi, kustannustehokkaasti ja varmasti;
- (9) 'älykkäällä kaasuverkolla' kaasuverkkoa, jossa innovatiivisia digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä integroidaan kustannustehokkaalla tavalla monimuotoisia vähähiilisen ja uusiutuvan kaasun lähteitä kuluttajien tarpeiden ja kaasun laatuvaatimusten mukaisesti, jotta voidaan pienentää verkossa siirtyvän kaasun kulutuksen hiilijalanjälkeä, antaa mahdollisuus uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen osuuden kasvattamiselle ja luoda yhteyksiä muihin energian kantajiin ja aloihin;

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (10) 'asianomaisilla viranomaisilla' viranomaisia, joilla on kansallisen lainsäädännön nojalla toimivalta myöntää erilaisia lupia ja valtuutuksia, jotka liittyvät kiinteän omaisuuden, mukaan lukien energiainfrastruktuurien, kaavoittamiseen, suunnitteluun ja rakentamiseen;
- (11) 'töillä' osien, järjestelmien ja palvelujen, mukaan lukien ohjelmistot, ostoa, hankintaa ja käyttöönottoa sekä hankkeeseen liittyvien kehittämis-, rakennus- ja asennustöiden toteuttamista, laitteistojen vastaanottoa ja hankkeen käynnistämistä;
- (12) 'tutkimuksilla' hankkeen toteuttamisen valmistelemiseksi tarvittavia toimia, mukaan lukien valmistelevat tutkimukset, toteutettavuustutkimukset, arvioinnit, testit ja validointitutkimukset, mukaan lukien ohjelmistot, sekä muut tekniset tukitoimet tai ennakolta toteutettavat toimet, joita tarvitaan hankkeen suunnittelussa ja kehittämisessä ja hankkeen rahoitusta koskevien päätösten tekemisessä; näitä ovat esimerkiksi kohteiden tutkiminen ja rahoitusjärjestelyn valmistelu;
- (13) 'kansallisella sääntelyviranomaisella' direktiivin 2009/73/EY 39 artiklan 1 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 57 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimettyä kansallista sääntelyviranomaista;
- (14) 'käyttönotolla' prosessia, jossa hanke saatetaan käyttökuntoon sen jälkeen, kun se on rakennettu;
- (15) 'asianomaisilla kansallisilla sääntelyviranomaisilla' kansallisia sääntelyviranomaisia niissä jäsenvaltioissa, joille hankkeella on merkittävä myönteinen vaikutus;
- (16) 'ilmastonmuutokseen sopeutumisella' prosessia, jossa energiainfrastruktuurin kyky sietää ilmastonmuutoksen mahdollisia haittavaikutuksia varmistetaan ilmastohaavoittuvuuden ja -riskien arvioinnilla, johon sisältyvät tarvittavat mukautustoimenpiteet.

II LUKU

YHTEISTÄ ETUA KOSKEVAT HANKKEET JA KESKINÄISTÄ ETUA KOSKEVAT HANKKEET

3 artikla

Unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista ja keskinäistä etua koskevista hankkeista

1. Perustetaan liitteessä III olevassa 1 kohdassa vahvistettuja alueellisia ryhmiä, jäljempänä 'ryhmä'. Kunkin ryhmän jäsenyys määritetään kunkin liitteessä I vahvistetun ensisijaisen käytävän ja alueen ja niiden kattaman maantieteellisen alueen pohjalta. Ryhmässä päätöksentekovaltaa käyttävät jäsenvaltiot ja komissio, kyseisissä asiayhteyksissä jäljempänä 'ryhmän päätöksentekoelin'.

Siirretään komissiolle valta antaa 20 artiklan mukaisesti tätä asetusta täydentäviä delegoituja säädöksiä ensisijaisten käytävien ja alueiden laajuudesta ja koostumuksesta.

2. Kukin ryhmä hyväksyy oman työjärjestyksensä ottaen huomioon liitteen III säännökset.

3. Kunkin ryhmän päätöksentekoelin hyväksyy ehdotetuista yhteistä etua koskevista hankkeista alueellisen luettelon, joka laaditaan liitteessä III olevassa 2 jaksossa vahvistettua menettelyä noudattaen, sekä tiedon siitä, miten kukin hanke edistää energiainfrastruktuurien ensisijaisten käytävien ja alueiden toteuttamista, ja siitä, täyttävätkö hankkeet 4 artiklan mukaiset arviointiperusteet.

Kun ryhmä laatii alueellisen luettelonsa,

- a) kullekin yksittäiselle ehdotukselle yhteistä etua koskevaksi hankkeeksi on saatava niiden valtioiden hyväksyntä, joiden alueeseen hanke liittyy; jos valtio ei anna hyväksyntäänsä, sen on perusteltava päätöksensä kyseiselle ryhmälle;
- b) se ottaa huomioon komission neuvot, joiden tavoitteena on varmistaa, että yhteistä etua koskevien hankkeiden kokonaismäärä on hallittavissa.

4. Siirretään komissiolle valta antaa tämän asetuksen 20 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tämän asetuksen liitteitä, jotta voidaan vahvistaa unionin luettelo yhteistä etua koskevista hankkeista, jäljempänä 'unionin luettelo', jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklan toisesta kohdasta muuta johdu.

Komissio varmistaa valtaansa käyttäessään, että unionin luettelo vahvistetaan joka toinen vuosi ryhmien päätöksentekovelinten liitteessä III olevan 1 jakson 2 kohdan mukaisesti hyväksymien alueellisten luetteloiden pohjalta tämän artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Ensimmäinen tämän asetuksen mukainen unionin luettelo hyväksytään viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2023.

5. Hyväksyessään alueellisten luetteloiden pohjalta unionin luettelon komissio

- a) varmistaa, että siihen sisällytetään ainoastaan 4 artiklassa tarkoitetut arviointiperusteet täyttäviä hankkeita;
- b) varmistaa alueiden välisen johdonmukaisuuden ottaen huomioon liitteessä III olevan 2 jakson 12 kohdassa tarkoitetun energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, jäljempänä 'ACER', lausunnon;
- c) ottaa huomioon liitteessä III olevan 2 jakson 9 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden lausunnot;
- d) pyrkii varmistamaan, että yhteistä etua koskevien hankkeiden kokonaismäärä unionin luettelossa on hallittavissa.

6. Yhteistä etua koskevista hankkeista, jotka on sisällytetty tämän artiklan 4 kohdan mukaiseen unionin luetteloon liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c ja e alakohdan mukaisiin energiainfrastruktuuriluokkiin, tulee erottamaton osa asetuksen (EU) 2019/943 34 artiklan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 12 artiklan mukaisia alueellisia investointisuunnitelmia ja direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklassa ja direktiivin 2009/73/EY 22 artiklassa tarkoitettuja kansallisia kymmenvuotisia verkonkehittämissuunnitelmia ja tarvittaessa muita asioita koskevia kansallisia infrastruktuurisuunnitelmia. Kyseiset hankkeet on asetettava näissä suunnitelmissa tärkeysjärjestyksessä korkeimpaan mahdolliseen asemaan. Tätä artiklaa ei sovelleta keskinäistä etua koskeviin hankkeisiin.

4 artikla

Yhteistä etua koskevien hankkeiden ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden arviointiperusteet

1. Yhteistä etua koskevien hankkeiden on täytettävä seuraavat yleiset arviointiperusteet:

- a) hanke on välttämätön vähintään yhden energiainfrastruktuurien ensisijaisen käytävän ja alueen toteuttamiseksi;
- b) hankkeen mahdolliset kokonaishyödyt, jotka on arvioitu 3 kohdassa säädettyjen erityisten arviointiperusteiden mukaisesti, ovat sen kustannuksia suuremmat, myös pidemmällä aikavälillä;

c) hanke täyttää jonkin seuraavista kriteereistä:

- i) se koskee suoraan vähintään kahta jäsenvaltiota ylittämällä kahden tai useamman jäsenvaltion rajan;
- ii) se sijaitsee yhden jäsenvaltion alueella, ja sillä on liitteessä IV olevan 1 kohdan mukainen merkittävä rajatylittävä vaikutus.

2. Keskinäistä etua koskevien hankkeiden on täytettävä seuraavat yleiset arviointiperusteet:

- (a) hankkeella edistetään merkittävästi unionin ja kolmannen maan hiilestä irtautumista koskevia tavoitteita sekä kestävyyttä muun muassa uusiutuvien energialähteiden liittämällä kantaverkkoon ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian siirtämällä suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikoille;
- (b) hankkeen mahdolliset kokonaisyödyt, jotka on arvioitu 3 kohdassa säädettyjen erityisten arviointiperusteiden mukaisesti, ovat sen kustannuksia suuremmat, myös pidemmällä aikavälillä;
- (c) hanke sijaitsee ainakin yhden jäsenvaltion ja ainakin yhden kolmannen maan alueella, ja sillä on liitteessä IV olevan 2 kohdan mukainen merkittävä rajatylittävä vaikutus;
- (d) unionin alueella sijaitsevan osan osalta hanke on direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 mukainen silloin, kun se kuuluu liitteessä II olevissa 1 ja 3 kohdassa kuvattuihin infrastruktuuriluokkiin;
- (e) osallistuvan kolmannen maan tai osallistuvien kolmansien maiden sääntelyn yhdenmukaistaminen tai lähentäminen on korkealla tasolla unionin yleisten poliittisten tavoitteiden tukemiseksi ja etenkin seuraavien varmistamiseksi:
 - i) toimivat energian sisämarkkinat;
 - ii) yhteistyöhön ja yhteisvastuuseen perustuva energian toimitusvarmuus;
 - iii) energiajärjestelmä, myös energian tuotanto, siirto ja jakelu, joka etenee kohti hiilestä irtautumista Pariisin sopimuksen ja unionin ilmastotavoitteiden mukaisesti ja etenkin hiilivuotoa välttämällä;
- (f) osallistuva kolmas maa tukee tai osallistuvat kolmannet maat tukevat hankkeen 7 artiklan mukaista ensisijaista asemaa ja se sitoutuu tai ne sitoutuvat noudattamaan samanlaista nopeutetun toteutuksen aikataulua ja muita politiikkatoimia ja sääntelyyn liittyviä tukitoimenpiteitä, joita sovelletaan yhteistä etua koskeviin hankkeisiin unionissa.

3. Eri energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovelletaan seuraavia erityisiä arviointiperusteita:

- a) liitteessä II olevassa 1 kohdan a, b, c ja e alakohdassa vahvistettuihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien sähkönsiirto- ja varastointihankkeiden on edistettävä merkittävästi kestävyyttä uusiutuvien energialähteiden liittämällä kantaverkkoon ja uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian siirtämällä suuriin kulutuskeskuksiin ja varastointipaikoille, sekä vähintään yhtä seuraavista erityistavoitteista:

- i) markkinoiden yhdentymisen, muun muassa vähintään yhden jäsenvaltion eristyneisyyden poistaminen ja energiainfrastruktuurin pullonkaulojen vähentäminen, kilpailu ja järjestelmän joustavuus;
 - ii) toimitusvarmuus, muun muassa yhteentoimivuus, järjestelmän joustavuus, kyberturvallisuus, asianmukaiset yhteenliitännät ja järjestelmän turvallinen ja luotettava toiminta;
- b) liitteessä II olevassa 1 kohdan d alakohdassa vahvistettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvien älykkään sähköverkon hankkeiden on edistettävä merkittävästi kestävyyttä uusiutuvien energialähteiden liittämällä kantaverkkoon, sekä vähintään kahta seuraavista erityistavoitteista:
- i) toimitusvarmuus, muun muassa sähkön siirron ja jakelun tehokkuus ja yhteentoimivuus verkon päivittäisessä toiminnassa, ylikuormituksen välttäminen sekä verkon käyttäjien integrointi ja osallisuus;
 - ii) markkinoiden yhdentymisen, muun muassa järjestelmän tehokas toiminta ja yhdysjohtojen käyttö;
 - iii) verkon turvallisuus, joustavuus ja toimitusten laatu, muun muassa tasehallintaa, kyberturvallisuutta, seurantaa, verkonohjausta ja virheenkorjausta koskevien innovatiivisten ratkaisujen laajempi käyttöönotto;
- c) liitteessä II olevassa 5 kohdassa vahvistettuihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien hiilidioksidinsiirtohankkeiden on edistettävä merkittävästi kaikkia seuraavia erityistavoitteita:
- i) hiilidioksidipäästöjen välttäminen sekä energian toimitusvarmuuden ylläpitäminen;
 - ii) hiilidioksidinsiirron häiriönsiedon ja turvallisuuden parantaminen;
 - iii) resurssien tehokas käyttö mahdollistamalla useiden hiilidioksidilähteiden ja varastointipaikkojen liittämisen yhteisen infrastruktuurin kautta ja minimoimalla ympäristöön kohdistuva rasite ja ympäristöriskit;
- d) liitteessä II olevassa 3 kohdassa vahvistettuihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien vetyhankkeiden on edistettävä merkittävästi kestävyyttä muun muassa vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä, tehostamalla uusiutuvan vedyn käyttöönottoa ja tukemalla vaihtelevaa uusiutuvan energian tuotantoa tarjoamalla joustavuus- ja/tai varastointiratkaisuja. Lisäksi hankkeen on edistettävä merkittävästi vähintään yhtä seuraavista erityistavoitteista:
- i) markkinoiden yhdentymisen, muun muassa liittämällä yhteen jäsenvaltioiden nykyisiä tai kehitteillä olevia vetyverkkoja, tai muuten edistämällä unionin laajuisen vedyn siirto- ja varastointiverkon syntymistä ja varmistamalla yhteen liitettyjen järjestelmien yhteentoimivuus;
 - ii) toimitusvarmuus ja joustavuus, muun muassa asianmukaiset yhteenliitännät sekä järjestelmän turvallisen ja luotettavan toiminnan helpottaminen;
 - iii) kilpailu, muun muassa sallimalla pääsy useisiin toimituslähteisiin ja useille verkonkäyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein;
- e) liitteessä II olevassa 4 kohdassa vahvistettuun luokkaan kuuluvien elektrolyysilaitteistojen osalta hankkeen on edistettävä merkittävästi kaikkia seuraavia erityistavoitteita:

- i) kestävyys, muun muassa vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä ja tehostamalla uusiutuvan vedyn käyttöönottoa;
- ii) toimitusvarmuus, muun muassa edistämällä järjestelmän varmaa, tehokasta ja luotettavaa toimintaa tai tarjoamalla varastointi- ja/tai joustavuusratkaisuja, esimerkiksi kulutusjousto- ja tasehallintapalveluja;
- iii) energia-alan älykkään integroinnin helpottaminen yhdistämällä eri energiankantajia ja sektoreita;

f) liitteessä II olevassa 2 kohdassa vahvistettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvien älykkääseen kaasuverkkoon liittyvien hankkeiden on edistettävä merkittävästi kestävyyttä mahdollistamalla uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen, kuten biometaanin tai uusiutuvan vedyn, liittäminen kaasun jakelu- ja siirtoverkkoihin ja helpottamalla sitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Lisäksi hankkeen on edistettävä merkittävästi vähintään yhtä seuraavista erityistavoitteista:

- i) verkon turvallisuus ja toimitusten laatu parantamalla kaasun siirron ja jakelun tehokkuutta ja yhteentoimivuutta verkon päivittäisessä toiminnassa muun muassa puuttamalla erilaatuisten kaasujen syöttämisestä aiheutuviin sekä kyberturvallisuudesta johtuviin haasteisiin innovatiivisten teknologioiden käyttöönoton avulla;
- ii) markkinoiden toiminta ja kuluttajapalvelut;
- iii) energia-alan älykkään integroinnin helpottaminen muodostamalla yhteyksiä muihin energiankantajiin ja sektoreihin ja mahdollistamalla kulutusjousto.

4. Liitteessä II olevissa 1–4 kohdassa vahvistettuihin energiainfrastruktuuriluokkiin kuuluvien hankkeiden osalta tämän artiklan 3 kohdassa lueteltujen arviointiperusteiden täyttymistä arvioidaan liitteessä IV olevissa 3–7 kohdassa esitettyjen indikaattoreiden pohjalta.

5. Helpottaakseen kaikkien niiden hankkeiden arviointia, joita voitaisiin pitää yhteistä etua koskevinä hankkeina ja jotka voitaisiin sisällyttää alueelliseen luetteloon, kukin ryhmä arvioi läpinäkyvästi ja puolueettomasti, miten kukin hanke vaikuttaa saman ensisijaisen käytävän tai alueen toteuttamiseen. Kukin ryhmä määrittää arviointimenetelmänsä sen mukaan, miten hanke kaiken kaikkiaan edistää 3 kohdassa tarkoitettuja tavoitteita. Hankkeet asetetaan arvioinnin perusteella paremmuusjärjestykseen ryhmän sisäistä käyttöä varten. Alueelliseen luetteloon tai unionin luetteloon ei saa sisältyä minkäänlaista paremmuusjärjестystä, eikä paremmuusjärjестystä saa käyttää myöhempään tarkoituksiin lukuun ottamatta liitteessä III olevassa 2 kohdan 14 alakohdassa kuvattuja tarkoituksia.

Kukin ryhmä kiinnittää hankkeita arvioidessaan asianmukaista huomiota seuraaviin seikkoihin:

- a) kunkin ehdotetun hankkeen kiireellisyys hiilestä irtautumisesta, markkinoiden yhdentymistä, kilpailua, kestävyyttä ja toimitusvarmuutta koskevien unionin energiapoliittisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta;
- b) hankkeen täydentävyys muihin ehdotettuihin hankkeisiin nähden;
- c) niiden ehdotettujen hankkeiden osalta, jotka ovat kyseisenä ajankohtana yhteistä etua koskevia hankkeita, hankkeen toteutuksen edistyminen sekä se, missä määrin raportointi- ja avoimuusvelvoitteita on noudatettu.

Liitteessä II olevassa 1 kohdan d alakohdassa ja 2 kohdassa vahvistettuun energiainfrastruktuuriluokkaan kuuluvien älykkäisiin sähköverkkoihin ja älykkäisiin kaasuverkkoihin

liittyvien hankkeiden osalta on asetettava paremmuusjärjestykseen hankkeet, jotka vaikuttavat kahteen samaan jäsenvaltioon, ja otettava asianmukaisesti huomioon myös hankkeen vaikutuspiiriin kuuluvien käyttäjien määrä, vuotuinen energiankulutus sekä sellaisista energiavaroista peräisin olevan tuotannon osuus näiden käyttäjien kattamalla alueella, joita ei voida säätää kysynnän mukaan.

5 artikla

Toteutus ja seuranta

1. Hankkeen toteuttajien on laadittava yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamissuunnitelma, johon sisältyy aikataulu kutakin seuraavaa varten:

- a) toteutettavuus- ja suunnittelutkimukset, joissa tarkastellaan myös ilmastonmuutokseen sopeutumista, ympäristölainsäädännön noudattamista sekä yhdenmukaisuutta ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen kanssa;
- b) kansallisen sääntelyviranomaisen tai muun asianomaisen viranomaisen hyväksyntä;
- c) rakentaminen ja käyttöönotto;
- d) 10 artiklan 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettu lupamenettelyn aikataulu.

2. Siirtoverkonhaltijoiden, jakeluverkonhaltijoiden ja muiden verkonhaltijoiden on tehtävä yhteistyötä alueellaan sijaitsevien yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämisen helpottamiseksi.

3. ACERin ja asianomaisten ryhmien on seurattava yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisessa saavutettua edistystä ja tarvittaessa annettava suosituksia niiden toteuttamisen helpottamiseksi. Ryhmät voivat pyytää, että lisätietoja toimitetaan 4, 5 ja 6 kohdan mukaisesti, järjestää kokouksia asianomaisten osapuolten kanssa ja kehottaa komissiota varmentamaan annetut tiedot paikan päällä.

4. Hankkeiden toteuttajien on annettava vuosikertomus kustakin liitteessä II olevissa 1–4 kohdassa vahvistettuihin luokkiin kuuluvasta hankkeesta 8 artiklassa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään kunkin vuoden joulukuun 31 päivänä sen vuoden jälkeen, jona yhteistä etua koskeva hanke on sisällytetty unionin luetteloon 3 artiklan nojalla.

Kertomuksessa on oltava yksityiskohtaiset tiedot seuraavista seikoista:

- a) hankkeen kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa saavutettu edistys erityisesti lupa- ja kuulemismenettelyiden osalta, ympäristölainsäädännön noudattaminen ja yhdenmukaisuus ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen kanssa, sekä suoritettujen ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat toimenpiteet;
- b) tarvittaessa viivästyksistä suhteessa toteuttamissuunnitelmaan, tällaisten viivästysten syyt ja tiedot muista ilmenneistä vaikeuksista;
- c) tarvittaessa tarkistettu suunnitelma viivästysten ratkaisemiseksi.

5. Jäljempänä 8 artiklassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava viimeistään kunkin vuoden tammikuun 31 päivänä ACERille sekä asianomaiselle ryhmälle tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettu kertomus täydennettynä tiedoilla alueellaan sijaitsevien yhteistä etua koskevien hankkeiden edistymisestä ja tarvittaessa niiden toteuttamisessa lupamenettelyiden osalta tapahtuneista viivästyksistä sekä tällaisten viivästysten syistä. Toimivaltaisten viranomaisten kertomukseen lisäämät tiedot on merkittävä selvästi ja esitettävä niin, ettei hankkeen toteuttajien laatimaa tekstiä muuteta.

6. Viimeistään sellaisen vuoden huhtikuun 30 päivänä, jolloin uusi unionin luettelo olisi hyväksyttävä, ACERin on toimitettava ryhmille toimivaltaisten viranomaisten toimivaltaan kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista yhteenvetokertomus, jossa arvioidaan saavutettua edistystä ja annetaan

tarvittaessa suosituksia viivästysten ja ilmenneiden ongelmien ratkaisemiseksi. Asetuksen (EU) 2019/942 5 artiklan mukaisesti yhteenvetokertomuksessa on arvioitava myös unionin laajuisten verkon kehittämissuunnitelmien täytäntönnäpön johdonmukaisuutta suhteessa energiainfrastruktuurien ensisijaisiin käytäviin ja alueisiin.

7. Jos yhteistä etua koskevan hankkeen käyttöönotto viivästyy toteuttamissuunnitelmaan verrattuna sellaisista muista kuin pakottavista syistä, joihin hankkeen toteuttaja ei voi vaikuttaa, sovelletaan seuraavia toimenpiteitä:

a) siltä osin kuin direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan 7 kohdan a, b tai c alakohdassa ja direktiivin 2009/73/EY 22 artiklan 7 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä sovelletaan kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti, kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että investointi toteutetaan;

b) tapauksissa, joissa a alakohdan mukaisia kansallisten sääntelyviranomaisten toimenpiteitä ei sovelleta, hankkeen toteuttajan on valittava kolmas osapuoli rahoittamaan tai rakentamaan hanke kokonaan tai osittain. Hankkeen toteuttajan on tehtävä näin, ennen kuin viivästys toteuttamissuunnitelman mukaiseen käyttöönottopäivään verrattuna on yli kaksi vuotta;

c) tapauksissa, joissa kolmatta osapuolta ei valita b alakohdan mukaisesti, jäsenvaltio tai, kun jäsenvaltio on niin säätänyt, kansallinen sääntelyviranomainen voi kahden kuukauden kuluessa b alakohdassa tarkoitetun määräajan päättymisestä nimetä kolmannen osapuolen rahoittamaan tai rakentamaan hanke, ja hankkeen toteuttajan on hyväksyttävä tämä;

d) tapauksissa, joissa viivästys toteuttamissuunnitelman mukaiseen käyttöönottopäivään verrattuna on yli kaksi vuotta ja kaksi kuukautta, komissio voi asianomaisten jäsenvaltioiden hyväksynnän saatuaan ja niiden tehdessä kaikilta osin yhteistyötä julkaista kaikille sellaisille kolmansille osapuolille, joista voi tulla hankkeen toteuttajia, avoimen ehdotuspyynnön hankkeen toteuttamiseksi sovitun aikataulun mukaisesti;

e) sovellettaessa c tai d alakohtaa verkonhaltijan, jonka alueella investointi sijaitsee, on annettava toteuttaville verkonhaltijoille tai sijoittajille tai kolmannelle osapuolelle kaikki investoinnin toteuttamisessa tarvittavat tiedot, liitettävä uudet rakenteet siirtoverkkoon ja tehtävä yleensäkin parhaansa helpottaakseen investoinnin toteuttamista sekä yhteistä etua koskevan hankkeen turvallista, luotettavaa ja tehokasta toimintaa ja ylläpitoa.

8. Yhteistä etua koskeva hanke voidaan poistaa unionin luettelosta 3 artiklan 4 kohdan mukaista menettelyä noudattaen, jos sen sisällyttäminen kyseiseen luetteloon perustui väärin tietoihin, joilla oli ratkaiseva vaikutus kyseiseen sisällyttämiseen, tai jos hanke ei ole unionin oikeuden mukainen.

9. Hankkeet, jotka eivät enää ole unionin luettelossa, menettävät kaikki tästä asetuksesta johtuvat yhteistä etua koskevan hankkeen asemaan liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Hanke, joka ei enää ole unionin luettelossa mutta jota koskevat hakemusasiakirjat toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt tarkastelua varten, säilyttää kuitenkin III luvusta johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, paitsi jos hanke ei enää ole luettelossa 8 kohdassa vahvistetuista syistä.

10. Tämä artikla ei vaikuta sellaiseen yhteistä etua koskevalle hankkeelle myönnettyyn unionin rahoitustukeen, joka on myönnetty ennen hankkeen poistamista unionin luettelosta.

6 artikla

Eurooppalaiset koordinaattorit

1. Kun yhteistä etua koskevassa hankkeessa ilmenee huomattavia toteuttamisvaikeuksia, komissio voi asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella nimetä eurooppalaisen koordinaattorin enintään yhden vuoden kaudeksi, joka voidaan uusia kahdesti.

2. Eurooppalaisen koordinaattorin on

a) edistettävä hankkeita, joita varten hänet on nimetty eurooppalaiseksi koordinaattoriksi, sekä rajatylittävää vuoropuhelua hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten sidosryhmien välillä;

b) avustettava tarpeen mukaan kaikkia osapuolia asianomaisten sidosryhmien kuulemisessa ja tarvittavien lupien saamisessa hankkeille;

c) tarvittaessa annettava hankkeen toteuttajille neuvoja hankkeen rahoituksesta;

d) varmistettava, että asianomaiset jäsenvaltiot antavat asianmukaista tukea ja strategista ohjausta hankkeiden valmistelua ja toteutusta varten;

e) annettava komissiolle vuosittain ja tarvittaessa toimeksiantonsa päättyessä kertomus hankkeiden edistymisestä sekä kaikista vaikeuksista ja esteistä, jotka voivat merkittävästi viivästyttää hankkeiden käyttöönottopäivää. Komissio toimittaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja asianomaisille ryhmille.

3. Eurooppalainen koordinaattori valitaan sen perusteella, miten paljon kokemusta hänellä on erityistehtävistä, jotka hänelle annetaan kyseessä olevien hankkeiden osalta.

4. Eurooppalaisen koordinaattorin nimeämispäätöksessä esitetään tehtävänmääritys, johon sisältyvät toimeksiannon kesto, erityistehtävät ja niihin liittyvät määräajat sekä noudatettavat menetelmät. Koordinointitoimien on oltava oikeassa suhteessa hankkeiden monimutkaisuuteen ja arvioituihin kustannuksiin.

5. Asianomaisten jäsenvaltioiden on toimittava kaikilta osin yhteistyössä eurooppalaisen koordinaattorin kanssa hänen toteuttaessaan 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuja tehtäviään.

III LUKU

LUPIEN MYÖNTÄMINEN JA YLEISÖN OSALLISTUMINEN

7 artikla

Yhteistä etua koskevien hankkeiden ensisijainen asema

1. Unionin luettelon hyväksymisellä vahvistetaan lupamenettelyssä annettavia päätöksiä varten kyseisten hankkeiden olevan välttämättömiä energiapolitiikan kannalta, sanotun kuitenkin rajoittamatta hankkeen täsmällistä sijaintia, reititystä tai teknologiaa.

2. Yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvien hakemusasiakirjojen tehokkaan hallinnollisen käsittelyn varmistamiseksi hankkeen toteuttajien ja kaikkien asianomaisten viranomaisten on varmistettava, että näiden asiakirjojen käsittely tapahtuu niin nopeasti kuin mahdollista.

3. Yhteistä etua koskevat hankkeet on asetettava korkeimpaan mahdolliseen asemaan kansallisessa tärkeysjärjestyksessä, mikäli tällainen asema on olemassa kansallisessa oikeudessa, ja niitä on käsiteltävä asianmukaisesti lupamenettelyissä ja, jos kansallisessa oikeudessa niin säädetään, alueidenkäytön suunnittelussa, mukaan lukien ympäristöarviointimenettelyt, siinä määrin kuin tällaisesta käsittelystä säädetään vastaavan tyyppisiin energiainfrastruktuureihin sovellettavassa

kansallisessa oikeudessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta unionin oikeudesta johtuvien velvollisuuksien soveltamista.

4. Kaikki riitojenratkaisumenettelyt, kantelut, muutoksenhaut ja oikeussuojakeinot, jotka liittyvät yhteistä etua koskeviin hankkeisiin kansallisissa tuomioistuimissa tai paneeleissa, mukaan lukien sovittelut tai välimiesmenettelyt, jos sellaisista on säädetty kansallisessa oikeudessa, on katsottava kiireellisiksi sen mukaisesti, mitä kansallisessa lainsäädännössä säädetään kiireellisistä menettelyistä.

5. Jäsenvaltioiden on arvioitava yhteistä etua koskevien hankkeiden ympäristöarviointimenettelyjen järjeistämistä komission antama ohjeistus asianmukaisesti huomioon ottaen, mitkä lainsäädäntötoimenpiteet ja muut toimenpiteet ovat tarpeen ympäristöarviointimenettelyjen järjeistämiseksi ja niiden yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi, ja ilmoitettava komissiolle arvioinnin tulos.

6. Jäsenvaltioiden on viimeistään [1 päivänä syyskuuta 2022] toteutettava sellaiset muut kuin lainsäädäntötoimenpiteet, jotka ne ovat yksilöineet 5 kohdan mukaisesti.

7. Jäsenvaltioiden on viimeistään [1 päivänä tammikuuta 2023] toteutettava sellaiset lainsäädäntötoimenpiteet, jotka ne ovat yksilöineet 5 kohdan mukaisesti. Kyseiset toimenpiteet eivät rajoita unionin oikeudesta johtuvien velvollisuuksien soveltamista.

8. Direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan mukaisten ympäristövaikutusten osalta yhteistä etua koskevien hankkeiden on katsottava olevan yleisen edun mukaisia energiapolitiikan kannalta ja niiden voidaan katsoa olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia edellyttäen, että kaikki mainituissa direktiiveissä säädetty edellytykset täyttyvät.

Jos direktiivin 92/43/ETY mukaisesti tarvitaan komission lausunto, komissio ja tämän asetuksen 9 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen varmistavat, että hankkeeseen liittyvää erittäin tärkeää yleistä etua koskeva päätös tehdään 10 artiklan 1 kohdan mukaisessa määräajassa.

8 artikla

Lupamenettelyn järjestäminen

1. Kunkin jäsenvaltion on viimeistään [1 päivänä tammikuuta 2022] saatettava ajan tasalle sellaisen kansallisen toimivaltaisen viranomaisen nimitys, joka on vastuussa yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyn helpottamisesta ja koordinoinnista.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisen viranomaisen vastuu ja/tai siihen liittyvät tehtävät voidaan siirtää toiselle viranomaiselle tai ne voi hoitaa kyseinen toinen viranomainen tietyn yhteistä etua koskevan hankkeen tai tietyn yhteistä etua koskevien hankkeiden luokan osalta edellyttäen, että

a) toimivaltainen viranomainen ilmoittaa siirrosta komissiolle ja joko toimivaltainen viranomainen tai hankkeen toteuttaja julkaisee tätä koskevat tiedot 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitetulla verkkosivustolla;

b) vain yksi viranomainen on vastuussa tietystä yhteistä etua koskevasta hankkeesta, toimii hankkeen toteuttajan ainoana yhteispisteenä kattavaa päätöstä koskevassa menettelyssä tietystä yhteistä etua koskevasta hankkeesta ja koordinoi kaikkien asiaankuuluvien asiakirjojen ja tietojen toimittamista.

Toimivaltainen viranomainen voi säilyttää itsellään vastuun määräaikaisten vahvistamisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklassa asetettujen määräaikaisten soveltamista.

3. Toimivaltaisen viranomaisen on helpotettava kattavan päätöksen antamista, sanotun kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevien kansainvälisen ja unionin oikeuden vaatimusten soveltamista. Kattava

päätös on lopullinen todiste siitä, että yhteistä etua koskeva hanke on saatettu rakennusvalmiuteen, eikä siihen liity enää lupia tai suostumuksia koskevia muita vaatimuksia. Kattava päätös annetaan 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettussa määräajassa ja noudattaen jotakin seuraavista järjestelmistä:

- a) Kokonaisvaltainen järjestelmä : Toimivaltainen viranomainen antaa kattavan päätöksen, ja se on ainoa lakisääteisestä luvanmyöntämismenettelystä seuraava oikeudellisesti sitova päätös. Jos hankkeeseen liittyy muita viranomaisia, ne voivat kansallisen oikeuden mukaisesti antaa menettelyn yhteydessä lausuntonsa, joka toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon.
- b) Koordinoitu järjestelmä : Kattavaan päätökseen sisältyy useita eri asianomaisten viranomaisten antamia yksittäisiä oikeudellisesti sitovia päätöksiä, joita toimivaltaisen viranomaisen on koordinoitava. Toimivaltainen viranomainen voi perustaa työryhmän, jossa ovat edustettuina kaikki asianomaiset viranomaiset, laatiakseen 10 artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitetun lupamenettelyn aikataulun sekä seuratakseen ja koordinoidakseen sen täytäntöönpanoa. Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa kansallisen oikeuden mukaisesti muita asianomaisia viranomaisia kuullen vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yksittäiset päätökset on annettava, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan mukaisesti asetettujen määräaikojen soveltamista. Toimivaltainen viranomainen voi tehdä yksittäisen päätöksen toisen asianomaisen kansallisen viranomaisen puolesta, jos mainittu viranomainen ei ole antanut päätöstään asetetussa määräajassa eikä viivästykselle ole riittäviä perusteita, tai mikäli kansallisessa oikeudessa niin säädetään ja siinä määrin kuin tämä on sopuosinnussa unionin oikeuden kanssa, toimivaltainen viranomainen voi katsoa, että toinen asianomainen kansallinen viranomainen on joko hyväksynyt tai hylännyt hankkeen, jos mainittu viranomainen ei ole antanut päätöstään määräajassa. Mikäli kansallisessa oikeudessa niin säädetään, toimivaltainen viranomainen voi jättää ottamatta huomioon toisen asianomaisen kansallisen viranomaisen yksittäisen päätöksen, jos se katsoo, ettei kyseinen kansallinen viranomainen ole esittänyt riittävää näyttöä päätöksen perusteluiksi, ja toimivaltaisen viranomaisen on tällöin varmistettava, että asiaa koskevia kansainvälisen ja unionin oikeuden vaatimuksia noudatetaan, ja perusteltava päätöksensä asianmukaisesti.
- c) Yhteistyöhön perustuva järjestelmä : Toimivaltainen viranomainen koordinoi kattavan päätöksen antamista. Toimivaltaisen viranomaisen on tarvittaessa kansallisen oikeuden mukaisesti muita asianomaisia viranomaisia kuullen vahvistettava tapauskohtaisesti kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa yksittäiset päätökset on annettava, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan mukaisesti asetettujen määräaikojen soveltamista. Sen on seurattava, että asianomaiset

viranomaiset noudattavat määräaikoja.

Asianomaisten viranomaisten toimivalta voidaan joko ottaa osaksi 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimetyn kansallisen toimivaltaisen viranomaisen toimivaltaa, tai ne voivat tietyssä määrin säilyttää riippumattoman toimivaltansa jäsenvaltion tämän kohdan mukaisesti valitsemaa lupajärjestelmää noudattaen helpottaakseen kattavan päätöksen antamista ja tehdäkseen sen mukaisesti yhteistyötä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen kanssa.

Jos asianomainen viranomainen ei olela yksittäisen päätöksen valmistuvan määräajassa, kyseisen viranomaisen on ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle viipymättä ja perusteltava viivästys asianmukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on tämän jälkeen asetettava uusi määräaika, jonka kuluessa kyseinen yksittäinen päätös on annettava, noudattaen 10 artiklan mukaisia yleisiä määräaikoja.

Jäsenvaltiot voivat suunnittelu- ja lupamenettelyjen kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamiseksi valita jonkin ensimmäisen alakohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetusta kolmesta järjestelmästä helpottaakseen ja koordinoidakseen menettelyjään, ja niiden on otettava käyttöön kaikkein tehokkain järjestelmä. Mikäli jäsenvaltio valitsee yhteistyöhön perustuvan järjestelmän, sen on ilmoitettava komissiolle päätöksensä perustelut.

4. Jäsenvaltiot voivat soveltaa eri järjestelmiä, joista säädetään 3 kohdassa, maalla ja merellä toteutettaviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin.

5. Kun yhteistä etua koskeva hanke edellyttää päätösten tekemistä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa, asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen tehokkaan ja toimivan keskinäisen yhteistyön ja koordinoinnin, myös 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut vaiheet. Jäsenvaltioiden on pyrittävä sopimaan yhteisistä menettelyistä, etenkin ympäristövaikutusten arvioinnissa.

6. Kuhunkin yksittäiseen alueelliseen ryhmään kuuluvien jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on viimeistään [31 päivänä heinäkuuta 2022] ja kunkin liitteessä I määritellyn ensisijaisen merisähkökäytävän alueellisen ryhmän osalta perustettava yhdessä hankkeen toteuttajia varten yhteisiä yhteyspisteitä, jäljempänä 'meritekniistä infrastruktuuria koskevat keskitetyt palvelupisteet', joiden tehtävänä on helpottaa ja koordinoita yhteistä etua koskevia uusiutuvan energian hankkeita varten merelle rakennettavien verkkojen lupamenettelyä siten, että huomioon otetaan myös energiainfrastruktuurien lupamenettelyjen ja tuotantorakenteiden lupamenettelyjen keskinäisen koordinoinnin tarve. Meritekniistä infrastruktuuria koskevat keskitetyt palvelupisteet toimivat olemassa olevien merialuetutkimusten ja -suunnitelmien arkistona, millä pyritään helpottamaan yksittäisten yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyä ja koordinoimaan kansallisten toimivaltaisten viranomaisten näistä hankkeista tekemien kattavien päätösten antamista. Kunkin ensisijaista merisähkökäytävää koskevan alueellisen ryhmän on ryhmään kuuluvien jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten avustuksella perustettava meritekniistä infrastruktuuria koskevat keskitetyt palvelupisteet alueellisista ja maantieteellisistä erityispiirteistä riippuen ja määritettävä niiden sijainti, resurssien kohdentaminen ja toimintaa koskevat erityissäännöt.

9 artikla

Avoimuus ja yleisön osallistuminen

1. Jäsenvaltion tai toimivaltaisen viranomaisen on viimeistään [1 päivänä toukokuuta 2023] tarvittaessa yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa julkaistava yhteistä etua koskeviin hankkeisiin sovellettavaa lupamenettelyä käsittelevä käsikirja, joka sisältää vähintään liitteessä VI

olevassa 1 kohdassa määritellyt tiedot. Käsikirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta siinä voidaan viitata asiaankuuluviin säännöksiin tai lainata niitä. Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten on koordinoitava omien lupamenettelyä käsittelevien käsikirjojensa laadintaa naapurimaiden kanssa ja pyrittävä löytämään niiden kanssa synergioita.

2. Kaikkien lupamenettelyyn osallistuvien osapuolten on noudatettava liitteessä VI olevassa 3 kohdan mukaisia yleisön osallistumisen periaatteita, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ympäristölainsäädännön, Århusin ja Espoon yleissopimusten ja asiaa koskevan unionin lainsäädännön vaatimusten soveltamista.

3. Hankkeen toteuttajan on laadittava yleisön osallistumista koskeva toimintamalli ja esitettävä se toimivaltaiselle viranomaiselle kolmen kuukauden ohjeellisen ajanjakson kuluessa 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesta lupamenettelyn alkamisajankohdasta 1 kohdassa tarkoitettussa käsikirjassa kuvattua menettelyä noudattaen ja liitteessä VI vahvistettujen ohjeiden mukaisesti. Toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä yleisön osallistumista koskeva toimintamalli tai pyydettyä siihen muutoksia kolmen kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta. Toimivaltaisen viranomaisen on tällöin otettava huomioon kaikki ennen lupamenettelyn aloittamista toteutetut yleisön osallistumisen ja julkisen kuulemisen muodot, siltä osin kuin tällaisessa yleisön osallistumisessa ja julkisessa kuulemisessa on noudatettu tämän artiklan vaatimuksia.

Jos hankkeen toteuttaja aikoo tehdä hyväksytyyn toimintamalliin merkittäviä muutoksia, sen on ilmoitettava asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimivaltainen viranomainen voi tässä tapauksessa pyytää muutoksia.

4. Ellei saman- tai ylempitasoisessa kansallisessa lainsäädännössä tätä edellytetä, hankkeen toteuttajan tai, mikäli kansallisessa oikeudessa niin edellytetään, toimivaltaisen viranomaisen on järjestettävä vähintään yksi julkinen kuuleminen ennen lopullisten ja kattavien hakemusasiakirjojen jättämistä toimivaltaiselle viranomaiselle 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Tämä julkinen kuuleminen ei vaikuta mahdollisiin julkisiin kuulemisiin, jotka toteutetaan direktiivin 2011/92/EU 6 artiklan 2 kohdan mukaisen lupahakemuksen jättämisen jälkeen. Julkisessa kuulemisessa liitteessä VI olevan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetuille sidosryhmille on tiedotettava hankkeesta varhaisessa vaiheessa ja autettava määrittelemään sopivin sijoituspaikka tai reitti, myös hankkeeseen liittyvien ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökohtien kannalta, sekä hakemusasiakirjoissa käsiteltävät asiaan liittyvät kysymykset. Julkisen kuulemisen on täytettävä liitteessä VI olevassa 5 kohdassa vahvistetut vähimmäisvaatimukset. Hankkeen toteuttajan on julkaistava tämän artiklan 7 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustolla kertomus, jossa selvitetään, miten julkisissa kuulemisissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon, osoittamalla hankkeen sijaintipaikassa, reitityksessä ja suunnittelussa tehdyt muutokset tai perustelemalla, miksi tällaisia näkemyksiä ei ole otettu huomioon.

Hankkeen toteuttajan on laadittava yhteenvetokertomus toimista, jotka liittyvät yleisön osallistumiseen ennen hakemusasiakirjojen jättämistä, mukaan lukien toimet, jotka on toteutettu ennen lupamenettelyn aloittamista.

Hankkeen toteuttajan on toimitettava ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettut kertomukset yhdessä hakemusasiakirjojen kanssa toimivaltaiselle viranomaiselle. Kertomusten tulokset on otettava asianmukaisesti huomioon kattavassa päätöksessä.

5. Rajatylittävissä hankkeissa, joissa on osallisena kaksi tai useampia jäsenvaltioita, on järjestettävä 4 kohdan mukainen julkinen kuuleminen kussakin asianomaisessa jäsenvaltiossa enintään kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona ensimmäinen julkinen kuuleminen aloitettiin.

6. Niissä hankkeissa, joilla todennäköisesti on yhdessä tai useammassa naapurijäsenvaltiossa merkittäviä rajatylittäviä vaikutuksia, joihin sovelletaan direktiivin 2011/92/EU 7 artiklaa ja Espoon yleissopimusta, asiaa koskevat tiedot on asetettava kyseisten naapurijäsenvaltioiden toimivaltaisten

viranomaisten saataville. Kyseisten naapurijäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tarvittaessa ilmoitusmenettelyssä, haluavatko ne tai muut asianomaiset viranomaiset osallistua asiaa koskeviin julkisiin kuulemismenettelyihin.

7. Hankkeen toteuttajan on perustettava hankkeelle erityinen verkkosivusto, jolla julkaistaan hanketta koskevia tietoja, jolta on linkki komission verkkosivustolle ja 23 artiklassa tarkoitettulle avoimuusfoorumille ja jonka on täytettävä liitteessä VI olevassa 6 kohdassa esitetyt vaatimukset, ja päivitettävä sitä säännöllisesti. Kaupallisesti arkaluonteiset tiedot on käsiteltävä luottamuksellisina.

Hankkeen toteuttajien on lisäksi julkaistava asiaa koskevia tietoja käyttäen muita asianmukaisia tiedotuskanavia, jotka ovat yleisön saatavilla.

10 artikla

Lupamenettelyn kesto ja täytäntöönpano

1. Lupamenettely koostuu seuraavista kahdesta menettelystä:

a) hakemusta edeltävä menettely, joka kattaa ajanjakson lupamenettelyn alkamisesta siihen, kun toimivaltainen viranomainen hyväksyy jätetyt hakemusasikirjat, ja joka toteutetaan kahden vuoden ohjeellisen ajanjakson kuluessa.

Hakemusta edeltävä menettely sisältää hankkeen toteuttajien tarvittaessa laatimien ympäristöraporttien, mukaan lukien ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien asiakirjojen, valmistelun.

Lupamenettelyn alkamisajankohdan määrittämiseksi hankkeen toteuttajien on ilmoitettava hankkeesta kirjallisesti asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja liitettävä ilmoitukseen kohtuullisen yksityiskohtainen kuvaus hankkeesta. Toimivaltaisen viranomaisen on viimeistään kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta vahvistettava ilmoitus vastaanotetuksi tai, jos se ei katso hankkeen olevan riittävän kypsä lupamenettelyyn, hylättävä se kirjallisesti, myös muiden asianomaisten viranomaisten puolesta. Toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava ilmoituksen hylkääminen myös muiden asianomaisten viranomaisten puolesta. Toimivaltaisen viranomaisen antaman vastaanottoilmoituksen allekirjoituspäivä on lupamenettelyn alkamispäivä. Jos hanke koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota, lupamenettelyn alkamispäivä on päivä, jona asianomainen toimivaltainen viranomainen hyväksyy viimeisen ilmoituksen.

Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että lupien myöntämistä nopeutetaan tämän luvun mukaisesti kunkin yhteistä etua koskevien hankkeiden luokan osalta. Tätä varten toimivaltaisten viranomaisten on mukautettava lupamenettelyn alkamista sekä toimitettujen hakemusasikirjojen hyväksymistä koskevia vaatimuksiaan siten, että ne soveltuvat hankkeisiin, joissa hankkeen luonteen tai pienemmän mittakaavan vuoksi saatetaan tarvita vähemmän lupia ja hyväksyntöjä, jotta hanke saadaan rakennusvalmiuteen, eivätkä ne siten välttämättä edellytä hakemusta edeltävää menettelyä. Tällaisia mittakaavaltaan pienempiä hankkeita voivat olla esimerkiksi älykkäät kaasu- ja sähköverkot tai elektrolyytilaitteistot;

b) lakisääteinen luvanmyöntämismenettely, joka kattaa ajanjakson jätettyjen hakemusasikirjojen hyväksymispäivästä kattavan päätöksen tekemiseen asti, saa kestää enintään vuoden ja kuusi kuukautta. Jäsenvaltiot voivat asettaa lyhyemmän määräajan, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

2. Toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kahden menettelyn yhteenlaskettu kesto on enintään kolme vuotta ja kuusi kuukautta. Jos toimivaltainen

viranomaisen kuitenkin katsoo, että jompaakumpaa tai kumpaakaan lupamenettelyn kahdesta menettelystä ei saada päätökseen 1 kohdan mukaisissa määräajoissa, se voi ennen määräaikojen päättymistä ja tapauskohtaisesti jatkaa jompaakumpaa tai kumpaakin määräajoista yhteensä enintään yhdeksällä kuukaudella kummankin menettelyn osalta.

Toimivaltaisen viranomaisen on tällöin ilmoitettava asiasta asianomaiselle ryhmälle ja esitettävä sille toimenpiteet, jotka on toteutettu tai toteutetaan, jotta lupamenettely saadaan päätökseen mahdollisimman vähäisellä viiveellä. Ryhmä voi pyytää toimivaltaista viranomaista raportoimaan säännöllisesti tässä asiassa saavutetusta edistymisestä.

3. Toimivaltaisten viranomaisten on otettava lupamenettelyssä huomioon kaikki tietyn yhteistä etua koskevan hankkeen osalta ennen tämän artiklan mukaisen lupamenettelyn käynnistymistä laaditut pätevät tutkimukset ja myönnettyt luvat, eikä niitä tarvitse esittää uudestaan.

4. Jäsenvaltioissa, joissa reitityksen tai sijainnin määrittäminen, joka toteutetaan yksinomaan nimenomaisesti suunniteltua hanketta varten, mukaan lukien tiettyjen verkkoinfrastruktuureita palvelevien käytävien suunnittelu, ei voida sisällyttää kattavaa päätöstä koskevaan menettelyyn, vastaava päätös on tehtävä erillisen kuuden kuukauden ajanjakson kuluessa alkaen päivästä, jona hankkeen toteuttaja jättää lopulliset ja kattavat hakemusasiakirjat.

Edellä 2 kohdassa tarkoitettu määräajan pidennys lyhennetään tällöin kuuteen kuukauteen myös tässä kohdassa tarkoitettussa menettelyssä.

5. Hakemusta edeltävä menettely käsittää seuraavat toimet:

a) toimivaltaisen viranomaisen on todettuaan ilmoituksen vastaanotetuksi 1 kohdan a alakohdan mukaisesti määritettävä liitteessä VI olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettun tarkistuslistan perusteella ja tiiviissä yhteistyössä muiden asianomaisten viranomaisten kanssa ja tarvittaessa hankkeen toteuttajan ehdotuksen perusteella niiden kertomusten ja asiakirjojen kattavuus ja niiden tietojen yksityiskohtaisuus, jotka hankkeen toteuttajan on toimitettava osana hakemusasiakirjoja kattavan päätöksen hakemiseksi;

b) toimivaltaisen viranomaisen on tiiviissä yhteistyössä hankkeen toteuttajan ja muiden asianomaisten viranomaisten kanssa ja ottaen huomioon a alakohdan mukaisesti toteutettujen toimien tulokset määriteltävä lupamenettelyn yksityiskohtainen aikataulu liitteessä VI olevassa 2 kohdassa vahvistettujen ohjeiden mukaisesti;

rajatylittävissä hankkeissa, joissa on osallisena kaksi tai useampia jäsenvaltioita, asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on koordinoitava toimintaansa laatiakseen yhteisen aikataulun, jossa ne pyrkivät sovittamaan yhteen omat aikataulunsa;

c) toimivaltaisen viranomaisen on hakemusasiakirjojen luonnoksen vastaanotettuaan tarvittaessa omasta puolestaan tai muiden asianomaisten viranomaisten puolesta pyydettävä hankkeen toteuttajaa toimittamaan a alakohdassa tarkoitettuihin pyydettyihin seikkoihin liittyvät puuttuvat tiedot. Toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä hakemus tarkastelua varten kirjallisesti kolmen kuukauden kuluessa puuttuvien tietojen toimittamisesta. Lisätietoja voidaan pyytää vain siinä tapauksessa, että se on perusteltua muuttuneiden olosuhteiden vuoksi.

6. Hankkeen toteuttajan on varmistettava, että hakemusasiakirjat ovat täydelliset ja riittävät, ja pyydettyä tästä toimivaltaisen viranomaisen lausuntoa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hakemusta edeltävää menettelyä. Hankkeen toteuttajan on toimittava kaikilta osin yhteistyössä toimivaltaisen viranomaisen kanssa määräaikojen ja 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettun yhteisen aikataulun noudattamiseksi.

7. Toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että lupamenettelyn aikana tehdyt mahdolliset lainsäädäntömuutokset eivät vaikuta minkään ennen muutosten voimaantuloa aloitetun lupamenettelyn keston.

8. Tässä artiklassa vahvistetut määräajat eivät rajoita kansainvälisestä ja unionin oikeudesta johtuvien velvollisuuksien soveltamista eivätkä hallinnollisten muutoksenhakumenettelyjen ja tuomioistuimissa toteutettavien oikeussuojakeinojen soveltamista.

IV LUKU

MONIALAINEN INFRASTRUKTUURIEN SUUNNITTELU

11 artikla

Energiajärjestelmän laajuinen kustannus-hyötyanalyysi

1. Sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston, jäljempänä 'Sähkö-ENTSO', ja kaasun siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston, jäljempänä 'Kaasu-ENTSO', on viimeistään [16 päivänä marraskuuta 2022] julkaistava ja toimitettava jäsenvaltioille, komissiolle ja ACERille menetelmät, mukaan lukien verkko- ja markkinamallinnus, joita ne käyttävät yhdenmukaistetussa energiajärjestelmän laajuisessa kustannus-hyötyanalyysissä, joka tehdään unionin laajuisella tasolla liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c ja e alakohdassa ja 3 kohdassa vahvistettuihin luokkiin kuuluvista yhteistä etua koskevista hankkeista.

Menetelmiä on sovellettava kaikkien niiden myöhempien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkonkehittämissuunnitelmien laatimiseen, jotka Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO laativat asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan ja asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan mukaisesti. Menetelmät on laadittava liitteessä V vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, ja niiden on oltava liitteessä IV vahvistettujen sääntöjen ja indikaattoreiden mukaisia.

Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on ennen menetelmiensä toimittamista kuultava laajasti vähintään kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edustavia organisaatioita, mukaan lukien unionin jakeluverkonhaltijoiden elin, jäljempänä 'EU DSO -elin', kaikkia asiaankuuluvia vetyalan sidosryhmiä ja tarvittaessa kansallisia sääntelyviranomaisia ja muita kansallisia viranomaisia.

2. ACERin on kolmen kuukauden kuluessa menetelmien sekä kuulemismenettelyssä saadun palautteen ja sen huomioimista koskevan kertomuksen vastaanottamisesta annettava lausunto Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle, jäsenvaltioille ja komissiolle sekä julkaistava se ACERin verkkosivustolla.

3. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on 2 kohdassa tarkoitettu ACERin lausunto asianmukaisesti huomioon ottaen saatettava menetelmät ajan tasalle ja toimitettava ne komissiolle lausuntoa varten.

4. Komissio toimittaa lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle kolmen kuukauden kuluessa ajan tasalle saatettujen menetelmien vastaanottamisesta.

5. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on enintään kolmen kuukauden kuluessa 4 kohdassa tarkoitettun komission lausunnon vastaanottamisesta ja ottaen asiaankuuluvasti huomioon komission lausunnon mukautettava menetelmiään ja toimitettava ne komission hyväksyttäväksi.

6. Jos menetelmiin tehtyjen muutosten katsotaan olevan luonteeltaan vähäisiä, eivätkä ne vaikuta hyötyjen, kustannusten ja muiden kustannus-hyötyanalyysin asiaankuuluvien parametrien määrittelyyn

sellaisina kuin ne on määritelty viimeisimmässä komission hyväksymässä energiajärjestelmän laajuista kustannus-hyötyanalyysia koskevassa menetelmässä, Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO on mukautettava menetelmiään ottaen asianmukaisesti huomioon 2 kohdan mukaisen ACERin lausunnon sekä toimitettava ne ACERin hyväksyttäväksi.

7. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO on samanaikaisesti toimitettava komissiolle asiakirja, jossa ehdotetut ajantasaistukset perustellaan ja kerrotaan, miksi ajantasaistusten katsotaan olevan luonteeltaan vähäisiä. Jos komissio katsoo, että ajantasaistukset eivät ole luonteeltaan vähäisiä, se pyytää kirjallisesti Sähkö-ENTSOa ja Kaasu-ENTSOa toimittamaan menetelmät komissiolle. Tällöin sovelletaan kohdissa 2–5 kuvattua menettelyä.

8. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO on julkaistava omat menetelmänsä verkkosivustoillaan kahden viikon kuluessa ACERin tai komission 5 ja 6 kohdan mukaisesti antamasta hyväksynnästä. Niiden on julkaistava vastaavat syöttötiedot ja muut merkitykselliset verkko-, kuormitus- ja markkinatiedot riittävän tarkassa muodossa kansallisen lainsäädännön mukaisesti sekä asiaa koskevat luottamuksellisuussopimukset.

9. Menetelmät on pidettävä ajan tasalla ja niitä on parannettava säännöllisesti 1–6 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. ACER voi tehdä tällaisia ajantasaistuksia ja parannuksia koskevan pyynnön, joka sisältää asianmukaiset perustelut ja aikataulut, omasta aloitteestaan tai kansallisten sääntelyviranomaisten tai sidosryhmien asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä ja kuultuaan ensin virallisesti kaikkia asianomaisia sidosryhmiä edustavia organisaatioita ja komissiota. ACERin on julkaistava kansallisten sääntelyviranomaisten tai sidosryhmien pyynnöt sekä kaikki asiaa koskevat muut kuin kaupallisesti arkaluonteiset asiakirjat, joiden perusteella ACER on tehnyt ajantasaistusta tai parannusta koskevan pyynnön.

10. ACERin on joka kolmas vuosi vahvistettava ja julkistettava yksikkökohtaisten investointikustannusten vertailua koskevat indikaattorit ja vastaavat vertailuarvot liitteessä II olevissa 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin infrastruktuuriluokkiin kuuluvista vertailukelpoisista hankkeista. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO voivat käyttää kyseisiä vertailuarvoja myöhempiä unionin laajuisia kymmenvuotisia verkonkehittämissuunnitelmia varten tehtävissä kustannus-hyötyanalyysissa. Ensimmäinen näistä indikaattoreista julkaistaan [1 päivänä marraskuuta 2022].

11. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO on yhdessä esitettävä komissiolle ja ACERille viimeistään [31 päivänä joulukuuta 2023] yhdenmukainen ja yhteenliitetty energiamarkkina- ja verkkomalli, johon sisältyvät sähkön, kaasun ja vedyn siirtoinfrastruktuurit sekä varastointi, nesteytetty maakaasu ja elektrolyysilaitteistot, ja joka kattaa energiainfrastruktuurien ensisijaiset käytävät ja alueet ja joka on laadittu liitteessä V vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

12. Edellä 11 kohdassa tarkoitetun yhdenmukaisen ja yhteenliitetyn mallin on katettava vähintään kyseisten alojen keskinäiset yhteydet infrastruktuurien suunnittelun kaikissa vaiheissa, etenkin skenaarioissa, infrastruktuuripuutteiden tunnistamisessa erityisesti rajatylittävän kapasiteetin osalta sekä hankkeiden arvioinnissa.

13. Kun komissio on hyväksynyt 11 kohdassa tarkoitetun yhdenmukaisen ja yhteenliitetyn mallin 1–6 kohdassa vahvistetun menettelyn mukaisesti, malli sisällytetään 1 kohdan mukaisiin menetelmiin.

12 artikla

Kymmenvuotisia verkonkehittämissuunnitelmia koskevat skenaariot

1. Kun ACER on toteuttanut laajan kuulemismenettelyn, johon osallistuvat komissio ja ainakin kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä edustavat organisaatiot, mukaan lukien Sähkö-ENTSO, Kaasu-ENTSO,

EU DSO -elin ja asianomaiset vetyalan sidosryhmät, se julkaisee viimeistään [31 päivänä heinäkuuta 2022] puiteohjeet yhteisille skenaarioille, joita Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO laativat. Puiteohjeita on päivitettävä säännöllisesti tarpeen mukaan.

Puiteohjeisiin on sisällytettävä energiatehokkuus etusijalle -periaate, ja niillä on varmistettava, että ohjeiden perustana olevat Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON skenaariot ovat kaikilta osin viimeisimpien hiilestä irtautumista koskevien Euroopan unionin keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteiden sekä viimeisimpien saatavilla olevien komission skenaarioiden mukaisia.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on noudatettava ACERin puiteohjeita, kun ne laativat unionin laajuisissa kymmenvuotuisissa verkonkehittämissuunnitelmissa käytettäviä yhteisiä skenaarioita.
3. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on kutsuttava kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä edustavia organisaatioita, mukaan lukien EU DSO -elin ja kaikki asiaankuuluvat vetyalan sidosryhmät, osallistumaan skenaarioiden laatimisprosessiin.
4. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava yhteisiä skenaarioita koskevan raportin luonnos ja toimitettava se ACERille ja komissiolle lausuntoa varten.
5. ACERin on kolmen kuukauden kuluessa yhteisiä skenaarioita koskevan raportin luonnoksen sekä kuulemismenettelyssä saadun palautteen ja sen huomioimista koskevan kertomuksen vastaanottamisesta annettava lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle ja komissiolle.
6. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon 5 kohdassa tarkoitettun ACERin lausunnon ja antaa lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle.
7. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on ACERin lausunto asianmukaisesti huomioon ottaen mukautettava yhteisiä skenaarioita koskevaa raporttiaan komission lausunnon mukaisesti ja toimitettava ajantasaistettu raportti komission hyväksyttäväksi.
8. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on julkaistava yhteisiä skenaarioita koskeva raporttinsa verkkosivustoillaan kahden viikon kuluessa siitä, kun komissio on hyväksynyt raportin 7 kohdan mukaisesti. Niiden on julkaistava vastaavat syöttö- ja tulostiedot riittävän tarkassa muodossa ottaen asianmukaisesti huomioon kansallisen lainsäädännön ja asiaan liittyvät salassapitosopimukset.

13 artikla

Infrastruktuuripuutteiden tunnistaminen

1. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on joka toinen vuosi julkaistava ja toimitettava komissiolle ja ACERille unionin laajuisten kymmenvuotisten verkonkehittämissuunnitelmien puitteissa laaditut infrastruktuuripuutteita koskevat raportit.

Infrastruktuuripuutteita arvioidessaan Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on noudatettava energiatehokkuus etusijalle -periaatetta ja tarkasteltava ensisijaisesti kaikkia asiaa koskevia muita kuin infrastruktuuriin liittyviä ratkaisuja havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

Ennen raporttiansa toimittamista Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on järjestettävä laaja kuuleminen, johon osallistuvat kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät, mukaan lukien EU DSO -elin, kaikki asiaankuuluvat vetyalan sidosryhmät ja kaikkien liitteessä I määriteltyihin ensisijaisiin käytäviin kuuluvien jäsenvaltioiden edustajat.

2. Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON on toimitettava infrastruktuuripuutteita koskevien raporttiansa luonnokset ACERille ja komissiolle lausuntoa varten.

3. ACERin on kolmen kuukauden kuluessa infrastruktuuripuutteita koskevan raportin luonnoksen sekä kuulemismenettelyssä saadun palautteen ja sen huomioimista koskevan kertomuksen vastaanottamisesta annettava lausuntonsa Sähkö-ENTSOlle, Kaasu-ENTSOlle ja komissiolle.
4. Komissio laatii lausuntonsa 3 kohdassa tarkoitetun ACERin lausunnon huomioon ottaen ja toimittaa sen Sähkö-ENTSOlle ja Kaasu-ENTSOlle.
5. Sähkö-ENTSO ja Kaasu-ENTSO on ACERin lausunto asianmukaisesti huomioon ottaen mukautettava infrastruktuuripuutteita koskevaa raporttiaan komission lausunnon mukaisesti ennen lopullisten infrastruktuuripuutteita koskevien raporttien julkaisemista.

V LUKU

UUSIUTUVAN ENERGIAN INTEGROINTIA VARTEN MERELLE RAKENNETTAVAT VERKOT

14 artikla

Merellä sijaitsevien verkkojen suunnittelu

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään [31 päivänä heinäkuuta 2022] komission tuella liitteessä I olevassa 2 kohdassa vahvistettujen omien merellä sijaitsevien ensisijaisten sähkökäytävien puitteissa ja kunkin alueen erityispiirteet ja kehitys huomioon ottaen määriteltävä ja sovittava yhdessä siitä, paljonko kullakin merialueella aiotaan ottaa käyttöön merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa vuoteen 2050 mennessä ja millaiset välivaiheet tavoitteelle asetetaan vuosiksi 2030 ja 2040, kun huomioon otetaan jäsenvaltioiden kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat, uusiutuvan energian tuotantoon kullakin merialueella liittyvät mahdollisuudet, ympäristönsuojelu, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja meren muu käyttö sekä hiilestä irtautumista koskevat unionin tavoitteet. Sopimus on tehtävä kirjallisesti kunkin unionin alueeseen liittyvän merialueen osalta.
2. Sähkö-ENTSO on asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission tuella sekä 1 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mukaisesti laadittava ja julkaistava viimeistään [31 päivänä heinäkuuta 2023] kunkin merialueen osalta integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmat, joissa lähtökohtana ovat vuodelle 2050 asetetut tavoitteet ja joissa asetetaan välivaiheet vuosille 2030 ja 2040, liitteessä I tarkoitettujen ensisijaisten merellä sijaitsevien sähkökäytävien mukaisesti ja ympäristönsuojelu sekä meren muu käyttö huomioon ottaen. Kyseiset integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmat on tämän jälkeen saatettava ajan tasalle joka kolmas vuosi.
3. Integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmien on oltava yhdenmukaisia uusimpien unionin laajuisten kymmenvuotisten verkonkehittämissuunnitelmien kanssa, jotta varmistetaan maalla ja merellä sijaitsevien verkkojen johdonmukainen suunnittelu.
4. Sähkö-ENTSO on toimitettava integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmien luonnokset komissiolle lausuntoa varten.
5. Sähkö-ENTSO on mukautettava integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmia ottaen asianmukaisesti huomioon komission lausunnon ennen lopullisten raporttien julkaisua ja toimitettava ne liitteessä I vahvistetuille asianmukaisille ensisijaisille merellä sijaitseville sähkökäytävälle.

6. Uusiutuvaa energiaa varten merelle rakennettavien verkkojen viiveettömän kehittämisen varmistaminen edellyttää, että jos sähkö-ENTSO ei laadi ajoissa 2 kohdassa tarkoitettuja integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmia, komissio laatii asiantuntijalausuntojen perusteella integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelman kullekin merialueelle ja jokaiselle liitteessä I vahvistetulle ensisijaiselle merisähkökäytävälle.

15 artikla

Uusiutuvaa energiaa varten merelle rakennettavien verkkojen rajatylittävä kustannustenjako

1. Komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksiä antamalla 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelman käyttöönoton kustannus-hyötyanalyysi- ja kustannustenjakomenetelmiä koskevat periaatteet 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sopimuksen mukaisesti osana 16 artiklan 10 kohdassa tarkoitettuja ohjeita. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.
2. Sähkö-ENTSON on 12 kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen periaatteiden julkaisemisesta asianomaisten siirtoverkonhaltijoiden, kansallisten sääntelyviranomaisten ja komission tuella esitettävä tulokset kustannus-hyötyanalyysi- ja kustannustenjakomenetelmien soveltamisesta ensisijaisiin merellä sijaitseviin sähkökäytäviin.
3. Asianomaisten jäsenvaltioiden on kuuden kuukauden kuluessa 2 kohdassa tarkoitettujen tulosten esittämisestä saatettava ajan tasalle 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kirjallinen sopimus, mukaan lukien yhdessä laadittu määritelmä siitä, paljonko kullakin merialueella aiotaan ottaa käyttöön merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa vuoteen 2050 mennessä ja millaiset välivaiheet tavoitteelle asetetaan vuosiksi 2030 ja 2040, sekä asiaa koskeva sopimus näiden määrien saavuttamiseksi tehtävästä yhteistyöstä.
4. Sähkö-ENTSON on kuuden kuukauden kuluessa 3 kohdassa tarkoitettujen kirjallisten sopimusten ajan tasalle saattamisesta päivitettävä integroidun merellä sijaitsevan verkon kehittämissuunnitelmat kunkin merialueen osalta 14 artiklan 2–5 kohdassa vahvistettua menettelyä noudattaen. Tässä sovelletaan 14 artiklan 6 kohdassa kuvattua menettelyä.

VILUKU

SÄÄNTELYKEHYS

16 artikla

Rajatylittäviä vaikutuksia aiheuttavien investointien mahdollistaminen

1. Liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c ja e alakohdassa vahvistettuihin luokkiin kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden sekä liitteessä II olevassa 3 kohdassa vahvistettuun luokkaan kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden, silloin kun ne kuuluvat kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan, tosiasiallisesti aiheutuneista investointikustannuksista ylläpitokustannuksia lukuun ottamatta vastaavat niiden jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijat tai siirtoinfrastruktuuria koskevien hankkeiden toteuttajat, joille hanke aiheuttaa positiivisen nettovaikutuksen, ja siltä osin kuin näitä kustannuksia ei ole katettu siirtorajoitusmaksuilla tai muilla maksuilla, verkon käyttäjät maksavat ne verkkoon pääsystä kyseisissä jäsenvaltioissa veloitettavina tariffeina.

2. Tämän artiklan säännöksiä sovelletaan liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c ja e alakohdassa vahvistettuihin luokkiin kuuluviin yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, jos vähintään yksi hankkeen toteuttaja pyytää asianomaisilta kansallisilta viranomaisilta, että säännöksiä sovelletaan hankkeen kustannuksiin. Niitä sovelletaan tarvittaessa liitteessä II olevassa 3 kohdassa vahvistettuun luokkaan kuuluvaan yhteistä etua koskevaan hankkeeseen vain, jos markkinoiden kysyntää koskeva arvio on jo tehty eikä tosiasiallisesti aiheutuneita investointikustannuksia voida sen mukaan odottaa katettavan tariffeilla.

Tämän artiklan säännöksiä voidaan soveltaa liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa ja 2 kohdassa vahvistettuun luokkaan kuuluviin hankkeisiin, jos vähintään yksi hankkeen toteuttaja pyytää asianomaisilta kansallisilta viranomaisilta niiden soveltamista.

Jos hankkeella on useita hankkeen toteuttajia, asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä pyydettävä kaikkia hankkeen toteuttajia esittämään investointipyynnön yhdessä 3 kohdan mukaisesti.

3. Sellaisissa yhteistä etua koskevissa hankkeissa, joihin sovelletaan 1 kohtaa, hankkeen toteuttajien on tiedotettava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa ja hankkeen käyttöönottoon saakka kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille hankkeen edistymisestä ja ilmoitettava niille siihen liittyvistä kustannuksista ja vaikutuksista.

Heti kun tällainen yhteistä etua koskeva hanke on saavuttanut riittävän kypsyyden ja sen arvioidaan olevan valmis rakennusvaiheen aloittamiseen lähimmän 36 kuukauden aikana, hankkeen toteuttajien on esitettävä investointipyynnön kuultuaan niiden jäsenvaltioiden siirtoverkonhaltijoita, jotka saavat hankkeesta merkittävän positiivisen nettovaikutuksen. Investointipyynnön on sisällyttävä rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva pyyntö, ja se on toimitettava kaikille asianomaisille kansallisille sääntelyviranomaisille seuraavien lisäksi:

- a) ajan tasalla oleva hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi, joka on 11 artiklan mukaisesti laaditun menetelmän mukainen ja jossa hankkeen sijaintijäsenvaltioiden rajojen ulkopuolelle ulottuvat hyödyt otetaan huomioon käyttämällä samaa skenaariota, jota käytettiin valintamenettelyssä silloin, kun kyseisen yhteistä etua koskevan hankkeen sisältävä unionin luettelo laadittiin;
- b) liiketoimintasuunnitelma, jossa arvioidaan hankkeen taloudellista kannattavuutta, mukaan lukien valittu rahoitusratkaisu sekä liitteessä II olevassa 3 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvan yhteistä etua koskevan hankkeen osalta markkinatestauksen tulokset;
- c) rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva perusteltu ehdotus, jos hankkeen toteuttajat pääsevät asiasta yhteisymmärrykseen.

Jos hanketta toteuttavat useat hankkeen toteuttajat, niiden on esitettävä investointipyynnön yhdessä.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä toimitettava ACERille tiedoksi jäljennös jokaisesta investointipyynnöstä heti, kun pyyntö on vastaanotettu.

Kansallisten sääntelyviranomaisten ja ACERin on käsiteltävä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja luottamuksellisina.

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on asianomaisia hankkeen toteuttajia kuultuaan tehtävä koordinoituja päätöksiä investointikustannusten jakamisesta kullekin hankkeeseen osallistuvalla verkonhaltijalla ja kustannusten sisällyttämisestä tariffeihin kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona asianomaiset kansalliset sääntelyviranomaiset vastaanottavat viimeisen investointipyynnön. Kansallisten sääntelyviranomaisten on sisällytettävä tariffeihin kaikki tosiasiallisesti aiheutuneet investointikustannukset kullekin verkonhaltijalle jaettujen hankkeen investointikustannusten

mukaisesti. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän jälkeen tarvittaessa arvioitava, nostaako investointikustannusten tariffeihin sisällyttäminen tariffien hinnan mahdollisesti liian korkeaksi.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on kustannuksia jakaessaan otettava huomioon todelliset tai arvioidut

- a) siirtorajoitusmaksut tai muut maksut;
- b) tulot, jotka saadaan asetuksen (EU) 2019/943 49 artiklan nojalla perustetusta siirtoverkonhaltijoiden välisestä korvausmekanismista.

Rajatylyttävässä kustannustenjaossa on otettava huomioon hankkeiden taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät kustannukset ja hyödyt asianomaisissa jäsenvaltioissa sekä tarve varmistaa vakaa rahoituskehys yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämiseksi ja samalla minimoida rahoitustuen tarve.

Asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on rajatylyttävässä kustannustenjaossa pyrittävä asianomaisia siirtoverkonhaltijoita kuullen keskinäiseen yhteisymmärrykseen muun muassa 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen tietojen perusteella. Niiden arvioinnin on perustuttava samaan skenaarioon, jota käytettiin valintamenettelyssä silloin, kun kyseisen yhteistä etua koskevan hankkeen sisältävä unionin luettelo laadittiin.

Jos yhteistä etua koskeva hanke vähentää kielteisiä ulkoisvaikutuksia, kuten silmukavirtoja, ja kyseinen yhteistä etua koskeva hanke toteutetaan kielteisen ulkoisvaikutuksen aiheuttavassa jäsenvaltiossa, tällaista vähentämistä ei saa pitää rajatylyttävänä hyötynä eikä se sen vuoksi saa olla perusteena kustannustenjaolle sellaisen yhden tai useamman jäsenvaltion siirtoverkonhaltijalle, johon kyseiset kielteiset ulkoisvaikutukset kohdistuvat.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitetun rajatylyttävän kustannustenjaon perusteella otettava huomioon todelliset kustannukset, joita siirtoverkonhaltijalle tai muulle hankkeen toteuttajalle on aiheutunut investoinneista, kun ne vahvistavat tai hyväksyvät tariffeja direktiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, sikäli kuin nämä kustannukset ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteeltaan vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on viipymättä annettava ACERille tiedoksi kustannustenjakopäätös sekä kaikki sitä koskevat olennaiset tiedot. Kustannustenjakopäätöksessä on erityisesti esitettävä yksityiskohtaiset perustelut kustannusten jakamiselle jäsenvaltioiden kesken, mukaan lukien seuraavat:

- a) kuhunkin asianomaiseen jäsenvaltioon kohdistuvien vaikutusten arviointi, myös verkkotariffien osalta;
- b) edellä 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun liiketoimintasuunnitelman arviointi;
- c) alueelliset tai unionin laajuiset myönteiset ulkoisvaikutukset, joita hankkeesta aiheutuisi esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille;
- d) asianomaisten hankkeen toteuttajien kuulemisen tulokset.

Kustannustenjakopäätös on julkaistava.

6. Jos asianomaiset kansalliset sääntelyviranomaiset eivät ole päässeet yhteisymmärrykseen investointipyynnöstä kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona viimeinen asianomaisista kansallisista sääntelyviranomaisista vastaanotti pyynnön, niiden on ilmoitettava asiasta viipymättä ACERille.

Tällaisessa tapauksessa tai vähintään yhden asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen esittämästä pyynnöstä ACERin on kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona asia siirrettiin sen käsiteltäväksi, tehtävä kyseistä investointipyynnöstä koskeva päätös, mukaan lukien 3 kohdassa tarkoitettu rajatylittävä kustannustenjako sekä mahdollinen tarve sisällyttää investointien kustannukset kokonaisuudessaan sellaisina kuin ne on jaettu tariffeihin valtioiden rajojen yli.

Ennen tällaisen päätöksen tekoa ACERin on kuultava asianomaisia kansallisia sääntelyviranomaisia sekä hankkeen toteuttajia. Jos ACER pyytää asiasta lisätietoja, toisessa alakohdassa tarkoitettua kolmen kuukauden määräaika voidaan pidentää kahdella kuukaudella. Tämä määräaika alkaa kaikkien tietojen vastaanottamista seuraavasta päivästä.

ACERin arvioinnin on perustuttava samaan skenaarioon, jota käytettiin valintamenettelyssä silloin, kun kyseisen yhteistä etua koskevan hankkeen sisältävä unionin luettelo laadittiin.

ACERin on jätettävä tapa, jolla investointikustannukset sisällytetään tariffeihin säädetyn rajatylittävän kustannustenjaon mukaisesti, asianomaisten kansallisten viranomaisten päätettäväksi sillä hetkellä, kun päätös pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Investointipyynnöstä koskeva päätös, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjako, on julkaistava. Tässä sovelletaan asetuksen (EU) 2019/942 25 artiklan 3 kohtaa sekä 28 ja 29 artiklaa.

7. ACERin on viipymättä toimitettava komissiolle jäljennös kaikista kustannustenjakopäätöksistä sekä kaikki kutakin päätöstä koskevat olennaiset tiedot. Tiedot voidaan toimittaa kootusti. Komissio käsittelee kaupallisesti arkaluonteiset tiedot luottamuksellisin.

8. Kustannustenjakopäätökset eivät vaikuta siirtoverkonhaltijoiden oikeuteen soveltaa ja kansallisten sääntelyviranomaisten oikeuteen hyväksyä verkkoon pääsystä veloittavia maksuja direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, direktiivin 2009/73/EY 32 artiklan, asetuksen (EU) 2019/943 18 artiklan 1 kohdan ja 3–6 kohdan sekä asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan mukaisesti.

9. Tätä artiklaa ei sovelleta yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, joille on myönnetty

- a) vapautus direktiivin 2009/73/EY 32, 33 ja 34 artiklan sekä 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan säännösten soveltamisesta kyseisen direktiivin 36 artiklan nojalla;
- b) vapautus asetuksen (EU) 2019/943 19 artiklan 2 ja 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, 59 artiklan 7 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan säännösten soveltamisesta asetuksen (EU) 2019/943 63 artiklan nojalla;
- c) poikkeus eriyttämistä tai kolmannen osapuolen pääsyä koskevista säännöistä asetuksen (EU) 2019/943 64 artiklan ja direktiivin (EU) 2019/944 66 artiklan nojalla; tai
- d) vapautus asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan nojalla.

10. Komissio hyväksyy viimeistään [31 päivänä joulukuuta 2022] täytäntöönpanosäädöksiä, jotka sisältävät sitovia ohjeita, joilla varmistetaan yhdenmukaiset edellytykset tämän artiklan täytäntöönpanolle sekä 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle uusiutuvaa energiaa varten merelle rakennettavien verkkojen rajatylittäväille kustannustenjaolle. Ohjeissa otetaan huomioon myös yhteistä etua koskevia uusiutuvan energian hankkeita varten merelle rakennettavien verkkojen muodostama erityistilanne sisällyttämällä ohjeisiin periaatteet siitä, millä tavoin niiden rajatylittävää kustannustenjakoa koordinoidaan niihin liittyvien merellä sijaitsevien tuotantopaikkojen rahoitus-, markkina- ja poliittisten järjestelyjen kanssa. Komissio kuulee ACERia, Sähkö-ENTSOa, Kaasu-ENTSOa ja tarvittaessa muita sidosryhmiä hyväksyessään tai muuttaessaan ohjeita. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen.

Kannustimet

1. Jos hankkeen toteuttajalle aiheutuu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan kuuluvien yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämisestä, rakentamisesta, toiminnasta tai ylläpidosta suuremmat riskit kuin mitä vastaavasta infrastruktuurihankkeesta tavallisesti aiheutuu, jäsenvaltioiden ja kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kyseiselle hankkeelle tarjotaan asianmukaisia kannustimia direktiivin (EU) 2019/944 58 artiklan f alakohdan, direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 8 kohdan, asetuksen 2019/943 18 artiklan 1 kohdan ja 3–6 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 715/2009 13 artiklan mukaisesti.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, kun yhteistä etua koskevalle hankkeelle on myönnetty

- a) vapautus direktiivin 2009/73/EY 32, 33 ja 34 artiklan sekä 41 artiklan 6, 8 ja 10 kohdan säännösten soveltamisesta kyseisen direktiivin 36 artiklan nojalla;
- b) vapautus asetuksen (EU) 2019/943 19 artiklan 2 ja 3 kohdan tai direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan, 59 artiklan 7 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan säännösten soveltamisesta asetuksen (EU) 2019/943 63 artiklan nojalla;
- c) vapautus direktiivin 2009/73/EY 36 artiklan nojalla, tai
- d) vapautus asetuksen (EY) N:o 714/2009 17 artiklan nojalla.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten päätöksessä 1 kohdassa tarkoitettujen kannustimien tarjoamisesta on otettava huomioon 11 artiklan mukaisesti laaditun menetelmän pohjalta tehdyn kustannus-hyötyanalyysin tulokset ja erityisesti hankkeen aiheuttamat alueelliset tai unionin laajuiset myönteiset ulkoisvaikutukset. Kansallisten sääntelyviranomaisten on lisäksi analysoitava hankkeen toteuttajille aiheutuvia erityisiä riskejä, toteutettuja riskinhallintatoimenpiteitä sekä sitä, onko riskiprofiili perusteltu hankkeen positiiviseen nettovaikutukseen nähden, kun hanketta verrataan vähäriskisempään vaihtoehtoon. Hyväksyttäviä riskejä ovat erityisesti uusiin siirtoteknologioihin sekä maalla että merellä liittyvät riskit, kustannusten vajeeseen kattamiseen liittyvät riskit ja kehittämisriskit.

3. Päätöksessä on otettava huomioon aiheutuneen riskin erityisluonne, ja sillä voidaan myöntää kannustimia, jotka kattavat muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- a) ennakoivaa investointia koskevat säännöt;
- b) ennen hankkeen käyttöönottoa tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten huomioon ottamista koskevat säännöt;
- c) säännöt, jotka koskevat lisätuoton saamista hankkeeseen investoidusta pääomasta;
- d) kaikki muut tarpeellisiksi tai asianmukaisiksi katsotut toimenpiteet.

4. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään [31 päivänä heinäkuuta 2022] toimitettava ACERille menetelmänsä ja perusteensa, joita ne käyttävät arvioidessaan energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja ja niiden aiheuttamia tavanomaista suurempia riskejä ja jotka on saatettu ajan tasalle lainsäädännön, politiikan, teknologian ja markkinoiden viimeisin kehitys huomioon ottaen. Näissä menetelmissä ja perusteissa on myös nimenomaisesti käsiteltävä erityisiä riskejä, joita aiheutuu liitteessä II olevan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetuille uusiutuvaa energiaa varten merelle rakennettaville verkoille sekä hankkeille, joiden pääomamenot ovat alhaiset, mutta joista aiheutuu huomattavia käyttökustannuksia.

5. ACERin on viimeistään [31 päivänä joulukuuta 2022] ja ottaen asianmukaisesti huomioon tämän artiklan 4 kohdan nojalla saadut tiedot edistettävä hyvien toimintatapojen jakamista ja annettava asetuksen (EU) 2019/942 6 artiklan mukaisesti suosituksia

- a) 1 kohdassa tarkoitetuista kannustimista kansallisten sääntelyviranomaisten parhaiden käytäntöjen vertailuanalyysin pohjalta;
- b) yhteisestä menetelmästä, jolla arvioidaan energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtävistä investoinneista aiheutuvia tavanomaista suurempia riskejä.

6. Kunkin kansallisen sääntelyviranomaisen on viimeistään [31 päivänä maaliskuuta 2023] julkistettava menetelmät ja perusteet, joita ne käyttävät arvioidessaan energiainfrastruktuurihankkeisiin tehtäviä investointeja ja niiden aiheuttamia tavanomaista suurempia riskejä.

7. Jos 5 ja 6 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteet eivät ole riittäviä yhteistä etua koskevien hankkeiden viiveettömän toteutuksen varmistamiseksi, komissio voi antaa tässä artiklassa säädettyjä kannustimia koskevia ohjeita.

VII LUKU

RAHOITUS

18 artikla

Hankkeiden kelpoisuus [asiakirjalla COM(2018) 438 tehdyn ehdotuksen mukaisesti Verkkojen Eurooppa -välineestä annettavan] asetuksen (EU) ... **mukaiseen unionin rahoitustukeen**

1. Liitteessä II vahvistettuihin luokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea tutkimuksiin annettavien avustusten ja rahoitusvälineiden muodossa.

2. Liitteessä II olevan 1 kohdan a, b, c ja e alakohdassa ja 3 kohdassa tarkoitettuihin luokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet, lukuun ottamatta pumppuvoimaan perustuvia sähkönvarastointihankkeita, voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa, jos ne täyttävät kaikki seuraavat perusteet:

- a) 16 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen hankekohtainen kustannus-hyötyanalyysi antaa näyttöä merkittävistä myönteisistä ulkoisvaikutuksista esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille;
- b) hankkeesta on tehty rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva päätös 16 artiklan nojalla, tai kun on kyse yhteistä etua koskevista hankkeista, jotka kuuluvat liitteessä II olevassa 3 kohdassa vahvistettuun luokkaan, silloin kun ne eivät kuulu kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan, ja joista ei sen vuoksi tehdä rajatylittävää kustannustenjakoa koskevaa päätöstä, hankkeella pyritään tarjoamaan palveluja rajojen yli, kehittämään teknologisia innovaatioita ja varmistamaan rajatylittävien verkkojen toiminnan turvallisuus;
- c) hanke ei ole liiketoimintasuunnitelman ja muiden, erityisesti mahdollisten sijoittajien tai luotonantajien taikka kansallisen sääntelyviranomaisen tekemien arviointien mukaan kaupallisesti kannattava. Hankkeen kaupallista kannattavuutta arvioitaessa on otettava huomioon 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kannustimia koskeva päätös ja sen perustelut.

3. Edellä olevassa 5 artiklan 7 kohdan d alakohdassa tarkoitettujen menettelyn mukaisesti toteutettavat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa, jos ne täyttävät tämän artiklan 2 kohdan mukaiset perusteet.

4. Liitteessä II olevan 1 kohdan d alakohdassa sekä 2 ja 5 kohdassa vahvistettuihin luokkiin kuuluvat yhteistä etua koskevat hankkeet voivat saada unionin rahoitustukea myös töihin annettavien avustusten muodossa, jos asianomaiset hankkeen toteuttajat voivat osoittaa, että hankkeista aiheutuu merkittäviä myönteisiä ulkoisvaikutuksia esimerkiksi toimitusvarmuudelle, järjestelmän joustavuudelle, yhteisvastuulle tai innovoinnille, ja ne voivat esittää selkeää näyttöä siitä, että hankkeet ovat kaupallisesti kannattamattomia kustannus-hyötyanalyysin, liiketoimintasuunnitelman sekä erityisesti mahdollisten sijoittajien tai luotonantajien taikka tapauksesta riippuen kansallisen sääntelyviranomaisen tekemien arviointien mukaan.

5. Keskinäistä etua koskevat hankkeet rinnastetaan yhteistä etua koskeviin hankkeisiin, ja niille voidaan myöntää unionin rahoitustukea. Unionin rahoitustukea töihin annettavien avustusten muodossa voidaan myöntää ainoastaan unionin alueella sijaitseville investoinneille, jotka ovat osa keskinäistä etua koskevaa hanketta, kun ne täyttävät 2 kohdan mukaiset perusteet ja kun 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua rajatylittävää kustannustenjakoa koskevassa päätöksessä kustannukset jaetaan valtioiden rajojen yli vähintään kahdelle jäsenvaltiolle niin, että kukin jäsenvaltio saa niistä merkittävän osan.

19 artikla

Unionin rahoitustuen myöntämisperusteita koskeva ohjeistus

Edellä olevassa 4 artiklan 3 kohdan mukaisia erityisiä arviointiperusteita ja 4 artiklan 5 kohdan mukaisia parametreja sovelletaan vahvistettaessa unionin rahoitustuen myöntämisperusteita [asiakirjalla COM(2018) 438 tehdyn ehdotuksen mukaisesti Verkkojen Eurooppa -välineestä annettavassa] asetuksessa (EU)

VIII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

20 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tässä artiklassa säädetyin edellytyksin.
2. Siirretään 3 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä komissiolle seitsemäksi vuodeksi [1 päivästä tammikuuta 2022]. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen tämän seitsemän vuoden kauden päättymistä. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 3 artiklassa tarkoitettun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, päätöksessä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

5. Edellä olevan 3 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

21 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

22 artikla

Raportointi ja arviointi

Komissio julkaisee viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027 kertomuksen yhteistä etua koskevien hankkeiden toteutuksesta ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Kertomuksessa arvioidaan seuraavia seikkoja:

- a) edistyminen 3 artiklan mukaisesti valittujen yhteistä etua koskevien hankkeiden suunnittelussa, kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa ja tapauksen mukaan toteutuksen viivästykset ja muut ilmenneet vaikeudet;
- b) varat, jotka unioni on sitonut ja maksanut yhteistä etua koskeviin hankkeisiin verrattuna rahoitettujen yhteistä etua koskevien hankkeiden kokonaisarvoon;
- c) edistyminen uusiutuvien energialähteiden integroinnissa ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä 3 artiklan mukaisesti valittujen yhteistä etua koskevien hankkeiden suunnittelun, kehittämisen, rakentamisen ja käyttöönoton avulla;
- d) edistyminen uusiutuvaa energiaa varten merelle rakennettavien verkkojen suunnittelussa, kehittämisessä, rakentamisessa ja käyttöönotossa ja sen ansiosta toteutunut merellä tuotettavan uusiutuvan energian käyttöönotto;
- e) sähkö- ja vetyalan osalta jäsenvaltioiden välisen yhteenliitännästeen kehitys, vastaava energian hintojen kehitys sekä verkon järjestelmähäiriöiden lukumäärä, niiden syyt ja niihin liittyvät taloudelliset kustannukset;
- f) lupamenettelyn ja yleisön osallistumisen osalta erityisesti
 - i) yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyn keskimääräinen ja pisin kokonaiskesto, mukaan lukien hakemusta edeltävän menettelyn kunkin vaiheen kesto, verrattuna 10 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen alustavien tärkeiden välitavoitteiden aikatauluun;
 - ii) yhteistä etua koskevien hankkeiden kohtaama vastustus, erityisesti kirjallisten vastalauseiden lukumäärä julkisessa kuulemismenettelyssä ja muutoksenhakukanteiden lukumäärä;

iii) yleiskatsaus parhaista ja innovatiivisista käytännöistä sidosryhmien osallistumisessa ja ympäristövaikutusten lieventämisessä lupamenettelyn ja hankkeiden toteutuksen aikana, mukaan lukien ilmastonmuutokseen sopeutuminen;

iv) 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen järjestelmien tehokkuus 10 artiklan mukaisten määräaikojen noudattamisen kannalta;

g) sääntelyn osalta erityisesti

i) niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä, joista on annettu rajatylittävää kustannustenjakoa koskeva päätös 16 artiklan mukaisesti;

ii) niiden yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä ja tyyppi, joille on myönnetty erityisiä kannustimia 17 artiklan mukaisesti;

h) se, miten tehokkaasti tällä asetuksella edistetään vuodelle 2030 asetettujen ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamista sekä pidemmällä aikavälillä ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamista vuoteen 2050 mennessä.

23 artikla

Tiedottaminen ja julkisuus

Komissio perustaa avoimuusfoorumin, joka on helposti yleisön saatavilla verkossa. Foorumille päivitetään säännöllisesti 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista raporteista sekä 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulta verkkosivustolta peräisin olevia tietoja. Foorumi sisältää seuraavat tiedot:

a) yleiset, päivitetty tiedot kustakin yhteistä etua koskevasta hankkeesta, mukaan lukien maantieteelliset tiedot;

b) kunkin yhteistä etua koskevan hankkeen 5 artiklan 1 kohdan mukainen toteuttamissuunnitelma esitettynä siten, että täytäntöönpanon edistymistä voidaan arvioida milloin tahansa;

c) hankkeiden pääasialliset odotetut hyödyt ja kustannukset kaupallisesti arkaluonteisia tietoja lukuun ottamatta;

d) unionin luettelo;

e) varat, jotka unioni on jakanut ja maksanut kuhunkin yhteistä etua koskevaan hankkeeseen.

24 artikla

Siirtymäsäännökset

Tämä asetus ei vaikuta komission Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1316/2013⁴⁷ nojalla myöntämän rahoitustuen antamiseen, jatkamiseen tai muuttamiseen.

25 artikla

Muutos asetukseen (EY) N:o 715/2009

⁴⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, verkkojen Eurooppa -välineestä, asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EYVL L 348, 20.12.2013, s. 129).

Korvataan asetuksen (EY) N:o 715/2009 8 artiklan 10 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”Kaasu-ENTSON on joka toinen vuosi hyväksyttävä ja julkaistava 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu unionin laajuinen verkon kehittämissuunnitelma. Unionin laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallintaminen, mukaan lukien vetyverkot, skenaarioiden laatiminen, Euroopan toimitusten riittävyysnäkökulmat sekä verkon häiriönkestävyyden arviointi.”

26 artikla

Muutos direktiiviin 2009/73/EY

Lisätään direktiivin 2009/73/EY 41 artiklan 1 kohtaan v alakohta seuraavasti:

”v) huolehtia [asiakirjalla COM(2020) 824 tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E-asetuksen] 3 artiklassa, 5 artiklan 7 kohdassa sekä 14, 15, 16 ja 17 artiklassa säädetyistä velvoitteista.”

27 artikla

Muutos direktiiviin (EU) 2019/944

Lisätään direktiivin (EU) 2019/944 59 artiklan 1 kohtaan zz alakohta seuraavasti:

”zz) huolehtia [asiakirjalla COM(2020) 824 tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E-asetuksen] 3 artiklassa, 5 artiklan 7 kohdassa sekä 14, 15, 16 ja 17 artiklassa säädetyistä velvoitteista.”

28 artikla

Muutos asetukseen (EU) 2019/943

Korvataan asetuksen (EU) 2019/943 48 artiklan ensimmäinen virke seuraavasti:

”Edellä 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun unionin laajuiseen verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä integroidun verkon mallintaminen, mukaan lukien skenaarioiden kehittäminen sekä verkon häiriönkestävyyden arviointi. Suunnitelman on oltava kaikilta osin yhdenmukainen 23 artiklan nojalla laaditun eurooppalaisen resurssien riittävyysarvioinnin kanssa.”

29 artikla

Muutos asetukseen (EU) 2019/942

Korvataan asetuksen (EU) 2019/942 11 artiklan c ja d alakohta seuraavasti:

”c) huolehtii [asiakirjalla COM(2020) 824 tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E-asetuksen] 5 artiklassa, 11 artiklan 2, 8, 9 ja 10 kohdassa, 12 ja 13 artiklassa, 17 artiklan 5 kohdassa sekä liitteessä III olevassa 12 kohdassa säädetyistä velvoitteista;

d) tekee päätöksiä kustannus-hyötyanalyysia koskeviin menetelmiin tehtävien vähäisten muutosten hyväksymisestä [asiakirjalla COM(2020) 824 tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E-asetuksen] 11 artiklan 6 kohdan mukaisesti sekä investointipyynnöistä, mukaan lukien rajatylittävä kustannustenjakoa, mainitun asetuksen 16 artiklan 6 kohdan mukaisesti.”

30 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) N:o 347/2013 [1 päivästä tammikuuta 2022]. Tästä asetuksesta ei johdu oikeuksia asetuksen (EU) N:o 347/2013 liitteissä luetelluille hankkeille.

31 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [1 päivästä tammikuuta 2022].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

[...]

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

[...]

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS – 'VIRASTOT'

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta

1.2. Toimintalohko(t)

Toimintalohko: I. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous

Toiminta: 02. Euroopan strategiset investoinnit

1.3. Ehdotus liittyy

uuteen toimeen

uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen⁴⁸

käynnissä olevan toimen jatkamiseen

yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Ehdotuksen yleisenä tavoitteena on helpottaa riittävien energiainfrastruktuurien viiveetöntä kehittämistä unionissa ja sen naapurialueilla. Näin voidaan saavuttaa unionin energia- ja ilmastotavoitteet Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti, erityisesti vuosiksi 2030 ja 2050 asetetut tavoitteet, ilmastoneutraaliuden tavoite mukaan luettuna. Lisäksi voidaan varmistaa markkinoiden yhdentyminen ja kilpailukyky sekä turvata toimitusvarmuus. Kuluttajille ja yrityksille aiheutuu tästä mahdollisimman vähän kustannuksia.

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoitteet

1) Mahdollistetaan energiakäanteen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien rajatylittävien hankkeiden ja investointien yksilöinti unionissa sekä sen naapurimaiden kanssa.

2) Parannetaan infrastruktuurien suunnittelua energiajärjestelmien integroinnin ja merellä sijaitsevien verkkojen osalta.

3) Lyhennetään yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyjä, jotta vältetään viiveet energiakäännettä helpottavissa hankkeissa.

4) Varmistetaan kustannustenjakovälineiden ja sääntelykannustimien asianmukainen käyttö.

⁴⁸

Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

1.4.3. *Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset*

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen

Erityistavoite 1:

Toteutetaan yhteistä etua koskevia hankkeita, joilla tuetaan ilmastonutraaliustavoitteen saavuttamista mahdollistamalla uusiutuvien energialähteiden integroiminen.

Erityistavoite 2:

Lisätään merellä tuotettavan uusiutuvan energian käyttöönottoa merkittävässä määrin.

Erityistavoite 3:

Sovelletaan eurooppalaista lähestymistapaa vetyverkkojen infrastruktuurisuunnitteluun.

Erityistavoite 4:

Vähennetään viiveitä yhteistä etua koskevien hankkeiden toteuttamisessa.

1.4.4. *Tuloksellisuusindikaattorit*

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Erityistavoite 1:

Määriteltyihin ensisijaisiin käytäviin ja ensisijaisiin aihealueisiin liittyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä ja tyypit: uusiutuvan energian osuuden vähäisempi rajoittaminen; älykkäiden sähköhankkeiden määrän kaksinkertaistaminen nykyisestä määrästä vuoteen 2026 mennessä.

Erityistavoite 2:

Yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä: vähintään kymmenen yhteistä etua koskevaa hanketta, joilla tuetaan merellä tuotettavan uusiutuvan energian käyttöönottoa, vuoteen 2026 mennessä.

Erityistavoite 3:

Yhteistä etua koskevien hankkeiden lukumäärä: vähintään viisi yhteistä etua koskevaa vetyhanketta vuoteen 2026 mennessä.

Erityistavoite 4:

Yhteistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyjen keskimääräinen ja pisin kokonaiskesto: vähennetään sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden osuutta, jotka viivästyvät alun perin suunnitellusta käyttöönottopäivästä tietyntoimittamalla vuonna.

1.5. **Ehdotuksen/aloitteen perustelut**

1.5.1. *Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusajataulu*

Vuonna 2013 annetussa Euroopan laajuisia energiaverkkoja (TEN-E) koskevassa asetuksessa vahvistetaan Euroopan laajuisten energiaverkkojen viiveetöntä kehittämistä ja yhteentoimivuutta koskevat säännöt, jotta voidaan saavuttaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) energiapoliittiset tavoitteet eli varmistaa energian sisämarkkinoiden toimivuus ja energian toimitusvarmuus unionissa, edistää energiatehokkuutta ja energiansäästöä sekä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä ja edistää energiaverkkojen yhteenliittämistä. TEN-E-

asetuksella luodaan puitteet, joissa jäsenvaltiot ja asianomaiset sidosryhmät voivat tehdä alueellista yhteistyötä kehittääkseen paremmin toistensa kanssa yhteenliitettviä energiaverkkoja. Yhteistyön tavoitteena on liittää eristykseen jääneet alueet Euroopan energiemarkkinoihin, vahvistaa olemassa olevia rajatylittäviä yhteenliitäntöjä ja auttaa liittämään uusiutuvia energialähteitä verkkoon.

TEN-E-asetus on keskeinen väline energian sisämarkkinoiden kehittämisessä ja välttämätön väline Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa. Jotta voidaan saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä ja vähentää enemmän kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2030 mennessä, Eurooppa tarvitsee integroidumman energiajärjestelmän, joka perustuu sähköistämisen lisäämiseen uusiutuvien energialähteiden avulla sekä kaasualan hiilestä irtautumiseen. TEN-E-asetuksella voidaan varmistaa, että unionin energiainfrastruktuurien kehittäminen tukee välttämätöntä energiakäännettä.

Vaikka nykyisen asetuksen tavoitteet pätevät edelleen suurelta osin, niiden painopiste on vuosien 2020 ja 2030 tavoitteissa. Sen vuoksi ne on saatettava ajan tasalle, jotta niissä voidaan ottaa huomioon uusi poliittinen tilanne ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa vuodeksi 2050 asetettu ilmastoneutraaliustavoite. Uuden poliittisen tilanteen ja uusien tavoitteiden lisäksi teknologian kehitys on ollut nopeaa viime vuosikymmenen aikana. Tämä edistyminen olisi otettava huomioon asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa infrastruktuuriluokissa, yhteistä etua koskevien hankkeiden valintaperusteissa sekä ensisijaisissa käytävissä ja ensisijaisissa aihealueissa.

Tässä aloitteessa annetaan energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle (ACER) uusia tehtäviä niiden lisäksi, jotka sille on annettu ACER-asetuksessa. ACER saa tehtäväkseen

- laatia puiteohjeet, joiden mukaisesti määritellään Sähkö-ENTSOa ja Kaasu-ENTSOa koskevat skenaariot ja ohjataan niitä kyseisten skenaarioiden kehittämisessä
- hyväksyä Sähkö-ENTSON ja Kaasu-ENTSON kehittämien kustannus-hyötymenetelmien vähittäiset parannukset.

1.5.2. *EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.*

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta)

Energiansiirtoinfrastruktuureilla (kuten merellä sijaitsevalla integroidulla verkolla ja älykkäällä verkkoinfrastruktuurilla) on rajatylittävien vaikutusten vuoksi eurooppalaista lisäarvoa, ja ne ovat olennaisen tärkeitä ilmastoneutraalin energiajärjestelmän toteuttamisen kannalta. Rajatylittävien energiainfrastruktuurien kehittäminen edellyttää jäsenvaltioiden välistä alueellista yhteistyötä. Yksittäisten jäsenvaltioiden säännökset ja toimet eivät riitä näiden infrastruktuurihankkeiden kokonaisvaltaiseen toteuttamiseen.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen)

Energian sisämarkkinat perustuvat rajatylittäviin yhteenliitäntöihin, joiden kehittäminen edellyttää kahden tai useamman jäsenvaltion yhteistyötä. Aloitteessa tuetaan yhteistyöhön perustuvaa kustannustehokkaampaa ja vaikuttavampaa lähestymistapaa, jonka avulla kehitetään asianmukaisia rajatylittäviä infrastruktuureja ja saavutetaan unionin ilmasto- ja

energiatavoitteet mutta joka aiheuttaa mahdollisimman vähän kustannuksia kuluttajille ja yrityksille.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Nykyisen TEN-E-asetuksen arviointi on osoittanut, että se on tosiasiallisesti parantanut jäsenvaltioiden verkkojen integroitumista, edistänyt energiakauppaa ja parantanut siten unionin kilpailukykyä. Tätä osoittavat yhteenliitännätavoitteiden saavuttaminen sekä energian hinnat ja niiden lähentyminen unionissa. Sähkö- ja erityisesti kaasualan yhteistä etua koskevat hankkeet ovat edistäneet merkittävästi toimitusvarmuutta TEN-E-asetuksen suunnittelun keskeisenä taustatekijänä. Kaasuinfrastruktuuri on nyt integroitu hyvin ja toimitusten häiriönsietokyky on parantunut merkittävästi vuodesta 2013. Alueellinen yhteistyö alueellisissa ryhmissä ja rajatylittävän kustannustenjaon avulla on tärkeä edellytys hankkeiden toteuttamiselle. Monissa tapauksissa rajatylittävä kustannustenjako ei ole kuitenkaan vähentänyt hankkeen rahoitusvajetta toivotulla tavalla. Lupamenettelyjä on lyhennetty, mutta joissakin tapauksissa ne ovat edelleen liian pitkiä. Taustalla olevat syyt liittyvät pääasiassa kansalliseen täytäntöönpanoon eivätkä kuulu TEN-E-asetuksen soveltamisalaan, mutta joitakin osatekijöitä voidaan silti parantaa. Verkkojen Eurooppa -välineen rahoitustuki on ollut tärkeä tekijä, tutkimuksiin annetut avustukset ovat auttaneet vähentämään hankkeisiin liittyneitä riskejä hankekehityksen alkuvaiheissa, ja töihin annetuilla avustuksilla on tuettu hankkeita, joilla on poistettu suurimpia pullonkauloja, joiden poistamiseen markkinarahoitus ei ole riittänyt.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Aloitteella edistetään ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä ja sen välitavoitetta, joka on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Ilmastoneutraaliustavoite on Ursula von der Leyenin komission joulukuussa 2019 esittelemän Euroopan vihreän kehityksen ohjelman keskeinen ilmastotavoite. Aloitteessa esitetään kelpoisuusperusteet, joilla yhteistä etua koskeville hankkeille myönnetään rahoitustukea Verkkojen Eurooppa -välineestä. Näin aloitteella edistetään vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen tavoitteita, muun muassa ilmastotoimien valtavirtaistamista.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen

Valtaosaa tämän ehdotuksen talousarviovaikutuksista käsitellään Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan asetusehdotuksen rahoitus selvityksessä. Tämän aloitteen erityiset talousarviovaikutukset rajoittuvat resursseihin, joita ACER tarvitsee lisätehtäviensä suorittamiseen. Vaikutusten arvioinnissa on arvioitu eri vaihtoehtoja, joilla voidaan parantaa infrastruktuurisuunnittelua energiajärjestelmien integroimiseksi. Parhaaksi vaihtoehdoksi on katsottu kustannustehokkain lähestymistapa.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

kesto on rajattu

- Ehdotuksen/aloitteen mukainen toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
- Rahoitusvaikutukset koskevat vuosia YYYY–YYYY.

kesto ei ole rajattu

- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)⁴⁹

Suora hallinnointi, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- toimeenpanovirastoja

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

julkisoikeudellisille yhteisöille

sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut

sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut

henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

Huomautukset:

Ei sovelleta.

⁴⁹ Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>. osoitteessa:

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Nykyisen TEN-E-kehiksen mukaiset säännölliset raportointi- ja seurantamenettelyt, kuten ACERin alueellisille ryhmille suorittama raportointi, jäävät käyttöön. Lisäksi ACER julkaisee kaikki tehtäviensä tulokset verkkosivustollaan.

Valtaosaa tämän ehdotuksen talousarviovaikutuksista käsitellään Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan asetusehdotuksen rahoitus selvityksessä. Kyseisessä asetusehdotuksessa otetaan käyttöön tarkistettu tuloskehys, jolla seurataan ohjelman tavoitteiden saavuttamista ja sen vaikutusta unionin poliittisiin tavoitteisiin. Energia-alalla indikaattorit, joilla seurataan ohjelman toteutusta ja edistymistä, liittyvät erityisesti yhteenliitettävyyteen ja markkinoiden yhdentymiseen, energian toimitusvarmuuteen ja kestäväan kehitykseen, joka saavutetaan lisäämällä uusiutuvan energian osuutta energiajärjestelmissä ja mahdollistamalla siten hiilestä irtautuminen, sekä uusiutuvan energian alalla tehtävään rajatylittävään yhteistyöhön.

ACERille annettujen uusien tehtävien avulla se voi varmistaa, että aloitteen tavoitteet saavutetaan. Näitä tavoitteita ovat erityisesti infrastruktuurisuunnittelun parantaminen energiajärjestelmien integroimiseksi sekä energiakäänteen ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien rajatylittävien hankkeiden ja investointien yksilöiminen unionissa sekä sen naapurimaiden kanssa.

Käytössä olevien Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevien raportointi- ja seurantamenettelyjen lisäksi kaikkien unionin virastojen työtä seurataan tiukalla seurantajärjestelmällä, johon kuuluvat tässä tapauksessa sisäisen tarkastuksen yksikkö, komission sisäinen tarkastus, ACERin johtokunta, tilintarkastustuomioistuin ja budjettivallan käyttäjä. Tämä järjestelmä vahvistettiin vuonna 2009 annetussa ACERin perustamisasetuksessa, ja sitä sovelletaan edelleen.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. *Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Valtaosaa tämän ehdotuksen talousarviovaikutuksista käsitellään Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan asetusehdotuksen rahoitus selvityksessä. Lisätehtävien antaminen ACERille edellyttää kuitenkin lisäresursseja, jotka vastaavat yhtä kokoaikaista työntekijää. Lisäresursseja tarvitaan, koska on laadittava uudet puiteohjeet, joiden mukaisesti määritellään Sähkö-ENTSOa ja Kaasu-ENTSOa koskevat skenaariot ja ohjataan näitä skenaarioita, kun niitä kehitetään. Lisäresursseja tarvitaan myös Sähkö-ENTSO:n ja Kaasu-ENTSO:n kehittämien kustannus-hyöty menetelmien vähittäisten parannusten arvioimiseen. Näihin tehtäviin vaaditaan erityisasiantuntemusta, jota ACERin on hankittava ja pidettävä yllä.

2.2.2. *Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä*

Riskejä, jotka liittyvät Verkkojen Eurooppa -välineestä aiheutuviin menoihin, ja kyseisiä riskejä vähentäviä valvontatoimia käsitellään rahoitus selvityksessä, joka liittyy ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta.

ACERin lisätehtäviin ei katsottu liittyvän erityisiä riskejä. ACERin saamia lisäresursseja valvotaan ACERin sisäisellä valvontajärjestelmällä, joka on asiaankuuluvien kansainvälisten standardien mukainen. Siihen sisältyy erityisiä tarkastuksia, joilla ehkäistään eturistiriitoja ja varmistetaan väärinkäytösten paljastajien suojeleminen.

2.2.3. *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista*

Verkkojen Eurooppa -välineestä aiheutuviin menoihin liittyviä valvontakustannuksia ja virheriskitasoa arvioidaan Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan asetusehdotuksen rahoitus selvityksessä.

Energian pääosastolla on valvontastrategia, jonka piiriin ACERin toiminta kuuluu. ACERin lisätehtäviin liittyviä valvontakustannuksia arvioidaan ottaen huomioon ACERin riskiprofiili sekä tarpeet seurata ja valvoa sen toimintaa. Lisätehtäviä ei ole kuitenkaan niin paljon, että ne vaikuttaisivat merkittävästi ACERiin liittyviin valvontakustannuksiin. Viimeisten viiden vuoden (2015–2019) aikana ACERin valvonnasta aiheutuneet kustannukset ovat pysyneet suhteellisen vakaasti 1,2–2 prosentin suuruisina suhteessa unionin rahoitusosuuteen.

Koska talousarviovaikutus rajoittuu ACERin saamiin lisäresursseihin, virheriskin odotetaan jäävän alle kynnyksarvon, joka on 2 prosenttia kokonaismenoista ohjelman koko keston ajan.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suoja-toimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Komissio varmistaa, että asianmukaiset toimenpiteet ovat käytössä sen varmistamiseksi, että toimia toteutettaessa unionin taloudellisia etuja suojataan petoksia, lahjontaa ja muuta laitonta toimintaa ehkäisevillä toimenpiteillä.

Sen jälkeen, kun komission petostentorjuntastrategiaa tarkistettiin huhtikuussa 2019 (COM(2019) 196), energian pääosasto on noudattanut omaa erityistä petostentorjuntastrategiaansa, joka saatetaan ajan tasalle vuoden 2020 loppuun mennessä.

Toimenpiteet, jotka toteutetaan petosten ja sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavissa hankkeissa, esitellään Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan asetusehdotuksen rahoituspalveluissa.

ACER on tarkistanut petostentorjuntastrategiaansa niiden petosriskien arvioinnin perusteella, joille se voi altistua täyttäessään toimeksiantoaan. Se tekee yhteistyötä komission yksiköiden kanssa petoksiin ja sääntöjenvastaisuuksiin liittyvissä asioissa. Komissio varmistaa, että tätä yhteistyötä jatketaan ja lujitetaan. Lisäksi ACER hyväksyi vuonna 2018 eturistiriitojen hallintaa koskevat suuntaviivat.

Unionin taloudellisten etujen suojaamista koskevat säännökset sisältyvät Verkkojen Eurooppa -välinettä koskevan asetusehdotuksen 26 artiklaan.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Moni- vuotisen rahoitus- kehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI- JM ⁵⁰	EFTA- mailta ⁵¹	ehdokas- mailta ⁵²	kolman- silta mailta	varainhoito- asetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitett rahoitusosuudet
I. Sisä- markkinat, innovointi ja digitaali- talous	02 10 06 ACER	JM	KYLLÄ	EI	EI	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

⁵⁰ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

⁵¹ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

⁵² Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

Moni- vuotisen rahoitus- kehyksen otsake	Budjettikohta	Meno- laji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM	EFTA- mailta	ehdoka- mailta	kolman- silta mailta	varainhoito- asetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitett rahoitusosuudet
	[XX.YY.YY.YY]		KYLLÄ/ EI	KYLLÄ/E I	KYLLÄ/ EI	KYLLÄ/EI

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Numero	Otsake 1A
---	--------	-----------

ACER (vain uudet tehtävät)			2022	2023	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
Osasto 1:	Sitoumukset	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Maksut	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
Osasto 2:	Sitoumukset	(1a)							
	Maksut	(2 a)							
Osasto 3:	Sitoumukset	(3 a)							
	Maksut	(3b)							
ACERin määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 1 + 1 a + 3 a	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Maksut	=2+2a +3b	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	5	”Hallintomenot”						
---	----------	-----------------	--	--	--	--	--	--

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		YHTEENSÄ
Pääosasto: ENER vain uusien tehtävien valvonta									
• Henkilöresurssit		0	0	0	0	0	0		0
• Muut hallintomenot		0	0	0	0	0	0		0
PO ENER YHTEENSÄ	Määrärahat	0	0	0	0	0	0		0

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0	0	0	0	0	0		0
--	--	---	---	---	---	---	---	--	---

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2022	2023	2024	2025	2026	2027		YHTEENSÄ
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–5 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	Maksut	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. Arvioidut vaikutukset [elimen] määrärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ↓			Vuosi N		Vuosi N+1		Vuosi N+2		Vuosi N+3		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						YHTEENSÄ		
	TUOTOKSET																		
	Tyyppi ⁵³	Keski määr. kustannukset	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lukumäärä yhteensä
ERITYISTAVOITE 1... ⁵⁴																			
– Tuotos																			
– Tuotos																			
– Tuotos																			
Välisumma, erityistavoite 1																			
ERITYISTAVOITE 2																			
– Tuotos																			
Välisumma, erityistavoite 2																			
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ																			

⁵³ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

⁵⁴ Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2 ”Erityistavoitteet”.

3.2.3. Arvioidut vaikutukset ACERin henkilöresursseihin

3.2.3.1. Yhteenveto

- Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		YHTEEN SÄ
--	------	------	------	------	------	------	--	--------------

Väliaikaiset toimihenkilöt (AD-palkkaluokat)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST-palkkaluokat)								
Sopimussuhteiset toimihenkilöt								
Kansalliset asiantuntijat								

YHTEENSÄ	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
-----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------

* Sen perusteella, että väliaikaisesta toimihenkilöstä (AD-palkkaluokat) aiheutuvat kustannukset ovat keskimäärin 150 000 euroa ja vuosi-inflaatio 2 prosenttia.

Henkilöstötarpeet (kokoaikaiseksi muutettuna)

	2022	2023	2024	2025	2026	2027		YHTEEN SÄ
--	------	------	------	------	------	------	--	--------------

Väliaikaiset toimihenkilöt (AD-palkkaluokat)	1	1	1	1	1	1		
Väliaikaiset toimihenkilöt (AST-palkkaluokat)								
Sopimussuhteiset toimihenkilöt								
Kansalliset asiantuntijat								

YHTEENSÄ	1	1	1	1	1	1		
-----------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	--

Rekrytointi aiotaan toteuttaa vuoden 2022 jälkipuoliskolla, jotta voidaan valmistella asetuksen täytäntöönpanoa. Asetus hyväksytään vuoden 2022 puolivälissä. Sen vuoksi vuoden 2022 keskimääräisistä kustannuksista otetaan huomioon vain 50 prosenttia.

ACERin henkilöstöressien lisäämiseen tarvitaan määrärahoja, mutta sen vastapainoksi vähennetään samaan otsakkeeseen kuuluvan Verkojen Eurooppa -välineen energiaohjelman määrärahoja vastaavalla määrällä.

3.2.3.2. Henkilöresurssien arvioitu tarve vastuullisessa pääosastossa

- Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokonaislukuina (tai enintään yhden desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
• Henkilöstötaulukkaan sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
XX 01 01 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)							
XX 01 01 02 (EU:n ulkopuoliset edustustot)							
XX 01 05 01 (epäsuora tutkimustoiminta)							
10 01 05 01 (suora tutkimustoiminta)							
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna) ⁵⁵							
XX 01 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
XX 01 02 02 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)							
XX 01 04 yy ⁵⁶	– päätoimipaikas sa ⁵⁷						
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa						
XX 01 05 02 (epäsuora)							

⁵⁵ Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

⁵⁶ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

⁵⁷ Etenkin rakennerahastot, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto) ja Euroopan kalatalousrahasto.

tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
10 01 05 02 (suora tutkimustoiminta: sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)							
Muu budjettikohta (mikä?)							
YHTEENSÄ							

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Ehdotus ei edellytä lisää henkilöresursseja pääosastossa. Sen täytäntöönpanosta ja seurannasta vastaa PO ENERin henkilöstö, joka hoitaa jo TEN-E-politiikkaan liittyviä tehtäviä.

Henkilöressurssien tarve katetaan toimen hallinointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenetelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	
Ulkopuolinen henkilöstö	

Kokoaikaiseksi muunnetun henkilöstön kustannusten laskentamenetelmä olisi kuvattava liitteessä V olevassa 3 kohdassa.

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehysten kanssa

- Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehysten mukainen.
- Ehdotus/aloite edellyttää monivuotisen rahoituskehysten asianomaisen osakkeen rahoitussuunnitelman muuttamista.

Selvitys rahoitussuunnitelmaan tarvittavista muutoksista, mainittava myös kyseeseen tulevat budjettikohdat ja määrät.

Ei sovelleta.

- Ehdotus/aloite edellyttää joustovälineen varojen käyttöön ottamista tai monivuotisen rahoituskehysten tarkistamista⁵⁸.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehysten osakkeet, budjettikohdat ja määrät

Ei sovelleta.

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja.
- Ehdotuksen/aloitteen rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

⁵⁸ Ks. vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 1311/2013 artikla 11 ja 17.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - vaikutukset omiin varoihin
 - vaikutukset muihin tuloihin
 - tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ⁵⁹						
		Vuosi N	Vuosi N+1	Vuosi N+2	Vuosi N+3	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen sekalaisten tulojen tapauksessa.

Selvitys tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmästä.

⁵⁹ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.